

**Kuusikko-
työryhmä**

Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2013

Hanna Ahlgren-Leinvuo
Kuusikko-työryhmän
julkaisusarja 2/2014

**Suomen kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun
palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2013**

Lastensuojelun
Kuusikko-työryhmä
Hanna Ahlgren-Leinvuo

Kuusikko-työskentelyn historia ja periaatteet

Kuutoskaupungit, kuutoset tai Kuusikko muodostuu Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista. Väestömäärän mukaisessa järjestyksessä kuutoskaupunkeihin kuuluvat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu. Kuutostyöryhmissä vertaillaan kaupunkien sosiaali- ja terveystalouksia. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukonajärjestelmien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja edeltävän vuoden asiakasmäärästä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista. Tärkeimmät tiedot esitetään raporteissa usean vuoden aikasarjoina.

Kuutostyön historia ulottuu vuoteen 1994, jolloin Helsingin, Espoon ja Vantaan sosiaali- ja terveystalouden johtajat päättivät alkaa toteuttaa vertailuja keskeisimmistä sosiaali- ja terveystalouden palveluista sekä niiden kustannuksista. Ensimmäiseksi tarkasteltiin lasten päivähoitoa, toimeentulotukea sekä vanhusten palveluja. Turku ja Tampere tulivat mukaan kaikkiin vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuodesta 1999 eteenpäin. Kuutosyhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Ajan myötä kuutosvertailuihin on tullut mukaan uusia palvelukonajärjestelmiä. Lisäksi raporttien laajuus on kasvanut vertailtavaksi otettujen asioiden lisääntyessä.

Kuutosraporttien tiedot asiakasmäärästä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Raportteihin sisältyy tilastotietojen lisäksi erillisiä selvityksiä esimerkiksi eri palvelujen organisoimisesta tai kuntien suunnitelmista tietyn palvelurakenteen muutoksen toteuttamiseksi. Kaupunkien asiantuntijat sopivat tiedonkeruulle mahdollisimman yhdenmukaiset määritelmät, toteuttavat tiedonkeruun käytännössä ja analysoivat tuloksia. Kuutostyöryhmien sihteerit kokoavat tiedot yhteen ja kirjoittavat ryhmäkohtaiset raportit.

Kuutosyhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveystalouksista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveystalouden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuutos-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovituihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot. Työryhmien tiedonkeruuprosessia ja raportoinnin sisältöä voidaan myös muokata verrattain joustavasti suhteessa valtakunnallisen tason tiedonkeruuseen ja julkaisuun.

Vuonna 2014 toimii seitsemän kuutostyöryhmää, jotka ovat lasten päivähoito, lastensuojelun, aikuissosiaalityön, päihdehuollon, kehitysvammahuollon, vammaispalvelujen sekä vanhustalouksien ryhmät. Aikuissosiaalityön työryhmä tuottaa vuoden aikana sekä toimeentulotuen että työllisyyspalvelujen raportit. Muut työryhmät tuottavat vuoden aikana kukin yhden raportin.

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Hanna Ahlgren-Leinvuo
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457–5078

Edita Prima Oy 2014
Helsinki

Tekijä(t)		
Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä. Kirjoittanut Hanna Ahlgren-Leinvuo		
Nimike		
Suomen kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2013		
Julkaisija	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun hyvinvointitoimiala, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun hyvinvointipalvelut	6/2014	27 s. + 28 s. liitteitä
Sarjanimike		Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		2/2014
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
<p>Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on kasvanut kuutoskaupungeissa vuodesta 2009 noin 47 prosenttia. Kasvu kuormittaa kuntien lastensuojelua. Kun lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvaa, kasvaa myös lastensuojelutarpeen selvitysten määrä. Lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin Kuusikko-kunnissa vuoden 2013 aikana noin viisi prosenttia enemmän kuin edellisvuonna ja peräti 70 prosenttia enemmän kuin vuonna 2009. Lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen lastensuojelun asiakkuus jatkuu yli 50 prosentilla lapsista.</p> <p>Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä kasvoi vuonna 2013 edellisvuodesta Helsingissä (+4,3 %), Espoossa (+2,9 %), Turussa (+1,9 %) ja Tampereella (+0,6 %). Vantaalla lukumäärä hieman väheni. Oulussa kuntaliitos kasvatti lukumäärää reilut 31 prosenttia. Vuoden aikana alkaneiden uusien avohuollon asiakkuuksien lukumäärä kasvoi Helsingissä (+10,8 %) ja Espoossa (+3,9 %). Vantaalla (-27,3 %), Turussa (-11,9 %) ja Tampereella (-2,9 %) lukumäärä oli vuonna 2013 edellisvuotta pienempi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä nousi edellisvuodesta eniten Vantaalla (+9,3 %) ja Turussa (+4,8 %). Muissa kunnissa lukumäärässä ei tapahtunut suuria muutoksia. Oulun asiakasmäärien kasvu johtuu ennen kaikkea kuntaliitoksesta.</p> <p>Vuoden 2012 alussa voimaan astui lastensuojelulain muutos, joka edellyttää, että lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Hoitomuotoihin liittyvät muutokset tulevat näkyviksi vasta pidemmän ajan kuluessa, sillä suuri osa sijoituksista on pitkäaikaisia sijoituksia. Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista on kasvanut aikavälillä 2009-2013 kaikissa kuutoskaupungeissa: Tampereella 10,6, Oulussa 5,8, Turussa 4,7, Helsingissä 3,1, Vantaalla 2,1 ja Espoossa 2 prosenttiyksikköä. Vastaavasti laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on pienentynyt. Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen noin puolet pääkaupunkiseudulla ja Turussa. Tampere ja etenkin Oulu poikkeavat muista kuutoskaupungeista laitoshoidon pienemmällä osuudella.</p> <p>Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat Kuusikko-kunnissa reilut 331 miljoonaa euroa vuonna 2013. Deflatoidut kustannukset nousivat edellisvuodesta 2,7 prosenttia¹. Kokonaiskustannukset (defl.) ovat nousseet Tamperetta ja Helsinkiä lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2013 Oulun 73 prosentista Turun 86,5 prosenttiin.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kustannukset, kuntavertailu, lastensuojelu, avohuolto, sijaishuolto, sijoitukset		

¹ Edellisen vuoden kustannukset on vertailussa korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	1
2	LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS	2
2.1	Lastensuojelun prosessi	2
2.2	Lastensuojeluasian vireille tulo	3
2.2.1	Lastensuojeluilmoitukset.....	3
2.2.2	Lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan.....	4
2.2.3	Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleet lapset.....	5
2.3	Lastensuojelun asiakkaat.....	6
2.3.1	Lastensuojelun asiakasmäärät	6
2.3.2	Asiakassuunnitelmat.....	7
2.3.3	Päätyneet asiakkuudet	8
2.4	Kokonaiskustannukset	9
3	AVOHUOLTO.....	11
3.1	Avohuollon asiakkaat	11
3.1.1	Lastensuojelutarpeen selvitykset	11
3.2	Avohuollon kustannukset	13
4	SIJOITETUT LAPSET	14
4.1	Sijoitettujen lasten määrä.....	14
4.2	Sijoituspäätökset.....	16
4.3	Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset	17
4.4	Kiireellisesti sijoitetut lapset	17
4.5	Huostaanotetut lapset	18
4.6	Sijoitusten hoitomuotojen kehitys.....	18
4.7	Sijoitusten kustannukset	19
5	JÄLKIHUOLTO.....	23
6	LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ	24
7	ASIAKASPALAUTE.....	24
8	YHTEENVETO.....	26
	LÄHTEET.....	27
	LIITTEET	28
	Liite 1: Lastensuojelusta vuodelta 2013 kerätyt tiedot määritelmiseen.....	28
	Liite 2 Lastensuojelun käsitteitä.....	35
	Liite 3 Lastensuojelun tietoja 2013	38
	3A Lastensuojelun asiakkaat ja henkilöstö vuonna 2013.....	38
	3B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2013.....	39
	3C/1 Lastensuojeluilmoitukset 2013	40

3C/2 Lastensuojelutarpeen selvitykset ja lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat 2013.....	41
3D Avohuollon asiakkaat 2013.....	42
3E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2013	43
3F Sijoitusten hoitomuodot 2013.....	44
3G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2010 – 2013.	45
Liite 4: Lastensuojelun aikasarjoja 2009 – 2013.....	46
4A Lastensuojelun asiakkaat 2009 – 2013	46
4B/1 Sijoitetut lapset 2009 – 2013: sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut	48
4B/2 Sijoitetut lapset 2009 – 2013: luvanvaraiseen perhehoitoon ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut sekä ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus	49
4C Kokovuotiset hoitopaikat 2009-2013	50
4D Lastensuojelun kokonaiskustannukset sekä avohuollon ja jälkihuollon kustannukset 2009-2013.....	51
4E Sijoitusten kustannukset 2009-2013.....	52
4F Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset 2009-2013 sekä lastensuojelutarpeen selvitykset 2009-2013.....	53
5 Asiakaspalaute.....	54
Liite 6: Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä 2014	55

TEKSTIN TAULUKOT

Taulukko 1	Vuoden 2013 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan Kuusikko-kunnissa	4
Taulukko 2	Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2013 olleiden lasten osuus samanikäisestä väestöstä ikäluokittain (%)	6
Taulukko 3	Lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana ja sijoitettuna olleet lapset sekä jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2013	6
Taulukko 4	Lastensuojelun kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä muutos vuodesta 2012 korotettuna vuoden 2013 arvoon	9
Taulukko 5	Vuoden aikana alkaneet uudet avohuollon asiakkuudet ikäryhmittäin vuonna 2013	11
Taulukko 6	Lastensuojelutarpeen selvitykset ikäryhmittäin (%) 2013 sekä lukumäärän muutos (%) vuoteen 2012	12
Taulukko 7	Vuoden 2013 aikana alkaneiden uusien asiakkuuksien tilanne lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen	12
Taulukko 8	Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain sekä deflatoitujen kokonaiskustannusten muutos (%) 2012-2013 ja 2009-2013.	13
Taulukko 9	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 – 17-vuotiaat lapset ikäryhmittäin vuonna 2013 sekä muutos (%) 2012-2013 ja 2009-2013	15
Taulukko 10	Uudet vuoden 2013 aikana tehdyt sijoituspäätökset sijoitusperusteen mukaan	16
Taulukko 11	Uudet vuoden 2013 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset. Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin.	17
Taulukko 12	Uudet vuoden 2013 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset	17
Taulukko 13	Uudet vuoden 2013 aikana huostaanotetut lapset	18
Taulukko 14	Sijoitusten deflatoidut kokonaiskustannukset vuonna 2013 sekä muutos (%) edellisvuoteen ja vuoteen 2008	20

TEKSTIN KUVIOT

Kuvio 1	Lastensuojeluprosessin eri vaiheissa olevia asiakasmääriä Kuusikkokunnissa vuonna 2013	3
Kuvio 2	Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kuutoskaupungeissa 2009-2013	4
Kuvio 3	Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus (%) 0 - 17-vuotiaista kuutoskaupungeissa 2009-2013	5
Kuvio 4	Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus samanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa 2009-2013	7
Kuvio 5	Vuoden 2013 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0 – 17-vuotiaat)	8
Kuvio 6	Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 20-vuotiaaseen väestöön vuosina 2009 – 2013. Kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	10
Kuvio 7	Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 20-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin vuosina 2009 – 2013. Kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	10
Kuvio 8	Avohuollon kokonaiskustannukset avohuollon 0 – 17-vuotiaista asiakasta kohden vuosina 2009-2013 (vuosien 2009-2013 kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)	14
Kuvio 9	Kodin ulkopuolelle vuonna 2013 sijoitettuna olleiden 0 – 17-vuotiaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä kuutoskaupungeissa	15
Kuvio 10	Sijoitusten hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista Kuusikkokunnissa vuosina 2009 - 2013	19
Kuvio 11	Sijoitusten kustannukset 0 – 17-vuotiaista väestöä kohden vuosina 2009 – 2013 (vuoden 2013 arvossa)	20
Kuvio 12	Lasten sijaishuollon kustannukset 0–17 –vuotiaista sijoitettuna ollutta lasta kohti vuosina 2009 – 2013 (vuoden 2013 arvossa)	21
Kuvio 13	Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset 2012 – 2013. Vuoden 2012 kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	22
Kuvio 14	Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon osuus (%) sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2009 – 2013	22
Kuvio 15	Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus vastaavanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa vuosina 2009 – 2013	23
Kuvio 16	Kaikki vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet 0 – 17-vuotiaat asiakkaat yhtä avohuollon vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden vuosina 2009 – 2013 (ei sisällä sijais- eikä jälkihuoltoa)	24

1 JOHDANTO

Tämä raportti käsittelee lastensuojelun palveluja Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa vuonna 2013. Raportti on osa laajempaa Kuusikko-työn kokonaisuutta.

Kuusikko-työssä on kerätty lastensuojelun palveluihin ja kustannuksiin liittyviä tietoja vuodesta 2003 alkaen. Aluksi tietoja käsiteltiin osana sosiaalityön kokonaisuutta ja ne pitivät sisällään pääosin lastensuojelun sijaishuollon tietoja. Lastensuojelu sai oman työryhmänsä vuoden 2008 alussa, jolloin lasten sijaishuollon ja lastensuojelun avohuollon asiantuntijat yhdistettiin sosiaalityön ryhmästä omaksi työryhmäkseen. Taustalla oli uuden lastensuojelulain (417/2007) astuminen voimaan ja halu tarkastella lastensuojelua yhtenä kokonaisuutena.

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen ja hänen perheensä tukitoimet ja palvelut aiempaa paremmin. Uusi laki toi mukanaan monia toiminnallisia muutoksia kuntien lastensuojelutyöhön. Siinä muun muassa korostettiin ehkäisevän lastensuojelun merkitystä kaikissa lasten ja perheiden palveluissa. Kuusikkovertailujen kannalta olennainen asia on myös se, että uudessa laissa määritellään lastensuojelun asiakkuuden alkaminen. Tämä helpottaa vertailukelpoisen tiedon keräämistä Kuusikko-kunnista. (Kumpulainen 2008, 3.)

Lastensuojelun tietoja käsittelevässä raportissa luodaan aluksi yleiskuva lastensuojelusta esittelemällä lastensuojeluprosessia sekä tarkastelemalla lastensuojelun asiakasmääriä ja kustannuksia kokonaisuudessaan. Tämän jälkeen tarkastellaan erikseen avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palveluita ja kustannuksia. Lopuksi käsitellään lastensuojelun henkilöstömääriä.

Raportissa tarkastellaan edellisen vuoden tapaan avohuollon ja sijoitusten osalta pääasiassa 0 – 17-vuotiaita lapsia ja jälkihuollossa 18 – 20-vuotiaita nuoria. Kustannusvertailuissa asiakaskohtaiset kustannukset on laskettu avohuollon ja sijoitusten osalta suhteessa 0 – 17-vuotiaisiin. Lastensuojelun kokonaiskustannukset on suhteutettu 0-20-vuotiaisiin. Kustannusvertailuissa kustannukset ovat edellisten vuosien tapaan korotettu vuoden tilastointivuoden arvoon (eli tänä vuonna vuoteen 2013) julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

Oulun osalta tämän vuoden raportissa täytyy huomioida, että Oulu yhdistyi 1.1.2013 naapurikuntiensa Haukiputaan, Kiimingin, Oulunsalon ja Yli-Iin kanssa. Raportin taulukoissa ja kuvioissa on ilmoitettu myös Oulun osalta muutos edellisvuoteen lukumäärinä ja/tai prosentteina, vaikka luku ei ole vertailukelpoinen.

Lisätietoa vuonna 2013 kerätyistä lastensuojelun tiedoista löytyy liitteistä 1 (koottujen tietojen määritelmät) ja 3 (yhteenveto vuoden 2013 tiedoista). Liitteessä 2 on luettelo yleisistä lastensuojelussa käytetyistä käsitteistä. Aikasarjaverailuja on koottu liitteeseen 4. Kuusikko-raportteihin on koottu myös asiakaspalautetta koskevaa tietoa. Luvussa 7 on lyhyt yhteenveto lastensuojeluun liittyvän asiakaspalautteen keräämisestä kunnissa.

Tämä raportti on syntynyt kuuden kunnan lastensuojelun asiantuntijoista koostuvan työryhmän yhteistyön tuloksena. Työryhmän puheenjohtajana toimi Markku Itkonen Tampereelta. Tiedot työryhmän muista jäsenistä on koottu liitteeseen 6. Raportin on kirjoittanut työryhmän sihteeri Hanna Ahlgren-Leinvuo.

2 LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS

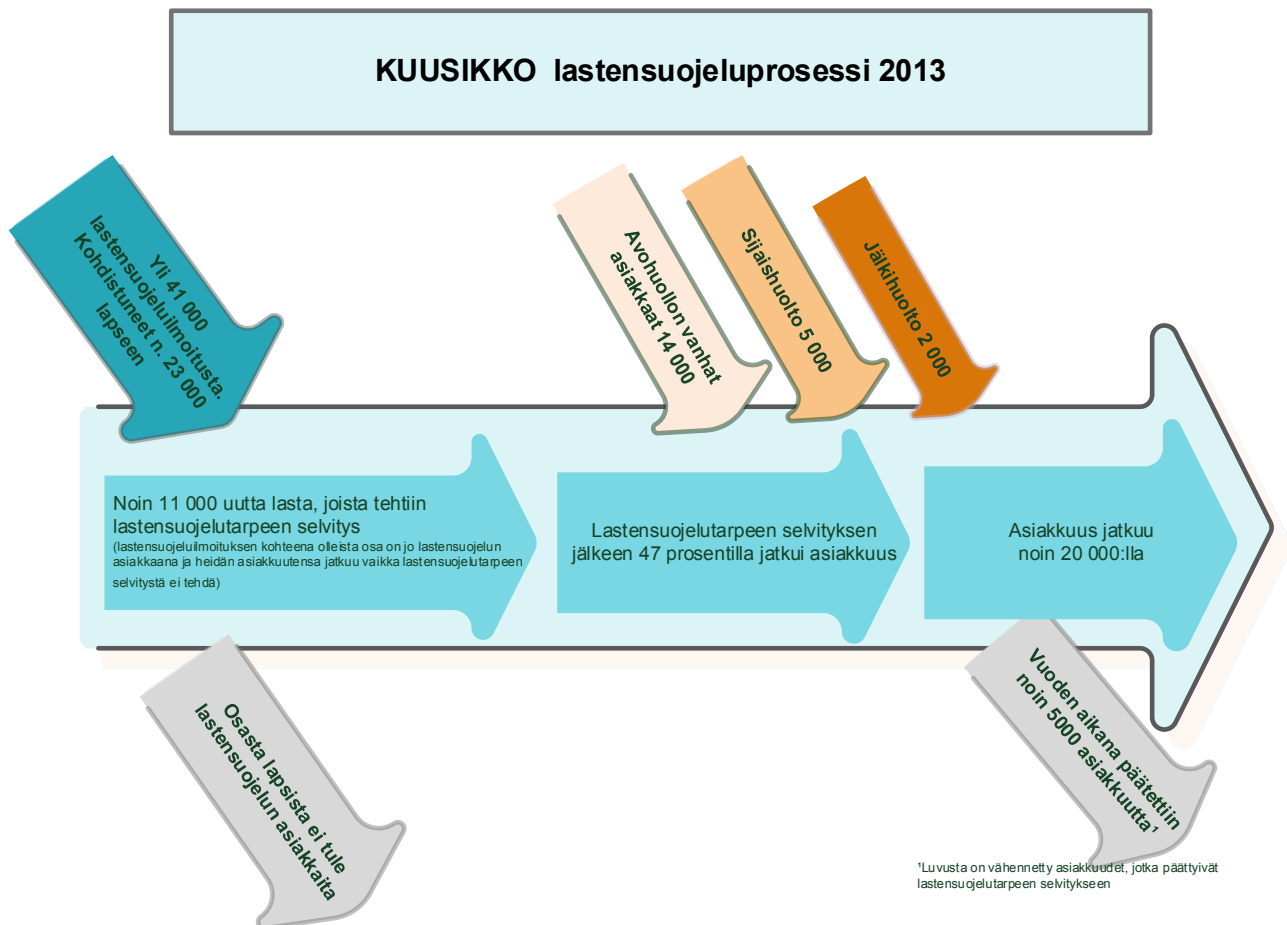
Tässä raportissa lastensuojelulla tarkoitetaan *lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua*, jonka tukimuodot jaetaan avohuoltoon, lasten sijoituksiin kodin ulkopuolelle (sijaishuolto) sekä jälkihuoltoon. Lapsi- ja perhekohtaisella lastensuojelulla on viimesijainen vastuu turvata lapsen terve kehitys ja hyvinvointi. Raportissa ei käsitellä *ehkäisevää lastensuojelua*, jonka piiriin kuuluvat muun muassa äitiys- ja lastenneuvoloissa, päivähoitossa, kouluissa ja nuorisotyössä tehtävä työ, jolla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia silloin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana. (Sosiaaliportti 2012; Lastensuojelulaki (417/2007).)

2.1 Lastensuojelun prosessi

Lastensuojelulaissa (417/2007) veloitetaan tietyt viranomaiset ilmoittamaan välittömästi kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, mikäli he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka tilanne edellyttää *lastensuojelutarpeen selvittämistä*. *Lastensuojeluilmoituksen* voi kuitenkin tehdä kuka tahansa, joka on huolestunut lapsen hyvinvoinnista. Lastensuojeluviranomaisen on arvioitava jokaisen lastensuojeluilmoituksen kohdalla mahdollinen kiireellisen lastensuojelun tarve sekä ratkaistava, onko tarpeen aloittaa lastensuojelutarpeen selvityksen tekeminen. Lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta sitten, kun ryhdytään laatimaan lastensuojelutarpeen selvitystä tai kiireellisiin lastensuojelutoimenpiteisiin.

Mikäli lastensuojelutarpeen selvitys ei anna aihetta lastensuojelutoimenpiteisiin, asiakkuus päättyy siihen. Jos lastensuojelutarpeen selvityksen perusteella nähdään tarve lastensuojelutoimenpiteille, laaditaan lapselle asiakassuunnitelma, johon kirjataan muun muassa ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan sekä keinot, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan. Lastensuojelutarpeen selvityksen ja asiakassuunnitelman tekeminen eivät ole vain teknisiä toimenpiteitä vaan vaativaa ja resursseja vievää sosiaalityötä, jossa sosiaalityöntekijän on arvioitava lasten edun toteutumista ja päätettävä mahdollisista toimenpiteistä. Lapsen edun arviointi ja sen toteuttaminen ovat lastensuojelutyön päätehtävä, mutta samalla yksi vaikeimmista tehtävistä (Laiho 2010, 162).

Lasta ja perhettä tuetaan ensisijaisesti avohuollon tukitoimilla, mutta tilanteen niin vaatiessa lapsi voidaan sijoittaa asumaan kodin ulkopuolelle. Jälkihuollon palvelut on suunnattu lapsille ja nuorille, joiden kohdalla sijaishuolto on päättynyt. Suurin osa jälkihuollon asiakkaista on 18 – 20-vuotiaita. (Sosiaaliportti 2012)

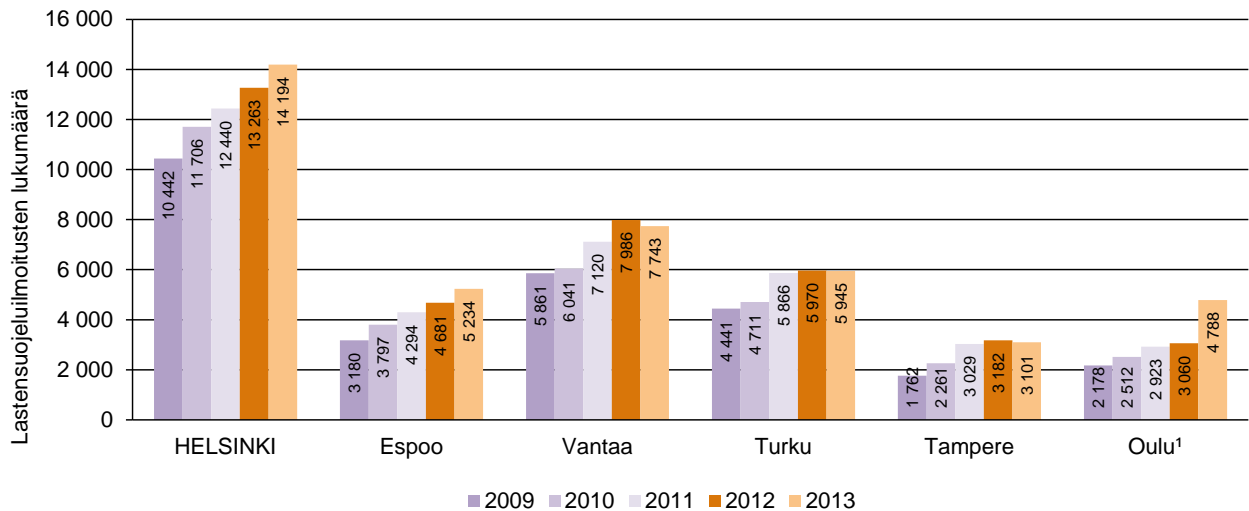
Kuvio 1 Lastensuojeluprosessin eri vaiheissa olevia asiakasmääriä Kuusikko-kunnissa vuonna 2013

2.2 Lastensuojeluasian vireille tulo

Lastensuojeluasia saa useimmiten alkunsa kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut *lastensuojeluilmoituksen*. Lastensuojeluasia voi lastensuojeluilmoituksen sijaan tulla vireille myös hakemuksesta tai pyynnöstä lastensuojelutarpeen selvittämiseksi. Lisäksi 1.3.2010 alkaen on ollut voimassa ennakkollista lastensuojeluilmoitusta koskeva säännös. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä ennen lapsen syntymää, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

2.2.1 Lastensuojeluilmoitukset

Vuoden 2013 aikana kuutoskaupungeissa tehtiin yhteensä 41 005 lastensuojeluilmoitusta. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta Espoossa (11,8 %) ja Helsingissä (7 %). Oulussa lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kaksinkertaistui edellisvuodesta kuntaliitoksen vuoksi. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä laski Vantaalla (-3 %), Tampereella (-2,5 %) ja Turussa (-0,4 %). Lastensuojeluilmoituksista noin 76 prosenttia on viranomaisten tekemiä. Viranomaisista eniten ilmoituksia tekee poliisi (32 % viranomaisten tekemistä ilmoituksista). (Liitteet 3C/1 ja 4F)

¹ Oulun tiedot vuosilta 2009-2012 kanta-Oulun tiedoilla, vuosi 2013 uuden Oulun tiedoilla (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

Kuvio 2 Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kuutoskaupungeissa 2009-2013

Lastensuojeluilmoituskäytännöt ovat kaupungeissa erilaisia. Turussa kaikki lastensuojeluilmoitukset käsitellään keskitetysti sosiaalipäivystyksessä, kun taas esimerkiksi Espoossa lastensuojeluilmoitukset käsittelee kunkin alueen lastensuojelun päivystäjä. Ilmoituksen käsittelyprosessiin voi vaikuttaa myös se, onko lapsi jo entuudestaan lastensuojelun asiakkaana. Esimerkiksi Vantaalla vanhojen asiakkaiden lastensuojeluilmoitukset käsitellään suunnitelmallisen muutostyön tiimissä. Myös lastensuojeluilmoituksen sisältö vaikuttaa käsittelyprosessiin. Tampereella sosiaalipäivystys selvittää esimerkiksi lasten tekemät näpistykset tapaamalla perhettä ja tämä on usein ollut riittävä toimenpide. Kuutoskaupunkien lastensuojeluilmoituskäytäntöjä on kuvattu vuoden 2012 lastensuojeluraportissa.

2.2.2 Lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan

Lastensuojelulaki velvoittaa kuntia pitämään rekisteriä lastensuojeluilmoituksista. Rekisteriin täytyy kirjata lastensuojeluilmoitusten lukumäärätietojen lisäksi muun muassa syyt, joiden perusteella ilmoitukset on tehty. Taulukossa 1 on esitetty kuutoskaupungeissa vuoden 2013 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen syyn mukaan. Eniten ilmoituksia oli tehty kehitystä vaarantavien olosuhteiden perusteella.

Taulukko 1 Vuoden 2013 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan Kuusikkokunnissa

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	11,4	16,1	13,4	8,2	27,2	15,5	13,6
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	54,9	56,3	53,0	57,7	50,2	46,8	53,9
03 Lapsen oma käyttäytyminen	33,7	27,6	33,5	34,1	22,5	37,7	32,6
Lastensuojeluilmoitukset yht. (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lastensuojeluilmoitukset yht. (lkm)	14 194	5 234	7 743	5 945	3 101	4 788	41 005

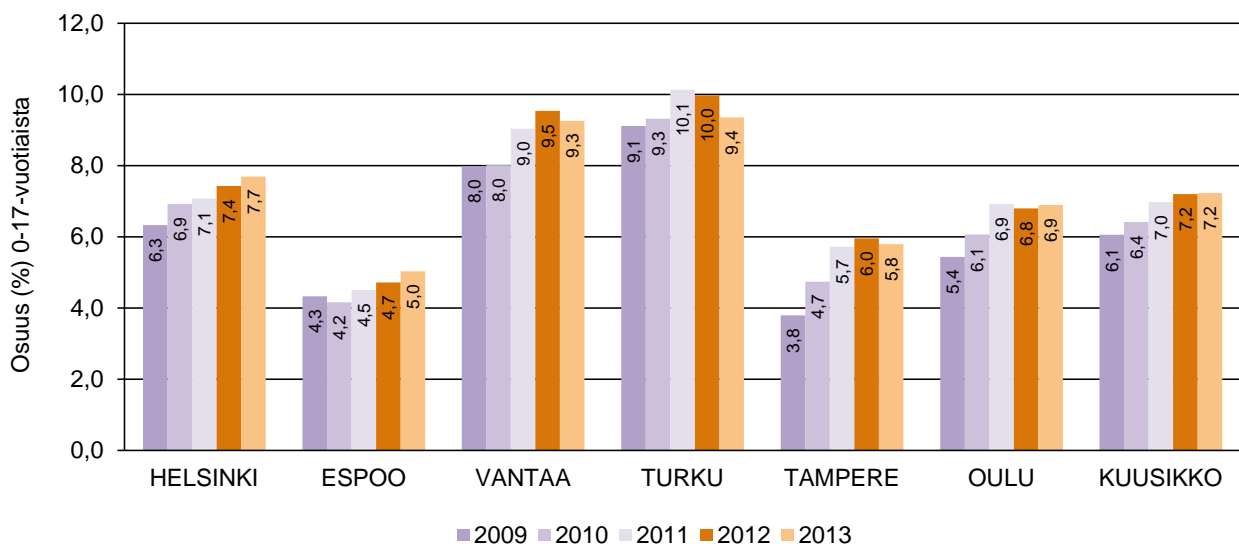
Lastensuojeluilmoitusten lisäksi lastensuojeluviranomaisille voidaan tehdä myös pyyntöjä tai hakemuksia lastensuojelutarpeen selvittämiseksi. Tällaisia pyyntöjä ja hakemuksia tehtiin kuutoskaupungeissa yhteensä 1 195 ja ne kohdistuivat 911 lapseen. Ennakollisia las-

tensuojeluilmoituksia tehtiin 508 vuonna 2013. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään silloin, kun epäillään, että syntyvä lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia heti syntymänsä jälkeen. Edellisten lisäksi lastensuojelutarve voi tulla esiin esimerkiksi toimeentulotukiasiakkuudessa tai ennalta ehkäisevässä sosiaalityössä, jolloin sosiaalityöntekijä itse havaitsee lastensuojelutarpeen ja voi alkaa tehdä lastensuojelutarpeenselvitystä. Tällaisia tapauksia oli kuutoskaupungeissa vuonna 2013 yhteensä 710 ja ne kohdistuivat 613 lapseen. (Liite 3C/1)

2.2.3 Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleet lapset

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on lähes kaksinkertainen ilmoitusten kohteena oleviin lapsiin verrattuna. Ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä kasvoi Espoossa (+7,7 %) ja Helsingissä (+5,1 %), mutta laski hieman Turussa (-5,7 %), Vantaalla (-2,2 %) ja Tampereella (-1,7 %). Oulussa lukumäärien kasvua selittää kuntaliitos. Samasta lapsesta ja tilanteesta voidaan vuoden aikana tehdä lastensuojeluilmoitus useaan kertaan ja lastensuojeluilmoituksen samasta lapsesta voi tehdä useampi eri ilmoittaja. Vuonna 2013 kuutoskaupungeissa tehtiin keskimäärin 1,8 lastensuojeluilmoitusta lasta kohden. Osa lastensuojeluilmoituksen kohteena olleista lapsista on jo ennestään lastensuojelun asiakkaana.

Vuonna 2013 keskimäärin 7,2 prosenttia 0 – 17-vuotiaista oli lastensuojelu ilmoituksen kohteena, saman verran kuin vuotta aiemmin. Turussa (9,4 %) ja Vantaalla (9,3 %) osuus oli kaupunkien keskiarvoa huomattavasti suurempi, Espoossa (5 %) matalampi. Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten väestöosuus oli vuonna 2013 korkeampi kuin vuonna 2009 kaikissa kuutoskaupungeissa.

Kuvio 3 Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus (%) 0 - 17-vuotiaista kuutoskaupungeissa 2009-2013

Taulukossa 2 on tarkasteltu lastensuojeluilmoituksen kohteena olevien lasten lukumäärää suhteessa samanikäiseen väestöön vuonna 2013. Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden osuus nousee hieman koulun aloituksen myötä ja yläasteelle siirryttäessä lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten väestöosuus nousee selvästi.

Taulukko 2 Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2013 olleiden lasten osuus samanikäisestä väestöstä ikäluokittain (%)

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
<i>Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden osuus väestöstä, %</i>							
0-2 -vuotiaat	4,9	3,5	6,1	5,8	6,3	5,5	5,1
3-6 -vuotiaat	6,0	4,0	6,8	7,3	5,2	4,7	5,6
7-12 -vuotiaat	7,5	4,4	8,8	8,2	5,2	6,0	6,7
13-15 -vuotiaat	10,8	7,6	12,9	11,8	6,0	11,3	10,1
16-17 -vuotiaat	12,6	8,5	16,2	18,8	7,4	10,9	12,1
0 - 17-vuotiaat	7,7	5,0	9,3	9,4	5,8	6,9	7,2
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset yhteensä (lkm)	7 699	3 013	4 150	2 625	2 083	3 066	22 636
<i>Lastensuojeluilmoituksia lasta kohden keskimäärin</i>	1,8	1,7	1,9	2,3	1,5	1,6	1,8

2.3 Lastensuojelun asiakkaat

2.3.1 Lastensuojelun asiakasmäärät

Vuonna 2013 lastensuojelun asiakkaana oli yhteensä 29 673 asiakasta. Edellisvuoteen verrattaessa täytyy huomioida Oulun kuntaliitos, joka lisäsi Oulun asiakasmäärää yli 31 prosentilla. Kuutoskaupungeissa asiakasmäärä kasvoi Oulun kuntaliitoksen myötä 4,7 prosenttia, mutta ilman Oulua muutos oli vain 1,8 prosenttia. Vantaa oli ainoa kaupunki, jossa asiakasmäärä laski edellisvuodesta (-6,1 %). Vantaalla asiakasmäärän väheneminen selittyi asiakasmäärän tilastointitavan muutoksella. Lasten lukumäärä kasvoi Tampereella 5,7 prosenttia, Helsingissä 4,3 prosenttia, Espoossa 2,9 prosenttia ja Turussa 1,9 prosenttia.

Lastensuojelun asiakkaita pyritään tukemaan ensisijaisesti avohuollon keinoin. 91,5 prosenttia kuutoskaupunkien lastensuojelun 0 – 17-vuotiaista asiakkaista oli vuonna 2013 avohuollon asiakkaana. Sijoitettujen osuus 0 - 17-vuotiaista asiakkaista vaihteli Vantaan ja Tampereen 15,7 prosentista Turun 20,8 prosenttiin. Lukuja tarkasteltaessa täytyy huomioida, että sama lapsi on voinut vuoden aikana olla sekä avo-, sijais- että jälkihuollon asiakkaana.

Taulukko 3 Lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana ja sijoitettuna olleet lapset sekä jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2013

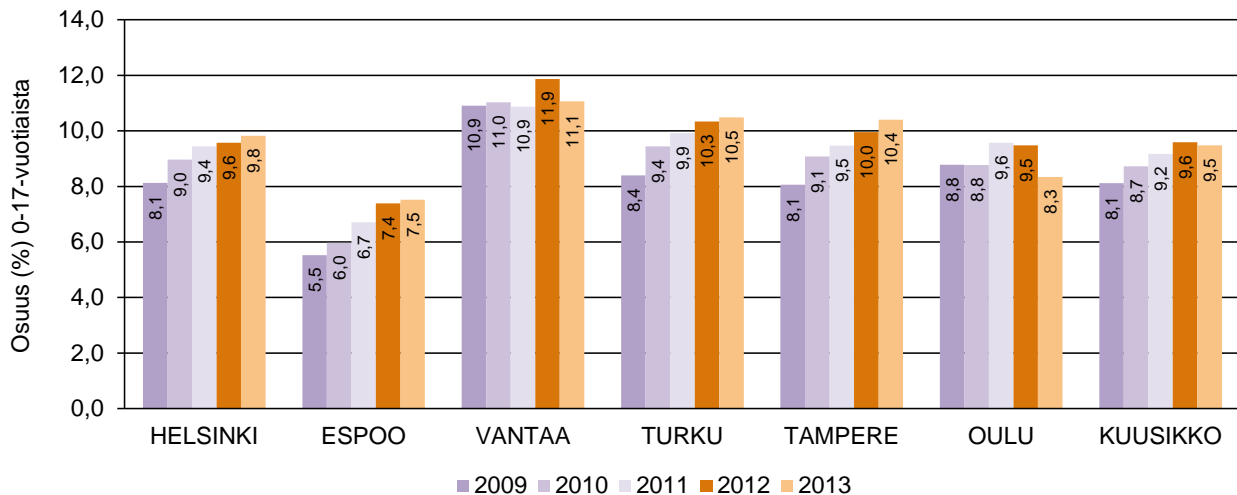
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ²	Kuusikko
0 - 17-vuotiaat asiakkaat yhteensä ¹ (lkm)	9 828	4 501	4 956	2 942	3 740	3 706	29 673
<i>Muutos 2012-2013 (%)³</i>	4,3	2,9	-6,1	1,9	5,7	31,4	4,7
Avohuollon asiakkaat, 0 - 17v. (lkm)	8 721	4 016	4 832	2 427	3 480	3 664	27 140
Sijoitetut lapset, 0 - 17v. (lkm)	1 983	716	776	613	589	610	5 287
Jälkihuollossa olleet nuoret, 18 - 20v. (lkm)	984	365	138	248	159	193	2 087

¹ Luvussa mukana kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 17v.) henkilötunnus kertaalleen. Luvussa eivät ole mukana nuoret (18 - 20-v.). Sama lapsi on voinut olla vuoden aikana avohuollon asiakkaana, sijoitettuna ja/tai jälkihuollon asiakkaana.

² Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

³ Myös Kuusikko-yhteensä sisältää Oulun luvut. Ilman Oulua asiakasmäärä on kasvanut kuusikossa 1,8 prosenttia.

Kuviossa 4 on kuvattu lastensuojelun asiakasmäärän kehitystä suhteessa samanikäiseen väestöön vuosina 2009-2013. Lastensuojelun asiakkaiden väestöosuus on noussut vuodesta 2009 vuoteen 2013 Oulua lukuun ottamatta kaikissa kaupungeissa. Oulussa osuus on kuntaliitoksen jälkeen selvästi pienempi kuin sitä edeltävinä vuosina.

Kuvio 4 Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus samanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa 2009-2013

2.3.2 Asiakassuunnitelmat

Lastensuojelulaki edellyttää, että lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tehdään asiakassuunnitelma, jollei asiakkuus pääty lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen tai kysymyksessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. (Lastensuojelulaki (417/2007))

Asiakassuunnitelma laaditaan yhteistyössä viranomaisen sekä lapsen ja hänen huoltajien kanssa. Se on tärkeä asiakirja sekä työntekijälle että asiakkaalle, sillä se perustelee kaikille osapuolille, miksi lasta on tarpeen suojella, sekä antaa tiedon missä asiassa ja millä keinoin pyritään muutokseen. Asiakassuunnitelman tekeminen huolellisesti, siihen aikaa käyttäen ja yhteisesti suunnitellen on edellytys lapsen ja hänen perheensä tukemiselle ja auttamiselle.

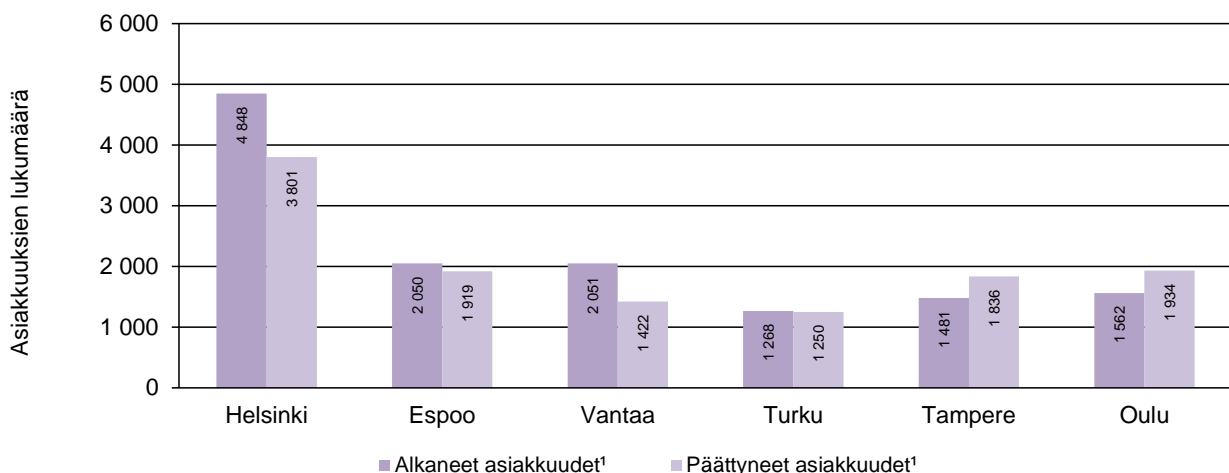
Liitetaulukkoon 3C/2 on koottu tietoja Kuusikko-kunnissa vuoden 2013 aikana laadituista uusista tai tarkastetuista asiakassuunnitelmista. Asiakassuunnitelmien vertailu on haasteellista johtuen muun muassa kaupunkien erilaisista asiakastietojärjestelmistä.

2.3.3 Päättyneet asiakkuudet

Asiakkuuden lopettaminen on ollut sosiaalityön työkäytännöissä hankalasti hahmotettava asia. Varsinkin avohuollon asiakkuuksien päättäminen on ollut epäyhtenäistä ja kerran avatut asiakkuudet ovat jatkuneet todellista asiakkuutta kauemmin. Lastensuojelulain mukaan asiakkuus on aina aktiivista. Asiakkuus päätetään, kun tarvetta tukitoimille ei ole. Jos lastensuojelun tarvetta jälleen ilmenee, asiakkuus aloitetaan uudelleen. Vuoden 2008 alussa voimaan tullut lastensuojelulaki määrittelee entistä tarkemmin lastensuojeluasiakkuuden alkamisen. Tarkkaa määritelmää sille, milloin lastensuojelun avohuollon asiakkuus päättyy, ei kuitenkaan ole. Laki määrittelee asiakkuuden päättymistä ainoastaan lastensuojelutarpeen selvitysvaiheen yhteydessä. Lisäksi laissa todetaan, että lastensuojeluasiakkuus/huostaanotto täytyy päättyä silloin kun asiakkuudelle ei ole olemassa tarvetta. (Sosiaaliportti 2012; Kumpulainen 2008, 7.)

Käytännössä asiakkuuden päättämisestä informoidaan asiakasta ja avohuollon asiakkuuden päättäminen merkitään lapsen asiakaskertomukseen ja -suunnitelmaan. Asiakirjoihin kirjataan ne seikat, joiden perusteella asiakkuuden lopettamiseen päädyttiin. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa asiakkuuden päättämisestä. (Sosiaaliportti 2012; Kumpulainen 2008, 7.)

Kuviossa 5 on kuvattu vuoden 2013 aikana päättyneiden ja alkaneiden avohuollon asiakkuuksien lukumäärä (vain 0 – 17-vuotiaat). Vuoden 2013 aikana kuutoskaupungeissa alkoi kaikkiaan 13 260 uutta asiakkuutta. Samana vuonna päättyi yhteensä 12 162 avohuollon asiakkuutta. Helsingissä ja Vantaalla uusia asiakkuuksia on selvästi päättyneitä enemmän. Vantaan kohdalla on tosin huomioitava, että luvusta puuttuvat suunnitelmallisesti päätetyt asiakkuudet. Espoossa ja Turussa uusien ja päättyneiden lukumäärät ovat lähellä toisiaan. Tampereella ja Oulussa puolestaan päättyneitä oli enemmän kuin alkaneita.

¹ Sekä alkaneissa että päättyneissä asiakkuuksissa ovat mukana lastensuojelutarpeen selvityksessä olleet lapset.

Kuvio 5 Vuoden 2013 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0 – 17-vuotiaat)

2.4 Kokonaiskustannukset

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat kuutoskaupungeissa lähes 331 miljoonaa euroa vuonna 2013. Deflatoidut² kustannukset nousivat edellisvuodesta 2,6 prosenttia, kun mukana ovat Oulun luvut, jotka nousseet kuntaliitoksen myötä 15,5 prosenttia. Ilman Oulua deflatoidut kustannukset nousivat kuutoskaupungeissa noin 1,5 prosenttia. Tampere oli kaupungeista ainoa, jossa kokonaiskustannukset laskivat (-4 %). Helsingissä kustannukset pysyivät lähes ennallaan (-0,4 %). Oulun lisäksi kustannukset nousivat Turussa (+4,3 %) ja Espoossa (+4,29 %).

Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2013 Oulun 73 prosentista Turun 86,7 prosenttiin. Luvussa 4.7. on tarkasteltu tarkemmin sijoitusten kustannuksia. Sijoitusten hoitomuodot vaikuttavat lastensuojelun kokonaiskustannuksiin. Suurimmat kustannukset syntyvät kaikissa kaupungeissa laitoshoidosta – mitä suurempi on laitoshoidon osuus, sitä suuremmat ovat sijoitusten kustannukset.

Taulukko 4 Lastensuojelun kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä muutos vuodesta 2012 korotettuna vuoden 2013 arvoon

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere ¹	Oulu ²	Kuusikko ³
Kokonaiskustannukset (€)	127 999 748	47 842 641	47 838 761	41 338 502	38 844 887	27 079 008	330 943 547
Avohuollon kustannukset (€)	27 026 775	9 511 137	10 328 890	5 513 000	9 518 602	7 309 761	69 208 165
Sijoitusten kustannukset (€)	100 972 973	38 331 504	37 509 871	35 825 502	29 326 285	19 769 247	261 735 382
josta toimeksiantoon perustuva perhehoito (€)	22 654 497	4 866 900	5 773 110	5 133 688	9 313 556	10 304 801	58 046 552
<i>Kokonaiskustannukset (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Avohuollon kustannukset (%)</i>	<i>21,1</i>	<i>19,9</i>	<i>21,6</i>	<i>13,3</i>	<i>24,5</i>	<i>27,0</i>	<i>20,9</i>
<i>Sijoitusten kustannukset (%)</i>	<i>78,9</i>	<i>80,1</i>	<i>78,4</i>	<i>86,7</i>	<i>75,5</i>	<i>73,0</i>	<i>79,1</i>
<i>Kokonaiskustannukset, muutos ed. vuoteen (defl., %)</i>	<i>-0,4</i>	<i>4,2</i>	<i>7,0</i>	<i>4,3</i>	<i>-4,0</i>	<i>15,5</i>	<i>2,6</i>
<i>Avohuollon kustannukset, muutos ed. vuoteen (defl., %)</i>	<i>4,1</i>	<i>4,6</i>	<i>4,1</i>	<i>5,0</i>	<i>3,5</i>	<i>10,0</i>	<i>4,8</i>
<i>Sijoitusten kustannukset, muutos ed. vuoteen (defl., %)</i>	<i>-1,5</i>	<i>4,0</i>	<i>7,8</i>	<i>4,2</i>	<i>-6,2</i>	<i>17,7</i>	<i>2,0</i>
<i>Toimeksiantoon perustuva perhehoito, muutos ed. vuoteen (defl., %)</i>	<i>-6,6</i>	<i>8,4</i>	<i>3,8</i>	<i>-0,8</i>	<i>-6,5</i>	<i>23,5</i>	<i>0,4</i>

¹ Tampereen kustannuksissa vuonna 2013 mukana lastensuojelun avohuollon taloudellinen tuki. Edellisinä vuosina kustannuksia ei ole voitu eritellä toimeentulotuen kustannuksista eivätkä ne ole olleet mukana. Kustannusvaikutus 183 682 euroa.

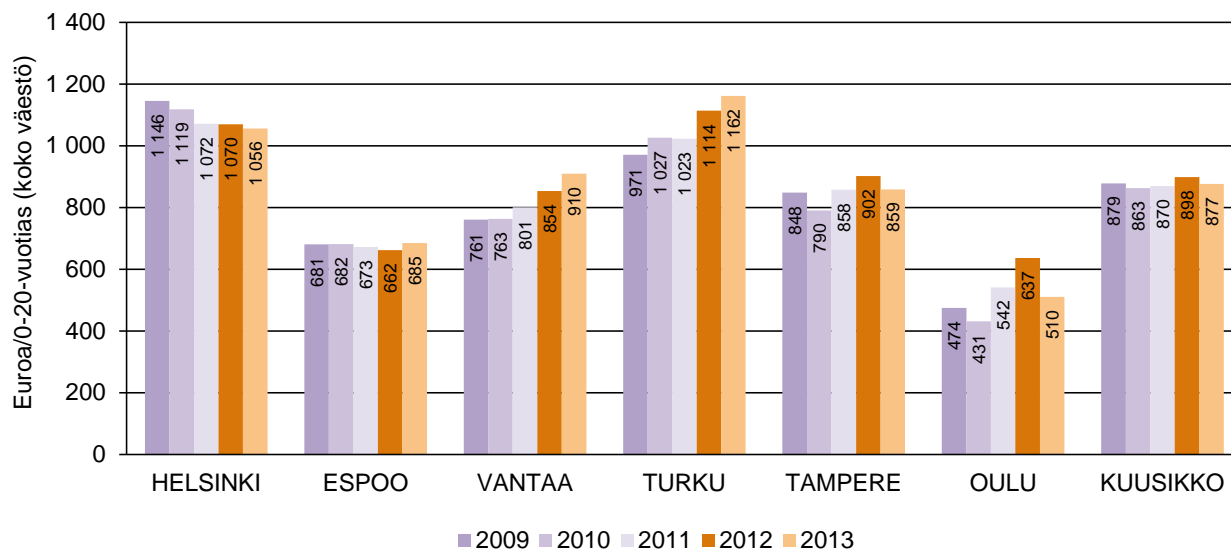
² Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

³ Kuusikko-luvut pitävät sisällään Oulun kuntaliitoksesta johtuvat muutokset.

Kuvioissa 6 ja 7 on tarkasteltu lastensuojelun kokonaiskustannuksia suhteessa 0 – 20-vuotiaaseen väestöön sekä 0 – 20-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin:

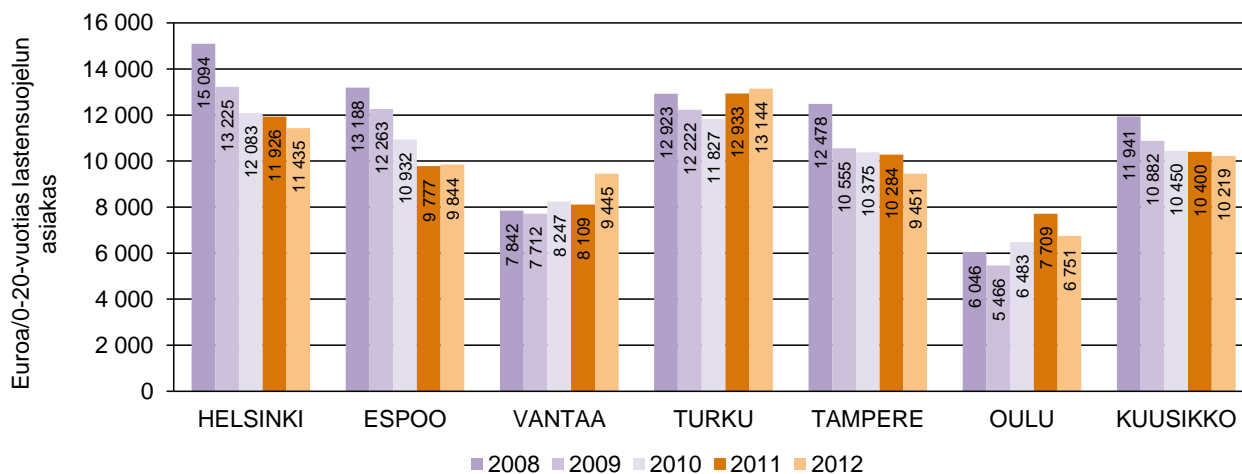
Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0 – 20-vuotiasta väestöä kohden vuonna 2013 vaihtelivat Oulun 510 eurosta Turun 1 162 euroon. Eroja selittää jonkin verran kaupunkien erilaiset väestörakenteet. Helsingissä, Turussa ja Tampereella 0 – 20-vuotiaiden osuus väestöstä on pienempi kuin Espoossa, Vantaalla ja Oulussa. Tämä nostaa Helsingin, Turun ja Tampereen väestöön suhteutettuja kustannuksia jonkin verran.

² Edellisen vuoden kustannukset on vertailussa korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

Kuvio 6 Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 20-vuotiaaseen väestöön vuosina 2009 – 2013. Kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

Kustannukset asiakasta kohden olivat kuutoskaupungeissa 10 219 euroa asiakkaana ollutta kohden. Kustannukset vaihtelivat Oulun 6 751 eurosta Turun 13 144 euroon.

Kuvio 7 Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 20-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin vuosina 2009 – 2013. Kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

3 AVOHUOLTO

Lastensuojelun avohuollolla tarkoitetaan tukitoimia, joihin on ryhdyttävä jos kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä, tai jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimia ovat esimerkiksi perhetyö, perhekuntoutus, tukiperhetoiminta, toimeentulon ja asumisen turvaaminen lapselle ja hänen perheelleen sekä tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen. (Sosiaaliportti 2012.)

3.1 Avohuollon asiakkaat

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli Kuusikko-kunnissa vuoden 2013 aikana yhteensä yli 27 140 lasta (ks. taulukko 3 ja Liite 4A). Näistä uusia asiakkuuksia oli 13 260. Uusien avohuollon asiakkaiden lukumäärä kasvoi Helsingissä (+10,8 %) ja Espoossa (+3,9 %). Oulun kasvua (+65,1 %) selittää ennen kaikkea kuntaliitos. Vantaalla (-27,3 %), Turussa (-11,9 %) ja Tampereella (-2,9 %) lukumäärä oli vuonna 2013 edellisvuotta pienempi.

Taulukko 5 Vuoden aikana alkaneet uudet avohuollon asiakkuudet ikäryhmittäin vuonna 2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko
Vuoden 2013 aikana alkaneet asiakkuudet (0 - 17v.)							
0-2 -vuotiaat	15,7	15,6	15,9	16,4	20,9	18,1	16,7
3-6 -vuotiaat	20,4	20,3	21,6	21,2	23,7	19,0	20,9
7-12 -vuotiaat	30,3	24,8	31,8	27,8	27,5	30,6	29,2
13-15 -vuotiaat	20,5	25,4	19,2	18,1	16,4	20,0	20,3
16-17 -vuotiaat	13,1	13,9	11,5	16,4	11,5	12,4	13,0
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Uudet asiakkuudet yhteensä (lkm) 2013	4 848	2 050	2 051	1 268	1 481	1 562	13 260
Uudet asiakkuudet yhteensä (lkm) 2012	4 376	1 974	2 820	1 440	1 526	946	13 082
Muutos 2012-2013 (%)	10,8	3,9	-27,3	-11,9	-2,9	65,1	1,4

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

3.1.1 Lastensuojelutarpeen selvitykset

Lastensuojelun lain mukaan viranomaisen on seitsemän arkipäivän kuluessa lastensuojeluilmoituksen saapumisesta ratkaistava, laaditaanko lastensuojelutarpeen selvitys, ja mikäli lastensuojelutarpeen selvitys nähdään tarpeelliseksi, on sen valmistuttava kolmen kuukauden kuluessa. Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun sosiaalityöntekijä päättää aloittaa lastensuojelutarpeen selvityksen. Kuutoskaupungeissa tehtiin vuonna 2013 yhteensä 11 502 lastensuojelutarpeen selvitystä, mikä on 5,3 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Taulukko 6 Lastensuojelutarpeen selvitykset ikäryhmittäin (%) 2013 sekä lukumäärän muutos (%) vuoteen 2012³

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko ²
0-2 -vuotiaat	8,3	13,7	14,6	15,9	18,0	18,4	13,6
3-6 -vuotiaat	25,3	21,2	22,7	21,1	24,1	18,8	22,8
7-12 -vuotiaat	33,6	23,7	30,8	28,2	27,8	29,9	29,6
13-15 -vuotiaat	17,8	25,7	18,6	16,0	18,4	19,5	19,4
16-17 -vuotiaat	15,0	15,7	13,4	18,8	11,7	13,4	14,6
<i>Kaikki yhteensä (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Kaikki yhteensä (Lkm)</i>	<i>3 513</i>	<i>1 978</i>	<i>1 823</i>	<i>1 248</i>	<i>1 616</i>	<i>1 324</i>	<i>11 502</i>
<i>Kaikki yhteensä, muutos (%) 2012-2013</i>	<i>-4,6</i>	<i>6,5</i>	<i>5,6</i>	<i>-2,8</i>	<i>13,5</i>	<i>39,5</i>	<i>5,3</i>

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

²Kuusikko-luku pitää sisällään myös Oulun. Ilman Oulua muutos edelliseen vuoteen on noin kaksi prosenttia.

Vuonna 2013 vuoden aikana alkaneista uusista avohuollon asiakkuuksista 46,1 prosenttia päättyi lastensuojelutarpeenselvitykseen. Selvitykseen päättyneiden osuus vaihteli Vantaan 42,6 prosentista Oulun 64,2 prosenttiin.

Taulukko 7 Vuoden 2013 aikana alkaneiden uusien asiakkuuksien tilanne lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki alkaneet uudet asiakkuudet yhteensä	4 848	2 050	2 051	1 268	1 481	1 562	13 260
joista "asiakkuus päättyy selvitykseen"	2 739	950	873	580	656	1 003	6 801
joista "asiakkuus jatkuu"	1 640	594	1 224	409	763	402	5 032
joista "selvitys kesken 31.12."	754	651	595	279	238	393	2 910
<i>Selvitykseen päättyneiden osuus (%) kaikista</i>	<i>56,5</i>	<i>46,3</i>	<i>42,6</i>	<i>45,7</i>	<i>44,3</i>	<i>64,2</i>	<i>46,1</i>

Lastensuojelutarpeen selvityksen lähtökohtana on lapsesta tehty lastensuojeluilmoitus. Selvityksen tavoitteena on tutkia lapsen suojelun ja tuen tarvetta, jotta voidaan arvioida, tarvitseeko lapsi tai nuori sekä hänen perheensä lastensuojelun tukea ja palveluja. Jo itse lastensuojelutarpeen selvitys on interventio perheen elämään, sillä vanhemmat tai läheiset joutuvat miettimään tilanteen syitä ja etsimään ratkaisua. Usein jo pelkällä lastensuojelutarpeen selvityksen tekemisellä pystytään auttamaan lasta ja hänen perhettään. (Sosiaaliportti 2012; Laiho 2010, 172-173)

³ Taulukon luvut ovat vuoden 2012 tai 2013 aikana alkaneita lastensuojelutarpeen selvityksiä, jotka ovat valmistuneet vuonna 2013. Tilastovuoden aikana alkaneet lastensuojelutarpeen selvitykset (eli alkaneet asiakkuudet) ja tilastovuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset ovat eri asioita.

3.2 Avohuollon kustannukset

Avohuollon kustannukset on tässä raportissa jaoteltu avohuollon sosiaalityön, avohuollon tukitoimien ja lastensuojelun taloudellisten tukitoimien kustannuksiin. Myös jälkihuollon kustannukset sisältyvät avohuollon kustannuksiin. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannukset eivät sisälly avohuollon kustannuksiin.

Suurin osa avohuollon kustannuksista syntyy avohuollon sosiaalityöstä ja avohuollon tukitoimista. Oulussa avohuollon sosiaalityö sisältää myös sosiaaliohjauksen kustannukset, mikä selittää Oulun avohuollon sosiaalityön korkeita kustannuksia. Avohuollon deflatoidut kokonaiskustannukset ovat nousseet edellisvuodesta kaikissa kaupungeissa 3,5 – 10 prosenttia.

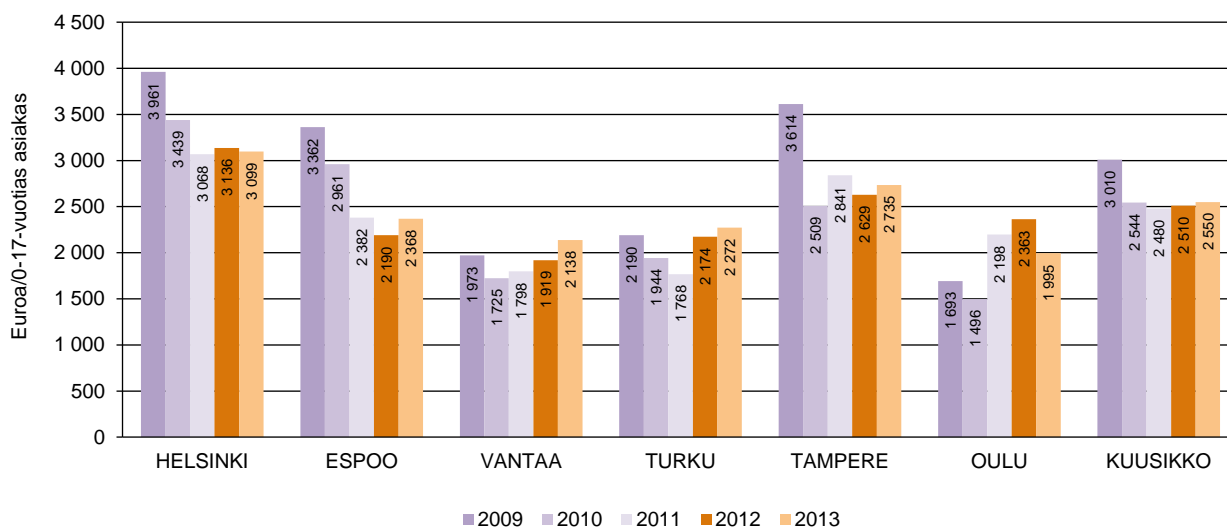
Taulukko 8 Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain sekä deflatoitujen kokonaiskustannusten muutos (%) 2012-2013 ja 2009-2013.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ²	Kuusikko
Avohuollon kokonaiskustannukset (€)	27 026 775	9 511 137	10 328 890	5 513 000	9 518 602	7 309 761	69 208 165
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	10 840 829	3 009 641	3 470 258	1 415 942	2 476 698	3 211 834	24 425 202
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	2 683 963	1 664 216	1 106 517	828 097	1 862 000	571 197	8 715 990
Avohuollon tukitoimet	12 566 228	4 404 790	5 456 661	2 405 235	4 996 222	1 444 973	31 274 109
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	935 755	432 490	295 454	863 725	183 682	2 081 757	4 792 864
Avohuollon kokonaiskustannukset (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	40,1	31,6	33,6	25,7	26,0	43,9	35,3
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	9,9	17,5	10,7	15,0	19,6	7,8	12,6
Avohuollon tukitoimet	46,5	46,3	52,8	43,6	52,5	19,8	45,2
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	3,5	4,5	2,9	15,7	1,9	28,5	6,9
<i>Kustannukset yhteensä, muutos (% defl.) 2012-2013</i>	4,1	4,6	4,1	5,0	3,5	10,0	4,8
<i>Kustannukset yhteensä, muutos (% defl.) 2009-2013</i>	-1,8	-0,8	17,7	25,0	-3,8	89,8	8,1

¹ Lastensuojelun taloudellisten tukitoimien kustannuksia ei ole voitu eritellä ennen vuotta 2013, joten kustannukset ovat nyt Tampereen kustannuksissa ensimmäistä kertaa.

² Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

Kustannukset avohuollon asiakasta kohden vaihtelivat Oulun 1 995 eurosta Helsingin 3 099 euroon (kuvio 8). Avohuollon deflatoidut kustannukset asiakasta kohden nousivat Vantaalla (+11,4 %), Espoossa (+8,1 %), Turussa (+4,5 %) ja Tampereella (+4,1 %). Oulussa (-15,6 %) ja Helsingissä (-1,2 %) kustannukset asiakasta kohden laskivat. (Liite 4D.)

Kuvio 8 Avohuollon kokonaiskustannukset avohuollon 0 – 17-vuotiasta asiakasta kohden vuosina 2009-2013 (vuosien 2009-2013 kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)

4 SIOJITETUT LAPSET

Sijoitettuihin lapsiin lasketaan mukaan lapset, joiden huostaanotto tai avohuollon sijoitus on sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen perustuva. Kuusikko-raportissa tarkastellaan erikseen sijoituspäätösten mukaan eriteltynä avohuollon tukitoimena sijoitettuja, kiireellisesti sijoitettuja sekä huostaanotettuja lapsia.

Lapsia sijoitetaan kodin ulkopuolelle kunnan omiin laitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon (ns. ammatillisiin perhekoteihin) sekä toimeksiantosopimukseen perustuvaan perhehoitoon eli sijaisperheisiin. Toimeksiantoon perustuva perhehoito pitää sisällään myös lasten sijoitukset läheisverkostoon silloin, kun lapsen sijoitus perustuu sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen ja kunta on tehnyt lapsen sijoituksesta toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa. Läheisverkostoon sijoitusten lisäksi lastensuojelun asiakkaiden tilannetta voidaan auttaa myös ns. läheisverkostoratkaisuilla. Tällöin kyseessä ei ole lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle vaan lapsen asuminen ja huolenpito järjestetään toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona huoltajuuksjärjestelyin. Läheisverkostoratkaisut eivät sisälly Kuusikko-raportissa kodin ulkopuolelle sijoitettuihin lapsiin. Myöskään turvakoteihin sijoitetut lapset eivät ole luvussa mukana. (Puustinen-Korhonen 2012.)

4.1 Sijoitettujen lasten määrä

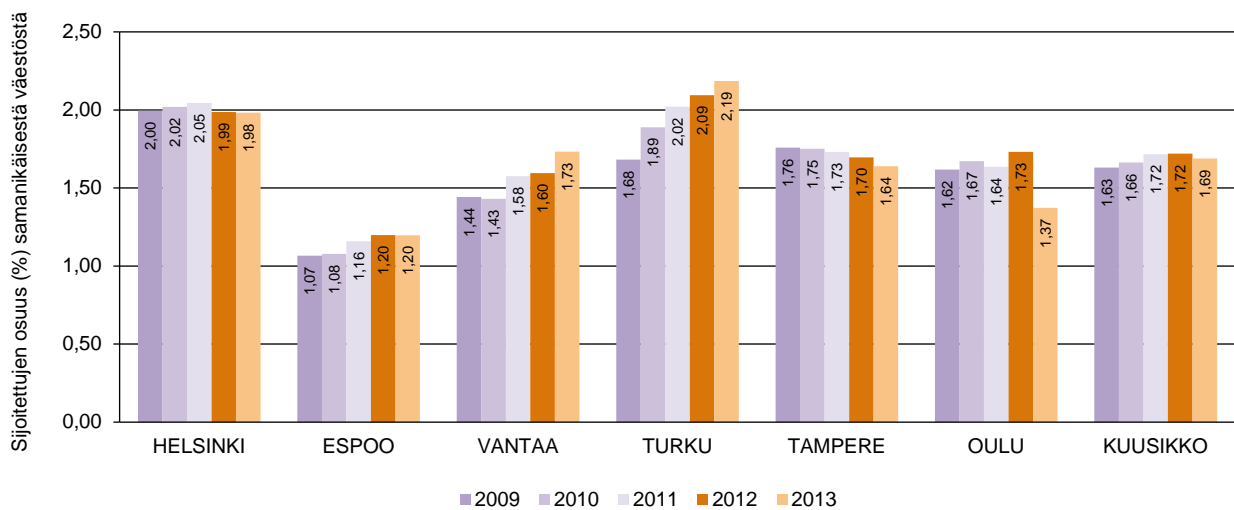
Kuusikko-kunnissa oli vuoden 2013 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 5 287 lasta. Sijoitettujen määrä nousi edellisvuodesta eniten Vantaalla (+9,3 %) ja Turussa (+4,8 %). Oulun sijoitettuna olleiden lukumäärän kasvu johtuu suurelta osin kuntaliitoksesta. Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten sijoitettuna on peruskouluikäisiä lapsia. Muissa kunnissa lukumäärässä ei tapahtunut suuria muutoksia.

Taulukko 9 Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 – 17-vuotiaat lapset ikäryhmittäin vuonna 2013 sekä muutos (%) 2012-2013 ja 2009-2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko
Sijoitetut 0 - 17-vuotiaat ikäryhmittäin (%)							
0-2 -vuotiaat	8,0	8,5	8,5	10,0	4,2	9,8	8,2
3-6 -vuotiaat	12,8	10,9	15,5	13,5	12,9	16,9	13,5
7-12 -vuotiaat	28,0	27,9	28,4	27,4	24,4	24,8	27,2
13-15 -vuotiaat	26,0	27,8	28,5	22,2	35,7	23,9	27,0
16-17 -vuotiaat	25,3	24,9	19,2	26,9	22,8	24,6	24,2
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sijoitetut yhteensä (lkm) 2013	1 983	716	776	613	589	610	5 287
Sijoitetut yhteensä (lkm) 2012	1 958	710	710	585	603	515	5 081
Kaikki yhteensä, muutos (%) 2012-2013	1,3	0,8	9,3	4,8	-2,3	18,4	4,1
Kaikki yhteensä, muutos (%) 2009-2013	2,9	16,6	22,4	29,9	-5,5	32,0	11,7

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

Kodin ulkopuolelle vuoden 2013 aikana sijoitettuna olleiden lasten osuus 0 – 17-vuotiaasta väestöstä vaihteli kuutoskaupungeissa Espoon 1,2 prosentista Turun 2,19 prosenttiin.

Kuvio 9 Kodin ulkopuolelle vuonna 2013 sijoitettuna olleiden 0 – 17-vuotiaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä kuutoskaupungeissa

4.2 Sijoituspäätökset

Päätökset kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista voidaan jakaa sijoituksiin avohuollon tukitoimena, kiireellisiin sijoituksiin ja huostaanottoihin. Lastensuojelulaissa puhutaan sijaishuollosta, kun tarkoitetaan huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle myös avohuollon tukitoimena, jolloin kyseessä on aina rajallinen ja lyhyt ajanjakso, joka kirjataan asiakassuunnitelmaan. (Laiho 2010, 188)

Taulukossa 10 on tarkasteltu vuoden 2013 aikana tehtyjä sijoituspäätöksiä lajeittain. Vuoden 2013 aikana kuutoskaupungeissa tehtiin yhteensä 3 890 sijoituspäätöstä. Eniten kuutoskaupungeissa tehtiin kiireellisiä sijoituksia. Niiden osuus kaikista päätöksistä oli 46,1 prosenttia. Ainoastaan Oulussa edelle nousivat avohuollon tukitoimena tehdyt sijoitukset. Huostaanottojen osuus päätöksistä vaihteli Tampereen ja Oulun 12,8 prosentista Espoon 21,2 prosenttiin.

Taulukko 10 Uudet vuoden 2013 aikana tehdyt sijoituspäätökset⁴ sijoitusperusteen mukaan

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	1 558	449	495	466	328	594	3 890
Sijoitus avohuollon tukitoimena	621	135	159	197	80	286	1 478
Kiireellinen sijoitus	685	219	247	204	206	232	1 793
Huostaanotto	252	95	89	65	42	76	619
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	182	79	76	42	26	39	444
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	62	16	13	24	16	37	168
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	8	0	3	2	0	0	13
<i>Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Sijoitus avohuollon tukitoimena</i>	<i>39,9</i>	<i>30,1</i>	<i>32,1</i>	<i>42,3</i>	<i>24,4</i>	<i>48,1</i>	<i>38,0</i>
<i>Kiireellinen sijoitus</i>	<i>44,0</i>	<i>48,8</i>	<i>49,9</i>	<i>43,8</i>	<i>62,8</i>	<i>39,1</i>	<i>46,1</i>
<i>Huostaanotto</i>	<i>16,2</i>	<i>21,2</i>	<i>18,0</i>	<i>13,9</i>	<i>12,8</i>	<i>12,8</i>	<i>15,9</i>

Taulukkoon 10 on koottu ainoastaan päätösten lukumäärä. Samasta lapsesta voidaan vuoden aikana tehdä useampikin sijoituspäätös – esimerkiksi ensin päätös kiireellisestä sijoituksesta ja sen jälkeen huostaanottopäätös. Taulukon luvut eivät siis kerro sijoitettujen lasten lukumäärää. Sijoitettujen lasten lukumäärää tarkastellaan sijoituspäätöslajeittain seuraavissa luvuissa (luvut 4.3 – 4.5).

⁴ Luku pitää sisällään kaikki sijoituspäätökset (samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös vuoden aikana)

4.3 Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset

Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava ajanjakso, ja lapsi pyritään sijoittamaan ensisijaisesti yhdessä huoltajansa kanssa. Avohuollon tukitoimena järjestettävän sijoituksen lähtökohtana on lapsen ja perheen kuntoutuminen, ei pitempiaikainen sijoitus kodin ulkopuolelle. Avohuollon sijoitus on mahdollinen myös tilanteissa, joissa esimerkiksi lapsen vanhemman sairastumisen vuoksi on tarkoituksenmukaista sijoittaa lapsi kodin ulkopuolelle. (Sosiaaliportti 2012, Laiho 2010, 179.)

Taulukko 11 Uudet vuoden 2013 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset. Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
<i>0 - 17-vuotiaat (%)</i>							
<i>0-2 -vuotiaat</i>	25,2	26,5	21,4	29,8	21,1	18,9	23,8
<i>3-6 -vuotiaat</i>	17,4	10,6	22,0	17,3	11,3	15,3	16,6
<i>7-12 -vuotiaat</i>	26,3	23,0	23,9	18,3	23,9	26,0	24,6
<i>13-15 -vuotiaat</i>	17,2	21,2	20,8	15,4	7,0	28,6	19,4
<i>16-17 -vuotiaat</i>	14,0	18,6	11,9	19,2	36,6	11,2	15,6
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>0 - 17-vuotiaat (lkm)</i>	437	113	159	104	71	196	884
<i>Muutos (%) 2012-2013</i>	-2,2	-17,5	8,9	11,8	36,5	22,5	-14,6

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

Avohuollon tukitoimena sijoitettujen kohdalla 0 – 2-vuotiaiden lasten osuus on suurempi kuin kiireellisesti sijoitettujen tai huostaan otettujen lasten kohdalla.

4.4 Kiireellisesti sijoitetut lapset

Kiireelliseen sijoitukseen puolestaan päädytään silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä. Kiireellisten sijoitusten määrä on kasvanut koko maassa vuodesta 1990-luvun alusta alkaen. Viime vuosina kasvu on ollut voimakasta. (Kuoppala & Säkkinen 2012, 2-5.)

Taulukko 12 Uudet vuoden 2013 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko
<i>0 - 17-vuotiaat (%)</i>							
<i>0-2 -vuotiaat</i>	11,1	8,9	12,6	19,1	13,5	17,2	13,0
<i>3-6 -vuotiaat</i>	14,6	11,5	15,8	16,2	11,2	8,6	13,4
<i>7-12 -vuotiaat</i>	23,3	21,5	24,3	18,5	19,1	16,7	21,3
<i>13-15 -vuotiaat</i>	29,9	28,3	28,3	27,7	25,8	35,9	29,5
<i>16-17 -vuotiaat</i>	21,1	29,8	19,0	18,5	30,3	21,7	22,7
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>0 - 17-vuotiaat (lkm)</i>	541	191	247	173	178	198	1 528
<i>Muutos (%) 2012-2013</i>	14,4	4,9	17,6	28,1	11,3	27,7	16,2

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

Kiireellisten sijoitusten lukumäärä nousi kaikissa kaupungeissa edellisvuodesta. Turussa kiireellisiä sijoituksia tehtiin vuoden 2013 aikana 28,1 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

4.5 Huostaanotetut lapset

Huostaanotto on tilanne, jossa lapsi otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan etteivät avohuollon tukitoimet ole riittäviä turvaamaan lapsen terveyttä ja kehitystä. (Sosiaaliportti 2012)

Taulukko 13 Uudet vuoden 2013 aikana huostaanotetut lapset

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko
0 - 17-vuotiaat (%)							
0-2 -vuotiaat	11,5	8,4	11,2	13,6	2,4	14,5	10,9
3-6 -vuotiaat	10,6	7,4	13,5	13,6	4,8	22,4	12,0
7-12 -vuotiaat	18,1	20,0	20,2	16,7	23,8	28,9	20,4
13-15 -vuotiaat	28,3	29,5	24,7	33,3	26,2	22,4	27,6
16-17 -vuotiaat	31,4	34,7	30,3	22,7	42,9	11,8	29,1
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 17-vuotiaat (lkm)	226	95	89	66	42	76	594
Muutos (%) 2012-2013	9,2	-3,1	-13,6	3,1	-26,3	26,7	0,8

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-li)

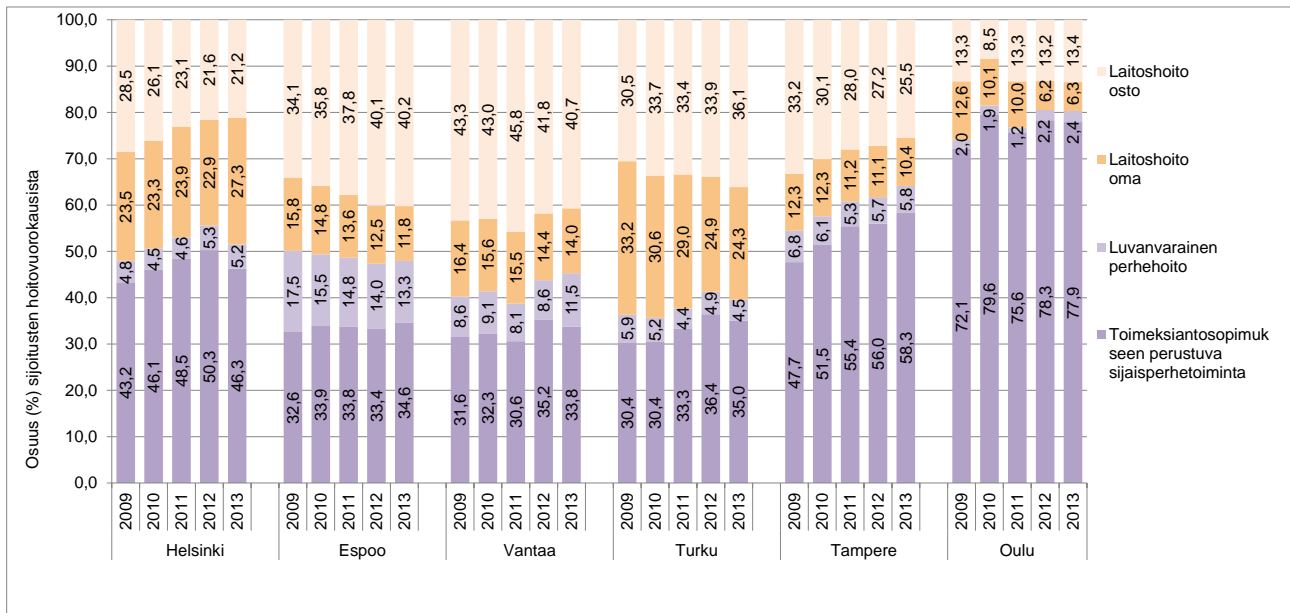
Huostaanottojen määrä nousi Helsingissä (+9,2 %) ja Turussa (+3,1 %). Tampereella (-26,3 %), Vantaalla (-13,6 %) ja Espoossa (-3,1 %) huostaanottojen tehtiin edellisvuotta vähemmän.

4.6 Sijoitusten hoitomuotojen kehitys

Vuoden 2012 alussa astui voimaan lastensuojelulain muutos, jonka mukaan lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Kuviossa 10 on esitetty sijoitusten hoitovuorokausien jakautuminen laitoshuoltoon ja perhehoitoon vuosina 2009-2013. Laitoshuolto (kuviossa oranssilla) on eritelty kuntien omiin hoitolaitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin. Perhehoito (kuviossa violetilla) on eritelty luvanvaraisen perhehoitoon (ammatilliset perhekoedit) ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoidon (sijoitukset sijaisperheisiin, myös läheisverkostoon).

Hoitomuotoihin liittyvät muutokset tulevat näkyviksi vasta pidemmän ajan kuluessa, sillä suuri osa sijoituksista on pitkäaikaisia sijoituksia. Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista on kasvanut aikavälillä 2009-2013 kaikissa kuutoskaupungeissa: Tampereella 10,6, Oulussa 5,8, Turussa 4,7, Helsingissä 3,1, Vantaalla 2,1 ja Espoossa 2 prosenttiyksikköä. Vastaavasti laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on pienentynyt: Tampereella -9,6, Oulussa -6,2, Vantaalla -5, Helsingissä -3,5 ja Turussa -3,3 prosenttiyksikköä. Espoosakin kunnan omien laitosten hoitovuorokausien osuus on laskenut -4 prosenttiyksikköä, mutta ostopalvelulaitosten puolestaan noussut 6,1 prosenttiyksikköä. (Kuvio 10.)

Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen yli puolet Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Myös Helsingissä hoitovuorokausista lähes puolet oli laitoshoidon vuorokausia. Tampere ja etenkin Oulu poikkeavat muista kuutoskaupungeista. Oulussa perhehoidon osuus oli yli 70 prosenttia jo vuonna 2009. Vuoden 2013 hoitovuorokausista 80,3 prosenttia oli perhehoidon vuorokausia. (Kuvio 10.)

Kuvio 10 Sijoitusten hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista Kuusikkokunnissa vuosina 2009 - 2013

Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Tietoa sukulais- ja läheisverkostoon sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä⁵ sijoitettujen lasten lukumäärästä kerättiin Kuusikko-kunnista ensimmäisen kerran vuonna 2010. Vuoden 2013 aikana läheisverkostoon sijoitettiin yhteensä 287 lasta, mikä oli 36 lasta enemmän kuin edellisvuonna. (Liite 3F.)

4.7 Sijoitusten kustannukset

Sijoitusten kustannukset ovat suurin menoerä lastensuojelun kokonaiskustannuksista. Taulukossa 14 on eritelty sijoitusten kokonaiskustannukset kunnan omaan ja ostopalvelutoimintaan. *Omaan toimintaan* on laskettu omat hoitolaitokset, oma luvanvarainen perhehoito⁶ sekä toimeksiantoon perustuva perhehoito kokonaisuudessaan⁷. Oma toiminta pitää sisällään laitoshuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset. *Ostopalvelutoiminta* pitää sisällään ostopalveluna hankitun laitoshoidon lisäksi ostopalveluna hankitun luvanvaraisen perhehoidon.

⁵ Läheisverkostosijoitusten lisäksi lapsen asuminen ja huolenpito voidaan järjestää toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona huoltajusjärjestelyin. Tällöin kyseessä ei ole läheisverkostosijoitus vaan läheisverkostoratkaisu, josta ei myöskään tehdä toimeksiantosopimusta. Kuusikko-kunnissa läheisverkostoratkaisuja tehtiin vuoden 2013 aikana Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Turussa yhteensä 91.

⁶ Vuoden 2013 aikana ainoastaan Helsingissä järjestettiin luvanvaraista perhehoitoa omana toimintana. Helsingin luvanvaraisen perhehoidon kustannukset on kuitenkin tässä vertailussa sisällytetty kunnan ostopalvelutoimintaan.

⁷ Toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa hankitaan Helsingissä (päivystys- ja vastaanotto-perhehoito), Vantaalla (pitkäaikainen perhehoito), Turussa (sekä päivystys- ja vastaanotto-perhehoito että pitkäaikainen perhesijoitus) ja Tampereella hieman myös ostopalvelutoimintana. Tässä vertailussa kaikki kustannukset on kuitenkin laskettu kunnan oman toiminnan kustannuksiin.

Sijoitusten (deflatoidut) kokonaiskustannukset nousivat Oulun lisäksi Vantaalla (+9,5 %), Turussa (+5,3 %) ja Espoossa (+4 %). Tampereella (-6,2 %) ja Helsingissä (-1,5 %) kustannukset puolestaan laskivat. Kunnan oman toiminnan osuus sijoitusten kustannuksista vaihteli Espoon 31,3 prosentista Oulun 67,9 prosenttiin.

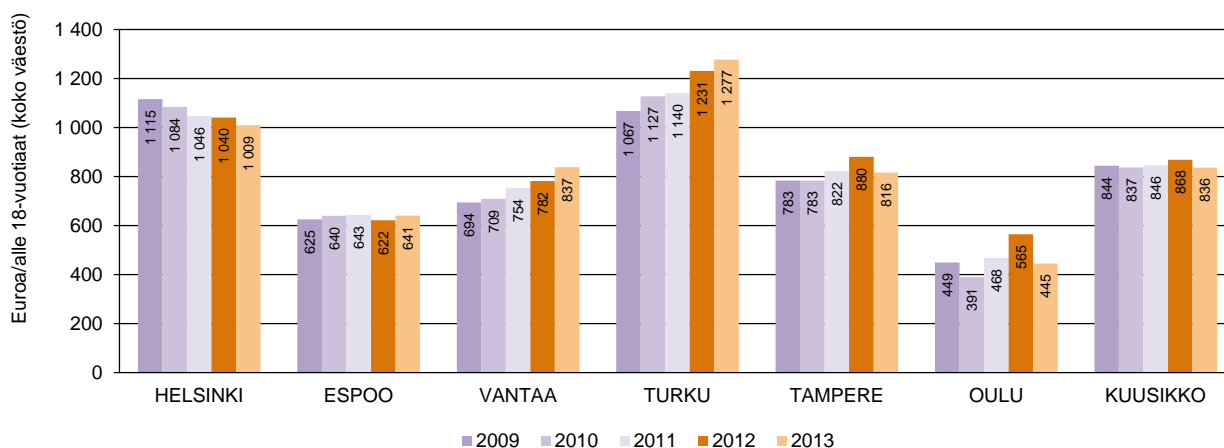
Taulukko 14 Sijoitusten deflatoidut kokonaiskustannukset vuonna 2013 sekä muutos (%) edellisvuoteen ja vuoteen 2008

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko
Sijoitusten kustannukset (%)							
<i>Kunnan oman toiminnan kustannukset</i>	62,2	31,3	40,6	48,7	55,5	67,9	52,4
<i>Ostopalvelutoiminnan kustannukset</i>	37,8	68,7	59,4	51,3	44,5	32,1	47,6
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sijoitusten kustannukset (€)							
Oman toiminnan kustannukset	62 832 951	11 996 797	15 470 645	17 614 963	16 271 285	13 428 883	137 615 524
Ostopalvelutoiminnan kustannukset	38 140 022	26 334 707	22 628 482	18 578 347	13 055 000	6 340 363	125 076 922
<i>Yhteensä</i>	100 972 973	38 331 504	38 099 127	36 193 310	29 326 285	19 769 247	262 692 446
<i>Kustannukset² yhteensä, muutos (%) 2012-2013</i>	-1,5	4,0	9,5	5,3	-6,2	17,7	2,4
<i>Kustannukset² yhteensä, muutos (%) 2009-2013</i>	13,7	27,1	47,5	36,8	16,0	94,2	19,5

¹Oulun osalta vuoden 2013 tietoa ei voida verrata vuoden 2012 tietoon. Oulun tiedot ennen vuotta 2013 ovat kanta-Oulun tietoja, vuosi 2013 uuden Oulun tietoja (kuntaliitos 1.1.2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii)

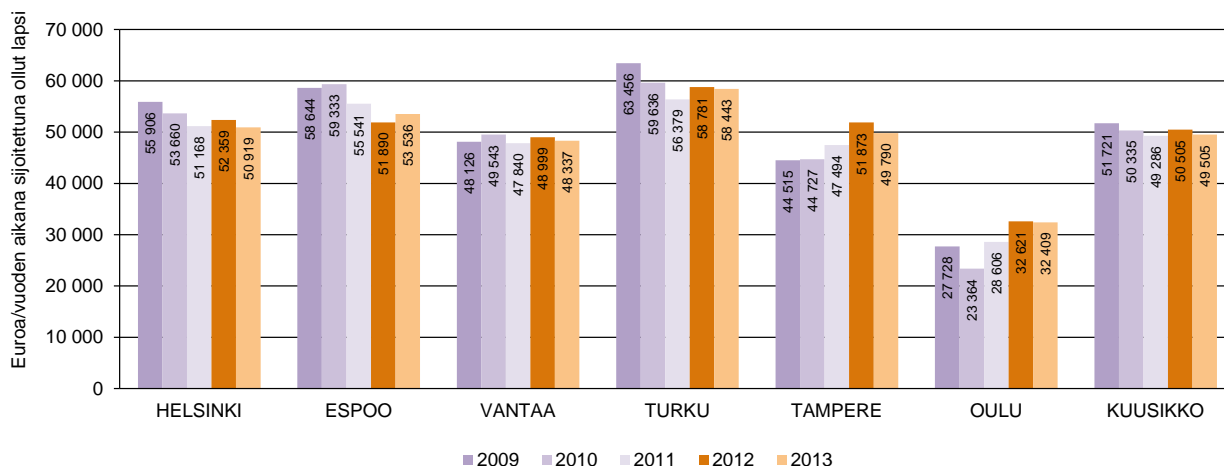
²Vuosien 2009-2013 kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä

Kuvioissa 11 ja 12 on esitetty sijoitusten kustannukset ensin 0 – 17-vuotiasta väestöä kohden ja sen jälkeen sijoitettuna ollut lasta kohden. Koko 0 – 17-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna kustannukset olivat kuutoskaupungeissa keskimäärin noin 836 euroa. Kustannukset vaihtelivat Oulun 445 eurosta Turun 1 277 euroon.

Kuvio 11 Sijoitusten kustannukset 0 – 17-vuotiasta väestöä kohden vuosina 2009 – 2013 (vuoden 2013 arvossa)

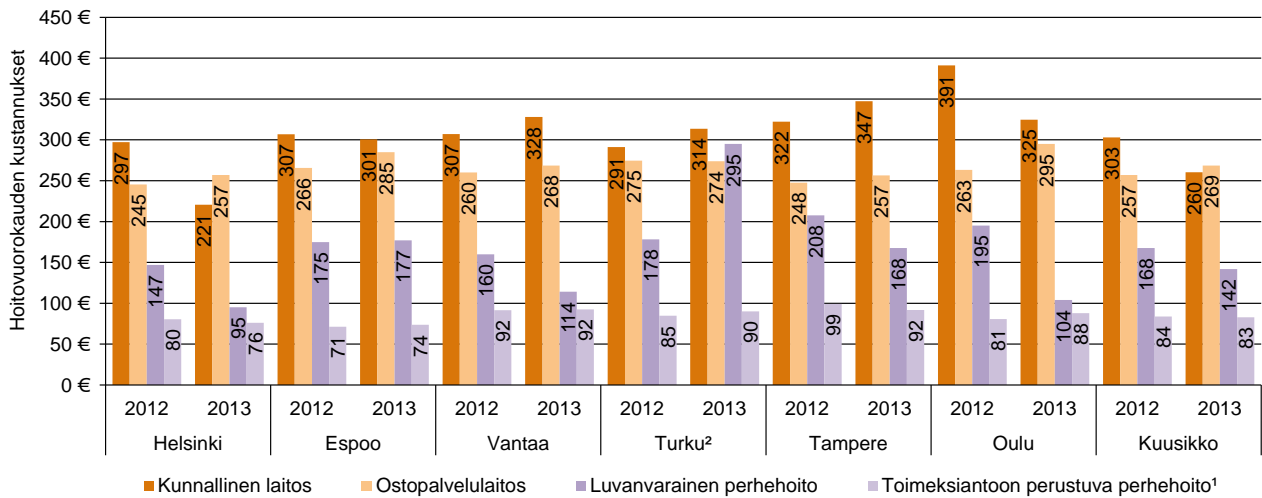
Sijoitettuna ollutta lasta kohden kustannukset olivat keskimäärin 49 505 euroa. Kustannukset vaihtelivat Oulun 32 409 eurosta Turun 58 443 euroon.

Kuvio 12 Lasten sijaishuollon kustannukset 0–17 –vuotiasta sijoitettuna ollutta lasta kohti vuosina 2009 – 2013 (vuoden 2013 arvossa)

Sijoitusten kokonaiskustannuksiin vaikuttaa muun muassa se, miten sijoitusten hoitovuorokaudet jakautuvat eri hoitomuotojen välille. Kuviossa 13 vertaillaan sijoitusten hoitovuorokausien keskimääräisiä kustannuksia vuosina 2012 – 2013. Hoitovuorokaudet on jaettu kunnallisiin laitoksiin, ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon sekä toimeksiantoon perustuvaan sijaisperhehoitoon. Suurimmat vuorokausikustannukset ovat kunnallisissa ja ostopalvelulaitoksissa, pienimmät toimeksiantoon perustuvassa sijaisperhehoidossa.

Oman laitoshoidon kustannukset olivat kuutoskaupungeissa keskimäärin 260 euroa hoitovuorokautta kohden ja ostopalvelulaitoshoidon kustannukset 269 euroa. Perhehoidon kustannukset ovat huomattavasti laitoshoidoa pienemmät. Kuutoskaupungeissa luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokausi maksoi keskimäärin 142 euroa ja toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokausi 83 euroa.

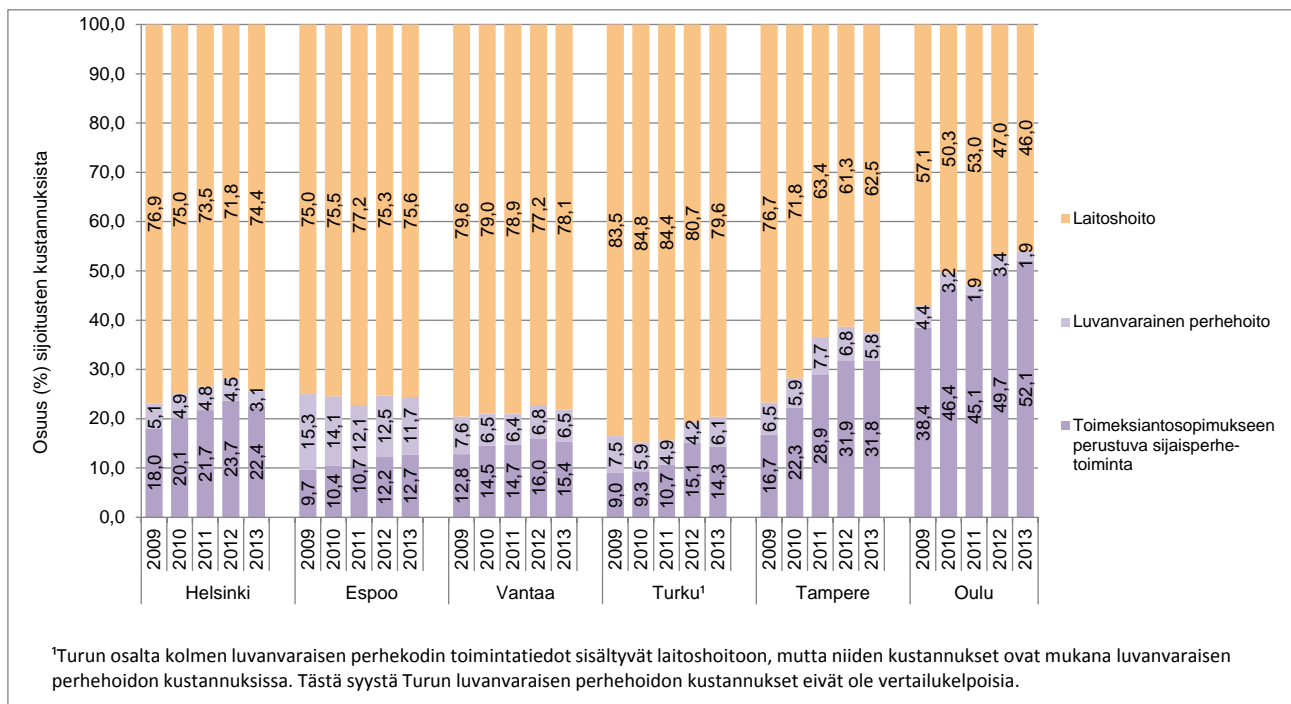

¹ Sisältää läheisverkostosisjoitukset

² Turun osalta kolmen luvanvaraisen perhekodin toimintatiedot sisältyvät laitoshoidon, mutta niiden kustannukset ovat mukana luvanvaraisen perhehoidon kustannuksissa. Tästä syystä Turun luvanvaraisen perhehoidon kustannukset eivät ole vertailukelpoisia.

Kuvio 13 Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset 2012 – 2013. Vuoden 2012 kustannukset on korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

Sijoitusten kustannuksista suurin osa syntyy laitoshoidosta. Pääkaupunkiseudun kunnissa ja Turussa 74,4 – 79,6 prosenttia kustannuksista on laitoshoidon kustannuksia. Oulu on kuutoskaupungeista ainoa, jossa laitoshoidon osuus kustannuksista on perhehoidon (luvanvarainen ja toimeksiantoon perustuva perhehoito yhteensä) pienempi. Myös Tampereella laitoshoidon osuus kustannuksista jää kuutoskaupunkien keskiarvoa pienemmäksi. Sijoitusten hoitomuotojen

¹Turun osalta kolmen luvanvaraisen perhekodin toimintatiedot sisältyvät laitoshoidon, mutta niiden kustannukset ovat mukana luvanvaraisen perhehoidon kustannuksissa. Tästä syystä Turun luvanvaraisen perhehoidon kustannukset eivät ole vertailukelpoisia.

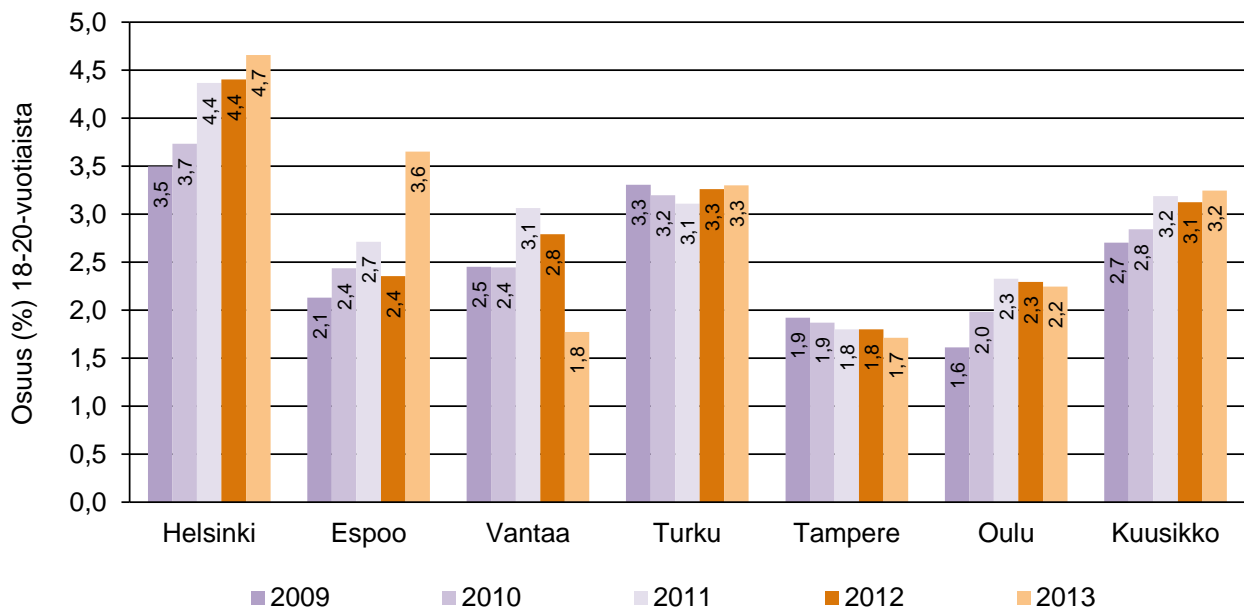
Kuvio 14 Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon osuus (%) sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2009 – 2013

5 JÄLKIHUOLTO

Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. (Sosiaaliportti 2012)

Kuusikko-kunnissa oli vuoden 2013 aikana yhteensä 2 087 jälkihuollon 18-20-vuotiasta asiakasta. Heidän lukumääränsä laski Vantaalla (-37,3 %) ja Tampereella (-5,4 %). Turussa lukumäärä pysyi lähes ennallaan. Muualla asiakasmäärä kasvoi, erityisesti Espoossa, jossa asiakasmäärä kaksinkertaistui edellisvuodesta. Oulun asiakasmäärän kasvuun vaikutti kuntaliitos.

Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus on samanikäisestä väestöstä on suurin Helsingissä (4,7 %) ja pienin Tampereella (1,7 %).

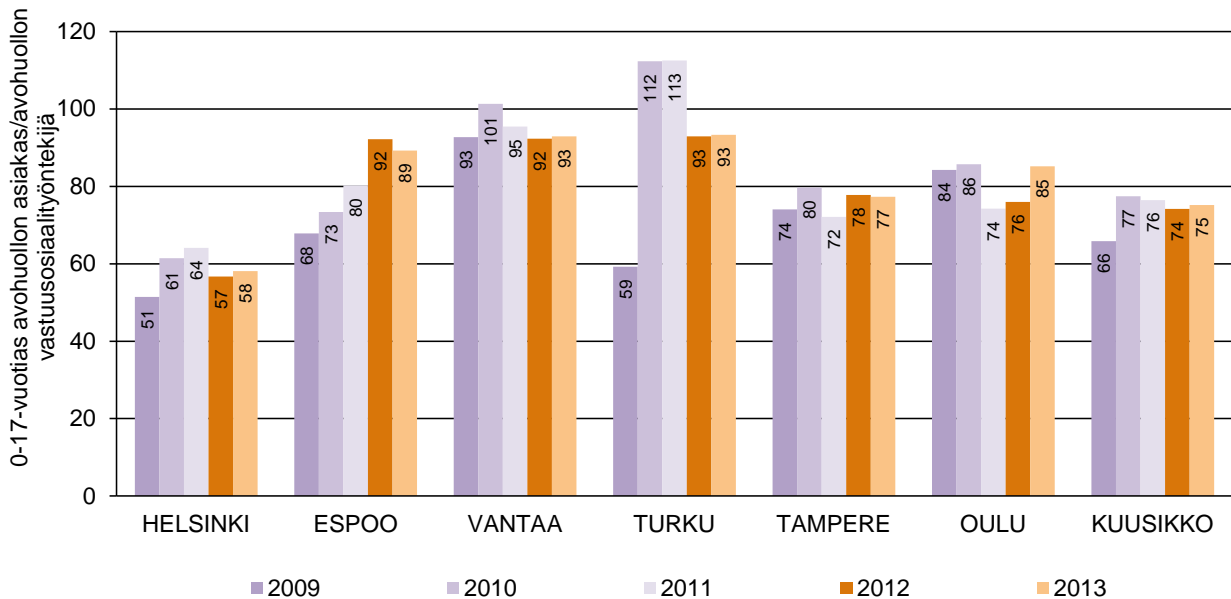

Kuvio 15 Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus vastaavanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa vuosina 2009 – 2013

Jälkihuollon kustannukset on kerätty osana avohuollon kustannuksia. Jälkihuollon kustannusten osuus kaikista avohuollon kustannuksista oli kuutoskaupungeissa yhteensä yli 8,7 miljoonaa euroa eli noin 12 prosenttia avohuollon kustannuksista. Jälkihuollon kustannusten erittely avohuollon kustannuksista on vaikeaa, ja kuntien käytännöt kustannusten kirjaamisessa vaihtelevat.

6 LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ

Kuusikko-kunnissa oli vuonna 2013 yhteensä 2 131 lastensuojelun työntekijää, heistä 22,7 prosenttia vastuusosiaalityöntekijöitä. Kunnallisen laitoshuollon henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 53,1 prosenttia. Kuviossa 16 on verrattu avohuollon 0 – 17-vuotiaiden asiakasmäärää avohuollon vastuusosiaalityöntekijää kohden. Kuviossa ovat mukana kaikki vuoden aikana asiakkaana olleet 0 – 17-vuotiaat, eikä siitä voi suoraan päätellä, kuinka monta asiakasta yhdellä avohuollon vastuusosiaalityöntekijällä on kerrallaan. (Liite 3A)

Kuvio 16 Kaikki vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet 0 – 17-vuotiaat asiakkaat yhtä avohuollon vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden vuosina 2009 – 2013 (ei sisällä sijais- eikä jälkihuoltoa)

7 ASIAKASPALAUTE

Lastensuojelun asiakaspalautetta käsiteltiin kuutosvertailussa ensimmäisen kerran viime vuonna. Viime vuoden tapaan nytkin esitetään vain lyhyt yhteenveto kussakin kunnassa viimeksi toteutetusta asiakastytyväisyyskyselystä ja/tai kuvaus käytössä olevasta asiakaspalauttejärjestelmästä. Liitteessä 5 on lisäksi yhteenveto-taulukko asiakaspalautteesta. Kyselyiden tuloksia ei ole mahdollista verrata, sillä kyselyt on toteutettu eri tavoin, eri ajan-kohtana ja niiden sisältö poikkeaa toisistaan.

Helsinki

Helsingissä selvitetään joka toinen vuosi tehtävällä asiakaskyselyllä sijoitettuna (laitos- ja perhehoito) olevien 12 vuotta täyttäneiden lasten kokemuksia sijaishuollosta. Kysely on tehty nyt kaksi kertaa, vuosien 2011 ja 2013 syksyllä. Kyselyn tarkoituksena on selvittää sijaishuollon laatuun liittyviä asioita ja kyselyn tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen.

Espoo

Espoossa ei kerätty asiakaspalautetta vuoden 2013 aikana. Suunnitteilla on sähköinen asiakaspalautekysely perhe- ja sosiaalipalvelujen asiakkaille. Lastensuojelun osalta asiakaspalautetta on tarkoitus kerätä lastensuojelutarpeen selvitysvaiheen asiakkailta.

Vantaa

Vantaalla toteutetaan sosiaali- ja terveystoimen asiakaspalvelukysely joka toinen vuosi. Edellinen kysely toteutettiin vuonna 2012 ja seuraava on käynnissä nyt vuonna 2014. Vuodelta 2013 Vantaalta ei ole käytettävissä asiakaskyselyn tuloksia.

Turku

Turussa tehtiin asiakastyytyväisyyskysely marraskuun 2013 aikana. Kysely tehtiin kaikissa sosiaalityön tulosalueen yksiköissä. Kyselyyn vastasi yhteensä 1014 henkilöä. Kyselyssä yleisarvosanaksi (asteikolla 4-10) saatiin 7,89. Kyselyyn oli sisällytetty myös Kuusikko-mittarin kysymykset, joiden osalta tulokset on esitetty liitteessä 5.

Tampere

Tampereella tehtiin loka-marraskuussa 2013 avopalvelujen asiakaspalautekysely, jonka yhtenä kohderyhmänä olivat lapsiperheiden sosiaalipalveluiden käyttäjät. Kaikkiaan asiakaspalautekyselyyn vastasi 2274 henkilöä, heistä 75 oli lapsiperheiden palveluiden käyttäjiä. Käyttäjät antoivat käyttämilleen lapsiperheiden palveluille yleisarvosanaksi (asteikolla 4-10) 8,6. Kyselyyn oli sisällytetty myös Kuusikko-mittarin kysymykset ja niiden tulokset on esitetty liitteessä 5.

Oulu

Oulussa on vuodesta 2009 alkaen tehty joka toinen vuosi laaja asiakaspalautekysely hyvinvointipalveluiden (=sosiaali- ja terveystoimen) sekä oman tuotannon että ostopalvelujen asiakkaille. Viimeisin kysely on toteutettu toukokuussa 2013. Kysely toteutettiin Zef-arviointityökalun avulla internet-kyselynä, jonka lisäksi oli mahdollista vastata paperisella lomakkeella. Kyselyyn vastasivat palveluissa kahden viikon aikana asioineet. Vastaajia oli yhteensä 5157, joista lastensuojelun asiakkaita oli 91. Kyselyyn oli sisällytetty myös Kuusikko-mittarin tai niitä vastaavia kysymyksiä (kts. liite). Asteikolla 1-5 lastensuojelun keskiarvo oli kaikkien kysymysten osalta omissa tuotannoissa 3,6 ja yksityisillä 3,7. Asiakaspalautekyselyn lisäksi asiakkailta on mahdollista antaa jatkuvaa palautetta yksiköissä, internet-sivuilla tai yhteis palvelupisteessä (Oulu10, jossa käytössä sähköinen CRM-asiakaspalautejärjestelmä).

8 YHTEENVETO

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta Espoossa (+11,8 %) ja Helsingissä (7 %). Vantaalla (-3 %), Tampereella (-2,5 %) ja Turussa (-0,4 %) ilmoitusten lukumäärä laski. Vastaavasti ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä kasvoi Espoossa (+7,7 %) ja Helsingissä (+5,1 %), mutta laski hieman Turussa (-5,7 %), Vantaalla (-2,2 %) ja Tampereella (-1,7 %). Oulussa lukumäärien kasvua selittää kuntaliitos. Yhtä lasta kohden tehtiin keskimäärin 1,8 lastensuojeluilmoitusta. Lastensuojeluilmoituksista noin 76 prosenttia on viranomaisten tekemiä. Viranomaisista eniten ilmoituksia tekee poliisi (32 % viranomaisten tekemistä ilmoituksista).

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on kasvanut kuutoskaupungeissa vuodesta 2009 noin 47 prosenttia. Kasvu kuormittaa kuntien lastensuojelua. Kun lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvaa, kasvaa myös lastensuojelutarpeen selvitysten määrä. Lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin Kuusikko-kunnissa vuoden 2013 aikana 5,3 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna ja peräti 70 prosenttia enemmän kuin vuonna 2009. Lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen lastensuojelun asiakkuus jatkuu yli 50 prosentilla lapsista.

Kuutoskaupungeissa oli vuonna 2013 yhteensä 29 673 lastensuojelun asiakasta, mikä oli 4,7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Lukumäärän kasvusta 66 prosenttia selittyy kuitenkin Oulun kuntaliitoksella. Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä kasvoi vuonna 2013 Tampereella (+5,7 %), Helsingissä (+4,3 %), Espoossa (+2,9 %) ja Turussa (+1,9 %). Vantaalla lukumäärän laskua selittää tilastointitavan muutos ja Oulussa lukumäärä kasvoi reilusti kuntaliitoksen vuoksi.

Vuoden aikana alkaneiden uusien avohuollon asiakkuuksien lukumäärä kasvoi Helsingissä (+10,8 %) ja Espoossa (+3,9 %). Vantaalla (-27,3 %), Turussa (-11,9 %) ja Tampereella (-2,9 %) lukumäärä oli vuonna 2013 edellisvuotta pienempi. Oulussa asiakasmäärä kasvoi kuntaliitoksen myötä.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä nousi edellisvuodesta eniten Vantaalla (+9,3 %) ja Turussa (+4,8 %). Muissa kunnissa lukumäärässä ei tapahtunut suuria muutoksia. Oulun sijoitettuna olleiden lukumäärän kasvu johtuu kuntaliitoksesta. Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten sijoitettuna on peruskouluikäisiä lapsia

Vuoden 2012 alussa voimaan astui lastensuojelulain muutos, joka edellyttää, että lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Hoitomuotoihin liittyvät muutokset tulevat näkyviksi vasta pidemmän ajan kuluessa, sillä suuri osa sijoituksista on pitkäaikaisia sijoituksia. Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista on kasvanut aikavälillä 2009-2013 kaikissa kuutoskaupungeissa ja laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on vastaavasti pienentynyt.

Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen yli puolet Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Myös Helsingissä hoitovuorokausista lähes puolet oli laitoshoidon vuorokausia. Tampere ja etenkin Oulu poikkeavat muista kuutoskaupungeista laitoshoidon pienemmällä osuudella.

Vuoden 2013 aikana Kuusikko-kunnissa tehtiin yhteensä 3 890 sijoituspäätöstä. Eniten tehtiin kiireellisiä sijoituksia ja niiden osuus päätöksistä oli 46,1 prosenttia. Kiireellisten sijoitusten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta kaikissa kaupungeissa. Avohuollon tukitoimena

sijoitettujen osuus päätöksistä oli 38 prosenttia ja huostaanottopäätösten osuus 15,9 prosenttia sijoituspäätöksistä.

Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Vuoden 2013 aikana läheisverkostoon sijoitettiin yhteensä 287 lasta, mikä oli 36 lasta enemmän kuin edellisvuonna.

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat Kuusikko-kunnissa reilut 331 miljoonaa euroa vuonna 2013. Deflatoidut kustannukset nousivat edellisvuodesta 2,6 prosenttia⁸. Kokonaiskustannukset ovat nousseet Tamperetta ja Helsinkiä lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2013 Oulun 73 prosentista Turun 86,5 prosenttiin.

LÄHTEET

Laiho, Kristiina (2010). Lastensuojelu. Teoksessa Aulikki Kanaoja, Martti Lähteinen ja Pirjo Marjamäki (toim.): *Sosiaalityön käsikirja*. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Kumpulainen, Aila (2008). Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelu vuonna 2007.

Kumpulainen, Aila (2009). *Lastensuojelu vuonna 2008. Uuden lastensuojelulain ensimmäinen toteuttamisvuosi ja siitä koottavat tiedot avo-, sijais- ja jälkihuollossa*. Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä.

Kuoppala, Terhi ja Salla Säkkinen (2012). *Lastensuojelu 2011*. THL:n tilastoraportti 26/2012. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Lastensuojelulaki (417/2007). www.finlex.fi.

Puustinen-Korhonen, Aila (2012). *Sukulais- ja läheisverkostosijoitukset lastensuojelussa ja asumisen järjestäminen huoltajuusjärjestelyin kodin ulkopuolisen sijoituksen vaihtoehtona*. Muistio 28.6.2012. Kuntaliitto, Helsinki.

Sosiaaliportti (2012). Lastensuojelun käsikirja. www.sosiaaliportti.fi.

⁸ Edellisen vuoden kustannukset on vertailussa korotettu vuoden 2013 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

LIITTEET

Liite 1: Lastensuojelusta vuodelta 2013 kerätyt tiedot määritelmiseen

Kerätty tieto	Määritelmä
Lastensuojelun asiakkaat	
Kaikki 0 - 20 -vuotiaat lastensuojelun asiakkaat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 20v.) yhteensä henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan. Sama lapsi on voinut olla niin avo-, sijais- kuin jälkihuollon asiakkaana vuoden aikana.
Kaikki 0 - 17 -vuotiaat lastensuojelun asiakkaat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0 - 17v.) yhteensä henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan. Sama lapsi on voinut olla niin avo-, sijais- kuin jälkihuollon asiakkaana vuoden aikana.
Lastensuojeluilmoitukset	
Vuoden aikana tulleet ilmoitukset yhteensä	Lapsista (0-17v.) tehtyjen lastensuojeluilmoitusten lukumäärä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Vuoden aikana tulleet lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen synn mukaan	
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt is-ilmoitukset yhteensä: jokapäiväisten tarpeiden laiminlyönti (01), heitteillejätö (02), pahoinpitely (03), seksuaalinen hyväksikäyttö (04), huolenpidossa puutteita tai osaamattomuutta (05), kaappausuhka (06), muu (07)
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt is-ilmoitukset yhteensä: vanhemman päihteidenkäyttö (01), vanhemman mielenterveysongelmat (02), jaksamattomuus (03), oman hoidon laiminlyönti (04), arjen tukiverkoston puuttuminen (05), vakava vuorovaikutusongelma vanhemman ja lapsen välillä (06), lapsen liian suuri vastuunkantaminen (07), perheen erittäin huono taloudellinen tilanne (08), kriisitilanne perheessä (09), vanhemman rikollinen toiminta (10), huolto- ja tapaamisriita (11), muu (12), perheväkivalta (aikuisten välinen) (13)
03 Lapsen oma käyttäytyminen	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt is-ilmoitukset yhteensä: lapsen päihteidenkäyttö (01), lapsen mielenterveysongelma (02), rikoksilla oireilu (03), väkivaltainen käyttäytyminen (04), itsetuhoisuus (05), välinpitämättömyys itsensä ja muiden suhteen (06), vakava koulunkäynnin laiminlyönti (07), lapsen fyysinen oireilu tai tapaturma-alttius (08), kotoa karkaaminen (09), muu (10)
Vuoden aikana tulleet lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen tekijän mukaan	
Yksityiset ilmoittajat yhteensä	Kaikki lapsista (0-17v.) vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä. Muiden kuin viranomaisten lapsista (0-17v.) tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Viranomaiset yhteensä	Viranomaisten lapsista (0-17v.) tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärä yhteensä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Sosiaalipalvelut	
Päivähoito	
Terveyspalvelut	
josta äitiys- ja lastenneuvola	Kaikki lapsista (0-17v.) vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä. Äitiys- ja lastenneuvolasta tehtyjen lastensuojeluilmoitusten lukumäärä sisältyy terveyspalveluiden tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärään.
Poliisi	
Koulu	
Muu viranomainen	
Tuntematon	
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset ilmoituksen tekijän mukaan	
Yksityiset ilmoittajat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (0-17v.) henkilötunnus kertaalleen
Viranomaiset yhteensä	
Sosiaalipalvelut	
Päivähoito	
Terveyspalvelut	
josta äitiys- ja lastenneuvola	Äitiys- ja lastenneuvolasta tehtyjen lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten lukumäärä sisältyy terveyspalveluiden tekemien lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten lukumäärään.
Poliisi	
Koulu	
Muu viranomainen	
Tuntematon	

Kerätty tieto	Määritelmä
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset	Lapset henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
0 - 17-vuotiaat	
0 - 2-vuotiaat	
3 - 6-vuotiaat	
7 - 12-vuotiaat	
13 - 15-vuotiaat	
16 - 17-vuotiaat	
Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset	Kaikki lapsista (0-17v.) vuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi kuin yksi ilmoitus. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	Kaikki vuoden aikana tehdyt ennakolliset lastensuojeluilmoitukset yhteensä.
Muiden lastensuojelutarpeen ilmoitusten kohteena olleet lapset	Kaikki ilmoituksen kohteena olleet lapset (0-17v.) hetu kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	
Vuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset	Selvitysten lukumäärä hetu kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
0 - 17-vuotiaille tehdyt selvitykset	
0 - 2-vuotiaille tehdyt selvitykset	
3 - 6-vuotiaille tehdyt selvitykset	
7 - 12-vuotiaille tehdyt selvitykset	
13 - 15-vuotiaille tehdyt selvitykset	
16 - 17-vuotiaille tehdyt selvitykset	
Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat	Lapset (0-17v.) henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
Kaikki asiakassuunnitelmat yhteensä	
Kaikki avohuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	
Kaikki sijaishuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	
Kaikki jälkihuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	
Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat ikäryhmittäin	Henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
0 - 17-vuotiaat	
0 - 2 -vuotiaat	
3 - 6-vuotiaat	
7 - 12-vuotiaat	
13 - 15-vuotiaat	
16 - 17-vuotiaat	
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset ilman jälkihuollon asiakkaita	Henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan.
0 - 17-vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet yhteensä yhteensä ilman jälkihuollon asiakkaita	Kaikki lapset lapset (0-17v.), joiden lastensuojelun avohuollon asiakkuus on alkanut tilastovuoden aikana. Lapset henkilötunnus kertaalleen, ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan. Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lastensuojelutarpeen vireille tulon johdosta päätetään tehdä lastensuojelulain 27 §:ssä tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitys. Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17 -vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	

Kerätty tieto	Määritelmä
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet eriteltyinä	Lapset (0-17v.) henkilötunnus kertaalleen. Ikä tilastointivuoden viimeisen päivän mukaan. Ilman jälkihuollon asiakkaita.
Asiakkuus päättyi lastensuojelutarpeen selvitykseen	
Asiakkuus jatkuu	
Lastensuojelutarpeen selvitys kesken 31.12.	
Vuoden aikana poistuneet avohuollon asiakkuudet yhteensä yhteensä	Vain lapset (0-17v.). Avohuollon asiakkuus päättyy, kun asiakas täyttää 18 vuotta vaikka hän siirtyisikin jälkihuollon asiakkaaksi.
0 - 17 -vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	
18 vuotta täyttäneet	
Läheisverkostoratkaisut	
Lapset (lkm), joiden asuminen ja huolenpito järjestetty läheisverkostoratkaisulla vuoden aikana	Ei lastensuojelulain nojalla tehdyt sijoitukset läheisverkostoon vaan ratkaisut, joissa lapsen asuminen ja huolenpito järjestetään toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona. Ratkaisuun päädytään silloin sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen perusteella, kun lapsen tilanteessa harkitaan kodin ulkopuolista sijoitusta, sijaishuoltopaikkaa on tarvetta muuttaa tai sijoitus on tarkoitus lopettaa. Hoitopalkkio ja kulkunousu maksetaan kuten sijaisperheille. Kaikki, jotka vuoden aikana asuneet läheisverkostoratkaisulla, hetu kertaalleen.
Vuoden aikana tehdyt sijoituspäätökset (0-17v.)	Vuoden aikana tehdyt sijoituspäätökset mukaan lukien päätökset tilastointivuoden loppuun mennessä 18 vuotta täyttäneistä. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös.
Kaikki vuoden aikana alkaneiden sijoitusten päätökset yhteensä	
Avohuollon tukitoimena sijoitetut (lkm)	
Kiireellisesti sijoitetut (lkm)	
Huostaanotetut (lkm)	
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	
Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet	Kaikki vuoden aikana avohuollon tukitoimena sijoitetut, kiireellisesti sijoitetut ja huostaanotetut lapset (0-17v.) henkilötunnus kertaalleen. Jos sama lapsi on ollut useassa eri hoitomuodossa vuoden aikana, hän on kuitenkin lastensuojelun kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakasmäärässä yhteen kertaan. Sen sijaan hän voi olla asiakkaana erikseen jokaisessa hoitomuodossa, jossa hän on ollut vuoden aikana. Erityistapauksia: - Jos lapsi on sijoitettuna ns. koesijoituksena harjoittelemassa kotiinpaluuta ja lapsella on jäljellä paikka lastensuojelulaitoksessa tai perhehoidossa, lasketaan lapsi (kustannuksineen) mukaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen lukumäärään. - Jos lapsi on sijaishuollon muutospäätöksellä sijoitettuna kotiin eikä hänellä ole muuta voimassaolevaa sijoituspäätöstä, hänestä ei kerry sijaishuollon hoitovuorokausia tai sijaishuollon kustannuksia. Nämä lapset eivät kuulu kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakasmäärään.
0 - 17 -vuotiaat	
0 - 2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet yhteensä	
0 - 17 -vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut yhteensä	
0 - 17 -vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet

Kerätty tieto	Määritelmä
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut yhteensä	
0 - 17-vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle huostaanotetut yhteensä	
0 - 17-vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Vuoden aikana jäkihuollon sijoitettuna olleet lapset	
0 - 17-vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.	
0 - 17-vuotiaat	Sisältäen tilastointivuoden aikana 18 vuotta täyttäneet
Sijoitetut lapset (0 - 17-vuotiaat) hoitomuodoittain (hoitolaitoksiin sijoitetut ja perhehoitoon sijoitetut)	
Laitoksiin sijoitetut lapset Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.	
Laitoksiin sijoitetut lapset yhteensä (0 - 17-v.)	
Kunnan omat laitokset	
Ostopalvelulaitokset	
31.12. laitoksiin sijoitetut lapset (0 - 17v.) yhteensä	
Kunnan omat laitokset/31.12.	
Ostopalvelulaitokset/31.12.	
Perhehoito (Luvanvarainen perhehoito ja toimeksiantoon perustuva perhehoito) Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.	
Luvanvarainen perhehoito	
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset yhteensä (0 - 17v.)	
Kunna oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
31.12. luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	
Kunnan oma toiminta/31.12.	
Ostopalvelutoiminta/31.12.	
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.	
Vuoden aikana sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	
Pitkäaikainen perhehoito	
Oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
Päivystys- ja vastaanottoperheet	
Oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
31.12. sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	
Pitkäaikainen perhehoito	
Oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
Päivystys- ja vastaanottoperheet	
Oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
Läheisverkostoon sijoitettujen lasten määrä Vuoden aikana sijoitetut henkilötunnus kertaalleen. Läheisverkostosijoittamisella tarkoitetaan sukulaisten ja muiden lapselle läheisten henkilöiden luokse lastensuojelulain nojalla tehtäviä sijoituksia (lastensuojelulaki 37 § ja 40 §). Lapsi voidaan sijoittaa läheisverkostoon huostaanotettuna sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä tai avohuollon sijoituksena sosiaaliviranomaisen päätöksellä. Kunta tekee läheisverkostosijoittamisesta toimeksiantosopimuksen. Läheisverkostosijoittaminen on toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. Läheisverkostoon sijoitetut sisältyvät toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitettujen lukumäärään.	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten lkm	
Vankilaan sijoitetut Vuoden aikana sijoitetut henkilötunnus kertaalleen. (Kuutosvertailussa vain kuutoskaupunkien yhteismäärä raportoidaan.)	
Vankilaan sijoitettujen lasten lkm	

Kerätty tieto	Määritelmä
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet	
Sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	
Kaikki sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	<p>Hoitovuorokausi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunnan omien lastensuojelulaitosten hoitovuorokausiin lasketaan mukaan laitokseen tulopäivä ja läsnäolovuorokaudet lähtöpäivää ei lasketa mukaan. • Perhehoidon, ammatillisten perhekotien ja ostopalvelulaitosten hoitopäiviin sisältyvät myös lähtöpäivät. • Hoitovuorokausia ovat ne päivät, jotka lapsi/nuori/perhe on ollut laitoksessa /perhehoidossa kirjoilla, vaikka olisikin tilapäisesti poissa laitoksesta esimerkiksi loman, karkumatkan tai muun poissaolon vuoksi, koska hoitovastuu on laitoksella. Hoitopaikka on tällöin varattuna ja laitokselle syntyy kustannuksia. • Koko perheen ympärivuorokautisen hoidon hoitovuorokaudet lasketaan mukaan hoitovuorokausiin • Jälkihuollon tukitoimien piirissä olevien nuorten asumisvuorokausia ei lasketa mukaan hoitovuorokausiin.
Laitoshoidon hoitovuorokaudet	
Laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Kunnan omien laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Ostopalvelulaitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Perhehoidon hoitovuorokaudet	
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet	
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet yhteensä	
Vuoden aikana kunnan omaan perhekotiin sijoitettuna olleiden hoitovuorokaudet	
Vuoden aikana ostopalveluna perhekotiin sijoitettuna olleet yhteensä	
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokaudet	
Hoitovuorokaudet yhteensä	
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet yhteensä	
Päivystys- tai vastaanottoperheisiin sijoitettujen hoitovuorokaudet yhteensä	Päivystys- ja vastaanottoperheet (ei sisällä lyhytaikaista tai tilapäistä viikonloppuhoitoa, jonka tarkoituksena antaa vanhemmalle levähdystauko)
Läheisverkostoon sijoitettujen hoitovuorokaudet	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo sijoitettujen lasten hoitovuorokaudet	Vain lastensuojelulain nojalla läheisverkostoon sijoitettujen vuorokaudet (sijoitukset, joista tehty toimeksiantosopimus). Hoitovuorokaudet sisältyvät toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokausiin.
Kunnallisten lastensuojelulaitosten hoitopaikat 31.12.	
Kunnallisten lastensuojelulaitosten paikat	Ilmoitetaan laitosten vahvistettu paikkamäärä
Kunnan omat	
Ostopalvelutoiminta	
Kunnallisten lastensuojelulaitosten hoitopaikoista vastaanottoaikoja	
Kunnan omat	
Ostopalvelutoiminta	
Lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lkm	
Ympäri vuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus	
Perheet (lkm)	
Vuoden aikana perhekuntoutuksessa olleet perheet (lkm)	<p>Mukaan lasketaan ne perheet, jotka ovat vuoden aikana osallistuneet seuraavanlaiseen perhekuntoutukseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe on asunut laitoksen yhteydessä olevassa asunnossa, johon perheelle tarjotaan tehostettua tukea • Perhe on asunut laitoksessa osallistuen ympärivuorokautiseen perhekuntoutukseen • Perheen lapsi on sijoitettuna, vanhemmille tarjotaan päivämuotoista kuntoutusta • Perheet vuoden aikana • kunnallisen perhekuntoutukseen osallistuneet • ostopalveluperhekuntoutukseen osallistuneet
Perheet vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	
Perheet vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	
Lapset (lkm)	
Vuoden aikana perhekuntoutuksessa olleet lapset (lkm)	Henkilötunnus kertaalleen.
Lapset vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	Henkilötunnus kertaalleen.
Lapset vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	Henkilötunnus kertaalleen.
Lasten hoitovuorokaudet (lkm)	
Hoitovuorokaudet yhteensä vuoden aikana perhekuntoutuksessa	
Hoitovuorokausien lukumäärä vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	
Hoitovuorokausien lukumäärä vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	
Ympäri vuorokautinen perhekuntoutus perhehoidossa	
Lasten lukumäärä	Henkilötunnus kertaalleen.

Kerätty tieto	Määritelmä
Jälkihuollon asiakkaat	Vuoden aikana jälkihuollon (Lsl. 75 §) asiakkaana olleet henkilötunnuskertaalleen.
0-17 -vuotiaat	
0-2 -vuotiaat	
3-6 -vuotiaat	
7-12 -vuotiaat	
13-15 -vuotiaat	
16-17 -vuotiaat	
18 vuotta täyttäneet	
Henkilöstö	
1. Johtavat sosiaalityöntekijät (lkm)	
Johtavat sosiaalityöntekijät yhteensä	
josta avoimuudessa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
2. Vastuosiaalityöntekijät (lkm)	
Vastuosiaalityöntekijät yhteensä	Sisältää jälkihuollon eriytetty sosiaalityöntekijät
josta avoimuudessa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
3. Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät (lkm)	
Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät yhteensä	Ainoastaan lastensuojelun vakanssit
josta avoimuudessa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
4. Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö (lkm)	
Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö yhteensä	Laitoksen normaali henkilöstövahvuus 31.12.. Henkilöstömääränä käytetään käytössä olevien vakanssien määrää. Mukaan otetaan kaikki laitoksissa työskentelevät, myös toimistohenkilöt. Pelkästään avoimuuden työtä tekevä henkilöstö vähennetään. Henkilöstöön eivät kuulu työllistetyt, siviilipalvelusmiehet eivätkä oppisopimuskoulutetut.
Osastohenkilöstö (pois lukien erityishenkilöstö tai "muu henkilöstö")	Osastovahvuuteen kuuluvat vakanssit pois lukien erityishenkilöt ja muut, jotka kirjattu seuraaville riveille
Erityishenkilöstö	mm. sosiaalityöntekijät, erikoissairaanhoidajat ja sairaanhoitajat, lääkärin, psykologin, toimintaterapeutin, puheterapeutin, opettajat.
Muu henkilöstö	Vakanssit, jotka eivät kuulu osastohenkilöstöön (esim. laitoksen johtaja, keittiöhenkilöstö, toimistotyö)
Lastensuojelun kustannukset	
Kokonaiskustannukset	
Lastensuojelun kokonaiskustannukset vuoden aikana yhteensä (€)	Lastensuojelun avoimuuden (sisältäen jälkihuollon) ja sijaishuollon kustannukset yhteensä. Ilman sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannuksia.
Avoimuuden kustannukset	
Avoimuuden kokonaiskustannukset yhteensä vuoden aikana (€)	
Avoimuuden oman toiminnan kustannukset yhteensä (€)	
Lastensuojelun avoimuuden sosiaalityö (€)	Sosiaalityöntekijöiden ja johtavien sosiaalityöntekijöiden palkat, henkilöstökulut
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	Sisältää jälkihuollon sosiaalityön, sosiaaliohjauksen, tukiasumisen sekä taloudellisen tuen (ei toimeentulotukea)
Avoimuuden tukitoimet (€)	Sisältää: laitoksissa tehtävän avotyön, nuorten työhönohjauspalvelut, tukiasumisen (asumispalvelut ja tukiasunnot), perhetyön/ sosiaaliohjauksen/ päiväperhekuntoutuksen, intensiiviperhetyön, läheisneuvonpidon, tukiperhetoiminnan/ tukihenkilötyön/lomatoiminnan
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	Ei sijaishuoltoa.
Avoimuuden ostopalvelutoiminnan kustannukset yhteensä (€)	
Lastensuojelun avoimuuden sosiaalityö (€)	
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	
Avoimuuden tukitoimet (€)	
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	
Sosiaali- ja kriisipäivystys (€)	Lastensuojelun osuus (€) virka-ajan ulkopuolella. Kustannukset eivät sisälly avoimuuden tai lastensuojelun kokonaiskustannuksiin.

Kerätty tieto	Määritelmä
Sijaishuollon kustannukset	
Sijoitusten kokonaiskustannukset	
Sijoitusten kustannukset yhteensä (€)	Kaikki kustannukset yhteensä
Kunnan oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
Laitoshuolto	
Laitoshuollon kustannukset yhteensä (€)	
Hoitolaitosten kustannukset yhteensä (€)	
Kunnan oman laitoshuollon kustannukset (€)	Kunnallisten lastensuojelulaitosten kustannukset pitävät sisällään: <ul style="list-style-type: none"> • Kustannustiedot kerätään jaoteltuina henkilöstö, tila- ja muihin kustannuksiin ilman hallinnon wyörytyskustannuksia apulomaketta hyväksikäyttäen. • Omien laitosten kustannuksiin otetaan mukaan myös kesäkotien ja vastaavien virkistyspaikkojen kustannukset sekä autojen käyttö. • Pelkästään avohoitoa antavien osastojen kustannukset otetaan mu-kaan avohuollon kustannuksiin, ei sijaishuollon kustannuksiin. Osittain avotyötä tekevät osastot otetaan mukaan sijaishuollon kustannuksiin. • Laitoksissa työskentelevien työllistettyjen kustannuksia ei oteta mu-kaan sijaishuollon kustannuksiin.
Ostopalvelulaitosten kustannukset (€)	Ostopalvelulaitosten kustannukset ja sosiaalityön kustannukset pitävät sisällään: <ul style="list-style-type: none"> • Sisältää laitoksille maksetut korvaukset. • Ostopalvelulaitosten (sekä kunnan laitosten) sijaishuollon kustannuksiin kohdistuvat sosiaalityön kustannukset kootaan omalla kokonaisuutenaan kohtaan sijoitusten aikainen sosiaalityö • SPR:n (tai muiden vastaavien) turvatalojen kustannuksia ei lasketa mukaan laitoshoidon kustannuksiin.
Laitoshuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset yhteensä (€)	
Luvanvarainen perhehoito	
Luvanvarainen perhehoito vuoden aikana yhteensä (€)	
Vuoden aikana kunnan omaan perhekotiin sijoitettujen kustannukset (€)	
Vuoden aikana ostopalveluna perhekotiin sijoitettujen kustannukset (€)	Ostopalveluna ostetun luvanvaraisen perhehoidon kustannukset sisältävät luvanvsaiele perhehoidolle maksetut korvaukset ja sosiaalityön osuuden.
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen	
Vuoden aikana perhehoitoon sijoitettuna olleiden kustannukset yhteensä (€)	Toimeksiantoon perustuvan sijaisperhehoitoiminnan kustannukset <ul style="list-style-type: none"> • Sisältävät sekä sijaisperheille maksetut korvaukset - alkuavustukset, kulukorvaukset ja palkkiot - että sijaisperheille harkinnanvaraisena taloudellisena tukena maksettavat kustannukset ja oman sosiaalityön osuuden. • Sosiaalityön ja toimistotyön kustannukset sisältävät mm. työntekijöiden henkilöstömenot, huoneistomenot, koulutuskustannukset, matkakulut sekä työhönsäntö ym. kustannukset. • Sijaisperhehoitoiminnan kustannuksiin sisältyy eräillä kunnilla lasten biologisten perheiden matkakuluja ym. • Kunnan kirjanpidon, palkanlaskennan ja muita yleishallinnon kuluja ei wyörytetä.
Läheisverkostoon sijoitetut lapset	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten kustannukset (€)	Kustannukset sisältyvät toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannuksiin.

Liite 2 Lastensuojelun käsitteitä

AMMATILLINEN PERHEKOTI

Ks. luvanvarainen perhehoito.

ASIAKASSUUNNITELMA

Jos lastensuojelun asiakkuus jatkuu lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen, laaditaan avohuollon asiakassuunnitelma. Sen tulee sisältää seuraavat asiat: lapsen ja perheen palvelujen ja tuen tarve; tieto olosuhteista ja asioista, joihin pyritään vaikuttamaan; palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan; arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan; asianosaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja tukitoimien järjestämisestä (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

AVOHUOLLON TUKITOIMENA SIOJITETUT

Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on rajattu, tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava jakso. Se on suunnitelmallinen tukitoimi, joka järjestetään asiakassuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla. Avohuollon sijoituksen tulisi tapahtua ensisijaisesti siten, että lapsi sijoitetaan yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksesta vastaavan henkilön kanssa. Koko perheen sijoitus voi tapahtua laitoksessa tai sitä voidaan järjestää perhehoidossa. Sijoitus voi liittyä myös perheen aikuiselle annettavaan hoitoon, jolloin voi olla tarkoituksenmukaista, että lapsi voi jatkaa yhdessä asumistaan vanhempansa kanssa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

AVOHUOLTO

Lastensuojelun avohuollolla tarkoitetaan tukitoimia, joihin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on viipymättä ryhdyttävä jos 1) kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai 2) jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimia ovat toimeentulon ja asumisen turvaaminen lapselle ja hänen perheelleen, tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen, lapsen muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

EHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU

Ehkäisevää lastensuojelua on tuki ja erityinen tuki silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan kunnan palveluissa kuten äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoitossa, opetuksessa ja nuorisotyössä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUTARPEEN ILMOITUS

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä tilanteissa, joissa on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tulee siis tehdä tilanteissa, joissa ilmoittajalla on varmaa tietoa esimerkiksi tulevan äidin tai isän päihdeongelmasta, vakavasti mielen-terveyden häiriöstä tai vapausrangaistuksesta. Pelkkä päihteidenkäytön epäily ei riitä ennakollisen ilmoituksen tekemiseen. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

ENSIKODIT

Ensikoti on paikka, jossa tuetaan perheitä vanhemmuudessa ja elämänhallinnassa. Äiti voi tulla ensikotiin odotusaikana tai pienen vauvan kanssa. Tarvittaessa myös isä voi asua ensikodissa. Asumisaika sovitaan perheen tarpeiden mukaan. Ensikotityö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä sekä vanhemmuuden tukemista. Tavoite on turvata kasvavalle lapselle hänen ikätasonsa ja tarpeidensa mukainen hoito ja huolenpito. (Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)

HAKEMUS LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI

Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa. Kun lapsi, nuori tai vanhemmat ottavat itse yhteyttä lastensuojeluun, käytetään tästä nimitystä hakemus. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

HUOSTAANOTTO

Huostanotolla tarkoitetaan tilannetta, jossa lapsi on otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Lapsi on otettava huostaan, mikäli 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään vaarantaa kehitystään ja terveyttään. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan, että avohuollon tukitoimet eivät ole sopivia, mahdollisia tai riittäviä turvaamaan lapsen edun mukaista huolenpitoa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

JÄLKIHOOLTO

Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. Jälkihuoltoa järjestetään 1) sijaishuollon päättymisen jälkeen; 2) avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin; 3) nuorelle voidaan järjestää jälkihuoltoa, vaikka häntä ei olisi aiemmin sijoitettu kodin ulkopuolelle tai sijoitus olisi kestänyt alle puoli vuotta. Näin voidaan tukea nuorta itsenäistymisessä, vaikka ehdotonta jälkihuoltovelvollisuutta ei olisikaan. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

KIIREELLINEN SIIJOITUS

Kiireellinen sijoitus on oikeusvaikutuksiltaan verrattavissa huostaanottoon, joten edellytykset sen käyttämiselle ovat tiukat. Kiireellisen sijoituksen tarve voi syntyä esimerkiksi silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä tai silloin, kun lapsen huoltajat ovat väliaikaisesti kykenemättömiä hoitamaan lastaan. Päätöksen kiireellisestä sijoituksesta ja sen lopettamisesta tekee sosiaalihuolosta vastaavan toimielimen määräämä ammatillisen kelpoisuuden omaava sosiaalityöntekijä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LAITOSHOITO

Laitoshoidolla tarkoitetaan sitä, että lapsen sijaishuolto järjestetään sijoittamalla lapsi lastensuojelulaitokseen. Lastensuojelulaitoksia, joissa voidaan järjestää lapsen sijaishuoltoa ja laitoshuoltoa ovat lain mukaan lastenkodit ja nuorisokodit sekä koulukodit. Lisäksi lastensuojelulaitoksina pidetään muita näihin rinnastettavia yksiköitä, esimerkiksi vastaanottokoteja. Lastensuojelulaitoksia ylläpitävät lähinnä valtio, kunnat tai yksityiset yhteisöt. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LAPSET

0 – 17-vuotiaat (Lastensuojelulaki, 6§)

LASTENSUOJELUILMOITUS

Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Kyseessä on siis henkilön oma arvio tarpeesta selvittää lapsen lastensuojelutarve. Ilmoitus tehdään kunnan sosiaalitoimistoon. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi).

LASTENSUOJELUN ASIAKKUUDEN ALKAMINEN

Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lastensuojeluasian vireille tulon johdosta päätetään tehdä lastensuojelulain 27§:ssä tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitys tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi).

LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITYS

Lastensuojelutarpeen selvitys tehdään lastensuojeluasiakkuuden alettua. Siinä selvitetään ja arvioidaan lapsen suojelun ja tuen tarvetta suhteessa vanhempien mahdollisuuksiin vastata niihin. Selvityksen teosta vastaa sosiaalityöntekijä. Selvitys tehdään yhteistyössä lapsen ja hänen vanhempiensa, sekä mahdollisesti muiden lapselle läheisten ihmisten kanssa. Selvitys ei ole tekninen toimenpide, vaan luottamuksellisen asiakassuhteen luomista. Se on asiakkaiden kuuntelemista ja heidän osallistamistaan arvioimaan lapsen että omaa tilannettaan. Selvityksestä tehdään yhteenveto, jonka perusteella lastensuojeluasiakkuus päättyy tai asiakkuus jatkuu. Jos asiakkuus päättyy, lapsi tai nuori tai perhe ohjataan muiden palveluiden tuen piiriin, jos he ovat sen tarpeessa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LUVANVARAINEN PERHEHOITO

Luvanvarainen perhehoito (ent. ammatilliset perhekodit) on perhehoidon ja laitoksen väliin sijoittuva sijaishuolto-muoto. Perhekodeissa hoidetaan sellaisia lapsia, joita ei esimerkiksi vaikeahoitoisuuden takia voi sijoittaa sijais-perheeseen. Perhekodin perustamiseen tarvitaan lupa. Perhekodissa sijoitettujen lasten kanssa asuu pääsääntöisesti kaksi hoidosta ja kasvatuksesta vastaavaa henkilöä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LÄHEISVERKOSTOON SIIJOITTAMINEN

Läheisverkostosijoittamisella tarkoitetaan sukulaisten ja muiden lapselle läheisten henkilöiden luokse lastensuojelulain nojalla tehtäviä sijoituksia (lastensuojelulaki 37 § ja 40 §). Lapsi voidaan sijoittaa läheisverkostoon huostaanotettuna sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä tai avohuollon sijoituksena sosiaaliviranomaisen päätöksellä. Kunta tekee läheisverkostosijoittamisesta toimeksiantosopimuksen. Läheisverkostosijoittaminen on toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

LÄHEISVERKOSTORATKAISUT

Lapsen asuminen järjestetään huoltajuusjärjestelyin (Isl 32 §). Läheisverkostoratkaisut toteutetaan sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen (Isl 32 §) perusteella, kun lapsen tilanteessa harkitaan kodin ulkopuolista sijoitusta, sijaishuoltopaikkaa on tarvetta muuttaa tai sijoitus lopettaa. Jos lapsen tilanne voidaan turvata siten, että hänen läheisverkostostaan löytyy lapsen kannalta sopiva henkilö tai perhe huolehtimaan hänen hoidostaan tai huollostaan, on ensisijaisesti haettava lapsen huoltoa ja asumista koskevaa määräystä eikä huostaanottoa näin ollen tarvita. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

NUORET

18- 20-vuotiaat (Lastensuojelulaki, 6§)

OSTOPALVELU

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi täyttää lakiin perustuvan järjestämisvastuunsa esim. hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta. (Lähde: www.kunnat.net)

PERHEHOITO

Ks. toimeksiantoon perustuva perhehoito

PERHEKUNTOUTUS

Perhekuntoutuksella tarkoitetaan koko perheen sijoitusta laitossyökköön. Sijoituksen on tarkoitus olla kuntouttava. Perhekuntoutus työmuotona soveltuu hyvin osaksi lastensuojelun avohuollon työskentelyä sekä huostaanoton lakautustyöskentelyä. Sen on käytännössä todettu olevan tehokas apu myös tilanteissa, joissa on olemassa kodinulkopuolisen sijoituksen riski, mutta perhe on motivoitunut perhekuntoutukseen ja perhekuntoutusta on oikea-aikaisesti mahdollista perheelle tarjota. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

PYYNTÖ LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI

Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Pyyntö on lastensuojeluilmoituksen tavoin tehtävä viipymättä ja sitä tehtäessä on aina annettava tiedoksi pyynnön tekemiseen johtaneet syyt. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

SIJAISHUOLTO

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai lastensuojelulain 83 §:ssä tarkoitetun väliaikaismääräyksen nojalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Poikkeuksellisesti huostaanotettu lapsi voidaan sijoittaa myös kotiin. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

SOSIAALI- JA KRIISIPÄIVYSTYS

Sosiaalipäivystys vastaa kiireelliseen avuntarpeeseen kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä. Sosiaalipäivystys perustuu perustuslain säädökseen välttämättömästä toimeentulosta ja huolenpidosta, Se edellyttää, että kunnissa on valmius vastata kiireellisen avun tarpeeseen. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi; www.stm.fi)

TOIMEKSIANTOON PERUSTUVA PERHEHOITO

Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon, kasvatuksen ja muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa eli sijaisperheessä. Ennen lapsen sijoittamista perheeseen tulee tehdä toimeksiantosopimus perhehoitajan ja sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän välillä. Osapuolet sitoutuvat sopimuksen sisältämiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Perhehoitajan toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työssuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Perhehoitajana toimiminen ei kerrytä työssäoloa eikä kunnalla ole velvollisuutta kustantaa tai järjestää työterveyshuoltoa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

TURVAKODIT

Turvakoti on tarkoitettu perhe- tai lähisuhteessa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille, jotka tarvitsevat tukea väkivaltaasta selviämiseen sekä väliaikaisen asuinpaikan. Turvakotien tavoitteena on väkivaltakierteen katkaiseminen, sen seurausten hoitaminen ja väkivallan ennaltaehkäiseminen. Turvakodit tarjoavat kriisiapua ja välittömän suojan sekä mahdollisuuksien mukaan pitkäjänteistä tukea perheväkivaltaa kokeneille. (Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)

TURVATALOT

Turvatalot tarjoavat apua 13-19-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Nuori voi tarvittaessa myös yöpyä tilapäisesti turvatalolla. Turvatalojen toiminnasta vastaa suomen punainen risti. (Lähde: www.redcross.fi)

VASTUUSOSIAALITYÖNTEKIJÄ

Lastensuojelulain 13 §:n mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä). Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä tulee olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän ammatillinen kelpoisuus. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

YKSITYINEN SIOITUS

Yksityinen sijoitus on huoltajien päätökseen perustuva sijoitus, johon sosiaalihuollosta vastaava toimielin ei ole vaikuttanut (Isl 81 §). Lapsen vanhempi voi sopia lapsensa asumisesta esimerkiksi isovanhempien kanssa ja järjestää lapsen hoidon itsenäisesti. Huoltajan tai henkilön, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu, on ilmoitettava sijoituksesta sen kunnan sosiaalihuollon toimielimelle, jonka alueelle lapsi on sijoitettu. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

Liite 3 Lastensuojelun tietoja 2013

3A Lastensuojelun asiakkaat ja henkilöstö vuonna 2013

Lastensuojelun asiakkaat (lkm)	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lastensuojelun asiakkaat yhteensä (0 - 17-v.)	9 828	4 501	4 956	2 942	3 740	3 706	29 673
joista avohuollon palveluja saaneet lapset	8 721	4 016	4 832	2 427	3 480	3 664	27 140
joista sijoitettuna olleet lapset	1 983	716	776	613	589	610	5 287
Jälkihuollossa olleet nuoret (18 - 20-v.)	984	365	138	248	159	193	2 087
<i>Lastensuojelun asiakkaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä (0 - 17v.)</i>	9,8	7,5	11,1	10,5	10,4	8,3	9,5

Henkilöstö	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Johtavat sosiaalityöntekijät yhteensä (lkm)	35	11	12	10	6	5	79
joista avohuollossa	25	8	9	8	4	3	57
joista sijaishuollossa	9	2	2	1	2	2	18
joista jälkihuollossa (jos erikseen)	1	1	1	1	0	0	4
Vastuusosiaalityöntekijät yhteensä (lkm)	204	61	72	38	56	53	484
joista avohuollossa	150	45	52	26	45	43	361
joista sijaishuollossa	47	12	18	9	11	10	107
joista jälkihuollossa (jos erikseen)	7	4	2	3	0	0	16
Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät (lkm)	170	46	65	59	70	26	436
joista avohuollossa	137	36	55	47	39	20	334
joista sijaishuollossa	13	4	2	4	29	6	58
joista jälkihuollossa (jos erikseen)	20	6	8	8	2	0	44
Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö	497	123	136	209	116	51	1 132
Osastohenkilöstö ¹	421	.	109	172	96	.	798
Eriyishenkilöstö	24	6	17	16	7	3	73
Muu henkilöstö ¹	52	117	10	21	13	48	261
<i>0 - 17-vuotiaat asiakkaat/avo- ja sijaishuollon vastuusosiaalityöntekijät</i>	49,9	79,0	70,8	84,1	66,8	69,9	63,4
YHTEENSÄ	906	241	285	316	248	135	2131

¹ Espoon ja Oulun "muu henkilöstö" sisältää myös osastohenkilöstön

3B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2013

Lastensuojelun kokonaiskustannukset (€)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	127 999 748	47 842 641	47 838 761	41 338 502	38 844 887	27 079 008	330 943 547
(€)/lastensuojelun asiakkaana ollut 0-20 -vuotias	11 434,7	9 844,2	9 445,0	13 144,2	9 451,3	6 751,2	10 219,0
<i>Kokonaiskustannukset (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
joista avohuollon kustannukset (%)	21,1	19,9	21,6	13,3	24,5	27,0	20,9
joista sijaishuollon kustannukset (%)	78,9	80,1	78,4	86,7	75,5	73,0	79,1
Avohuollon kustannukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	27 026 775	9 511 137	10 328 890	5 513 000	9 518 602	7 309 761	69 208 165
<i>Kustannukset (€)/avohuollon palveluja vuoden aikana saaneet 0-17 -vuotiaat</i>	<i>3 099,0</i>	<i>2 368,3</i>	<i>2 137,6</i>	<i>2 271,5</i>	<i>2 735,2</i>	<i>1 995,0</i>	<i>2 550,0</i>
Avohuollon <u>oman</u> toiminnan kustannukset yhteensä (€)	25 022 266	6 783 975	7 267 020	4 585 400	7 664 283	5 658 120	56 981 064
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	10 840 829	3 009 641	3 470 258	1 415 942	2 476 698	3 211 834	24 425 202
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	2 683 963	812 550	575 897	603 097	618 681	30 716	5 324 904
Avohuollon tukitoimet (€)	10 561 719	2 529 294	3 220 865	1 841 162	4 385 222	333 813	22 872 075
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	935 755	432 490	0	725 198	183 682	2 081 757	4 358 883
Avohuollon <u>ostopalvelu</u>toiminnan kustannukset yhteensä (€)	2 004 509	2 727 162	3 061 870	927 600	1 854 319	1 651 641	12 227 101
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	0	0	0	0	0	0	0
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	0	851 666	530 620	225 000	1 243 319	540 481	3 391 086
Avohuollon tukitoimet (€)	2 004 509	1 875 496	2 235 796	564 073	611 000	1 111 160	8 402 034
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	0	0	295 454	138 527	0	0	433 981
Sijoitusten kustannukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Laitoshoito	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	75 144 437	28 971 447	29 311 966	28 521 120	18 325 729	9 090 340	189 365 039
Laitoshoidon <u>oman</u> toiminnan kustannukset yhteensä (€)	38 775 959	6 780 418	8 490 367	12 420 578	6 315 631	3 062 318	75 845 272
€/hoitovuorokausi	220,7	300,6	328,1	313,7	347,3	324,6	260,3
€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana	55 394,2	31 246,2	29 277,1	47 047,6	36 296,7	19 756,9	42 136,3
€/sijoitetut 31.12.	118 580,9	105 944,0	136 941,4	118 291,2	112 779,1	109 368,5	118 139,1
Laitoshoidon <u>ostopalvelu</u>toiminnan kustannukset yhteensä (€)	34 965 983	21 841 550	20 203 687	16 100 542	11 368 000	5 966 257	110 446 019
€/hoitovuorokausi	257,0	284,9	268,4	273,9	256,5	294,9	268,4
€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana	55 501,6	54 197,4	64 548,5	62 892,7	76 295,3	62 148,5	59 797,5
€/sijoitetut 31.12.	82 079,8	105 514,7	85 608,8	92 003,1	94 733,3	126 941,6	68 430,0
Laitoshoidon aikainen sosiaalityö	1 402 495	349 479	617 912	0	642 098	61 764	3 073 748
Luvanvarainen perhehoito (ent. ammatilliset perhekodeit)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	3 174 039	4 493 157	2 424 795	2 170 694	1 687 000	374 106	14 323 791
€/hoitovuorokausi	95,0	177,1	114,1	294,9	167,5	104,0	141,7
€/luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut vuoden aikana	27 842,4	55 471,1	39 109,6	103 366,4	60 250,0	34 009,6	45 185,5
€/sijoitetut 31.12.	41 763,7	69 125,5	60 619,9	108 534,7	67 480,0	34 009,6	45 043,4
Toimeksiantoon perustuva perhehoito (ent. sijaisperhehoito)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset	22 654 497	4 866 900	5 773 110	5 133 688	9 313 556	10 304 801	58 046 552
€/hoitovuorokausi	76,2	73,7	92,5	90,0	91,8	87,9	82,7
€/perheisiin sijoitetut vuoden aikana	17 965,5	19 161,0	18 990,5	25 165,1	26 459,0	24 593,8	20 775,4
€/sijoitetut 31.12.	31 818,1	27 652,8	40 371,4	31 886,3	32 564,9	28 624,4	
Lasten sijoitusten kustannukset (yhteenveto)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Sijoitusten kustannukset yhteensä (€)	100 972 973	38 331 504	37 509 871	35 825 502	29 326 285	19 769 247	261 735 382
joista laitoshoidon osuus (€)	75 144 437	28 971 447	29 311 966	28 521 120	18 325 729	9 090 340	189 365 039
joista luvanvaraisen perhehoidon osuus (€)	3 174 039	4 493 157	2 424 795	2 170 694	1 687 000	374 106	14 323 791
joista toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus (€)	22 654 497	4 866 900	5 773 110	5 133 688	9 313 556	10 304 801	58 046 552
<i>laitoshoidon osuus kustannuksista (%)</i>	<i>74,4</i>	<i>75,6</i>	<i>78,1</i>	<i>79,6</i>	<i>62,5</i>	<i>46,0</i>	<i>72,3</i>
<i>luvanvaraisen perhehoidon osuus kustannuksista (%)</i>	<i>3,1</i>	<i>11,7</i>	<i>6,5</i>	<i>6,1</i>	<i>5,8</i>	<i>1,9</i>	<i>5,5</i>
<i>toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus kustannuksista (%)</i>	<i>22,4</i>	<i>12,7</i>	<i>15,4</i>	<i>14,3</i>	<i>31,8</i>	<i>52,1</i>	<i>22,2</i>
€/vuoden aikana sijoitettuna ollut 0-17 -vuotias	50 919,3	53 535,6	48 337,5	58 442,9	49 790,0	32 408,6	49 505,5
€/31.12. sijoitettuna ollut 0-17 -vuotias	67 540,5	0,0	77 983,1	80 870,2	61 352,1	44 625,8	78 363,9
Sosiaali- ja kriisipäivystys	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
(ei sisälly lastensuojelun kokonaiskustannuksiin)	1 014 097	402 234		903 570		792 024	3 111 925

3C/1 Lastensuojeluilmoitukset 2013

Lastensuojelun ilmoitukset	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vuoden aikana tulleet ilmoitukset yhteensä	14 194	5 234	7 743	5 945	3 101	4 788	41 005
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	1 616	843	1 041	486	844	740	5 570
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	7 798	2 948	4 106	3 431	1 558	2 242	22 083
03 Lapsen oma käyttäytyminen	4 780	1 443	2 596	2 028	699	1 806	13 352
Ilmoitukset tekijän mukaan	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kaikki ilmoitukset yhteensä	14 194	5 234	7 211	5 946	3 101	4 788	40 474
Yksityisten tekemät ilmoitukset yhteensä	3 153	727	1 631	988	511	1 283	8 293
Viranomaiset yhteensä	11 041	4 179	5 559	4 279	2 161	3 505	30 724
Sosiaalipalvelut	1 817	940	822	1 819	0	447	5 845
Päivähoito	286	98	237	101	89	44	855
Terveyspalvelut	2 012	722	973	580	610	758	5 655
josta äitiys- ja lastenneuvola	135	55 ..		37	0 ..		227
Polisi	4 453	915	2 074	921	361	1 139	9 863
Koulu	1 295	549	973	531	305	463	4 116
Muu viranomainen	1 178	955	480	327	796	654	4 390
Tuntematon	0	328	21	679	429	0	1 457

Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (THL)	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0 - 17-vuotiaat yhteensä (lkm)	7 699	3 013	4 150	2 625	2 083	3 066	22 636
0-2 -vuotiaat	966	376	480	303	456	453	3 034
3-6 -vuotiaat	1 432	578	734	470	440	505	4 159
7-12 -vuotiaat	2 303	853	1 279	705	564	869	6 573
13-15 -vuotiaat	1 629	677	885	524	318	740	4 773
16-17 -vuotiaat	1 369	529	772	623	305	499	4 097
0 - 17-vuotiaat yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2 -vuotiaat	12,5	12,5	11,6	11,5	21,9	14,8	13,4
3-6 -vuotiaat	18,6	19,2	17,7	17,9	21,1	16,5	18,4
7-12 -vuotiaat	29,9	28,3	30,8	26,9	27,1	28,3	29,0
13-15 -vuotiaat	21,2	22,5	21,3	20,0	15,3	24,1	21,1
16-17 -vuotiaat	17,8	17,6	18,6	23,7	14,6	16,3	18,1

Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	106	247	158	40	45	22	618
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	44	117	28	43	220	125	577
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	360	75	83	33	159 ..		710
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	115	84	76	123	42	68	508
Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset: ilmoitusten kohteena olleet lapset	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	105	230	..	38	45	22	440
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	42	56	..	43	206	124	471
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	353	73	..	31	156 ..		613

3C/2 Lastensuojelutarpeen selvitykset ja lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat 2013

Vuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	3 513	3 513	1 823	1 248	1 616	1 324	13 037
0-2 -vuotiaat	290	290	266	198	291	244	1 579
3-6 -vuotiaat	889	889	413	263	390	249	3 093
7-12 -vuotiaat	1 181	1 181	561	352	449	396	4 120
13-15 -vuotiaat	626	626	339	200	297	258	2 346
16-17 -vuotiaat	527	527	244	235	189	177	1 899
<i>Vuoden aikana tehtyjen 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden lastensuojelutarpeen selvitysten osuus (%) kaikista uusista 0 - 17-vuotiaista avohuollon asiakkaista</i>	<i>72,5</i>	<i>72,5</i>	<i>88,9</i>	<i>98,4</i>	<i>109,1</i>	<i>84,8</i>	<i>81,2</i>

Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat ikäryhmittäin ¹	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	3 234	1 019	1 299	951	333	1 676	8 512
0-2 -vuotiaat	243	110	41	92	49	221	756
3-6 -vuotiaat	574	173	187	181	47	326	1 488
7-12 -vuotiaat	1 083	304	387	326	91	539	2 730
13-15 -vuotiaat	702	238	276	191	71	346	1 824
16-17 -vuotiaat	632	194	408	161	75	244	1 714

¹ Asiakassuunnitelmien lukumäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia kuntien välillä johtuen asiakastietojärjestelmiin liittyvistä ongelmista.

Vuoden 2012 aikana laadittujen uusien ja tarkastettujen asiakassuunnitelmien lukumäärä (henkilötunnus kertaalleen) ¹	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki yhteensä	3234	1019	1299	951	333	1676	8 512
avohuolto	0	784	1342	748 ..		1537	4 411
sijaishuolto	0	279	475	221 ..		312	1 287
jälkihuolto	508	175	181	137 ..		134	1 135
<i>Avohuollon asiakassuunnitelmat/avohuollon 0 - 17-vuotiaat asiakkaat</i>	<i>0,37</i>	<i>0,12</i>	<i>0,27</i>	<i>0,39</i>	<i>0,10</i>	<i>0,46</i>	<i>0,27</i>

¹ Asiakassuunnitelmien lukumäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia kuntien välillä johtuen asiakastietojärjestelmiin liittyvistä ongelmista.

3D Avohuollon asiakkaat 2013

Vuoden aikana alkaneet lastensuojelun avohuollon asiakkuudet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0 - 17-vuotiaat yhteensä yhteensä	4 848	2 050	2 051	1 268	1 481	1 562	13 260
joista "asiakkuus päättyy selvitykseen"	2 739	950	873	580	656	1 003	6 801
joista "asiakkuus jatkuu"	1 640	594	1 224	409	763	402	5 032
joista "selvitys kesken 31.12.	754	651	595	279	238	393	2 910
<i>Selvitykseen päättäneiden osuus (%) kaikista</i>	<i>56,5</i>	<i>46,3</i>	<i>42,6</i>	<i>45,7</i>	<i>44,3</i>	<i>64,2</i>	<i>51,3</i>
<i>Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) kaikista avohuollon 0 - 17-vuotiaista asiakkaista</i>	<i>55,6</i>	<i>51,0</i>	<i>42,4</i>	<i>52,2</i>	<i>42,6</i>	<i>42,6</i>	<i>48,9</i>
Vuoden aikana alkaneet asiakkuudet ikäryhmittäin yhteensä	762	320	327	208	309	282	11 052
0-2 -vuotiaat	989	417	442	269	351	297	2 765
3-6 -vuotiaat	1 471	508	653	353	407	478	3 870
7-12 -vuotiaat	993	520	393	230	243	312	2 691
13-15 -vuotiaat	633	285	236	208	171	193	1 726
16-17 -vuotiaat	0	0	0	0	0	0	0
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset (ilman jälkihuoltoa)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	8 721	4 016	4 832	2 427	3 480	3 664	27 140
0-2 -vuotiaat	1 081	472	547	315	478	474	3 367
3-6 -vuotiaat	1 795	829	976	478	804	741	5 623
7-12 -vuotiaat	2 864	1 273	1 623	747	1 141	1 186	8 834
13-15 -vuotiaat	1 732	815	1 028	439	575	712	5 301
16-17 -vuotiaat	1 249	627	658	448	482	551	4 015
Vuoden aikana jälkihuollon asiakkaana olleet lapset ja nuoret	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	1 040	394	145	254	247	298	2 378
0-17 -vuotiaat yhteensä	56	29	7	6	88	105	291
0-2 -vuotiaat	0	0	0	2	0	2	4
3-6 -vuotiaat	2	3	0	1	1	4	11
7-12 -vuotiaat	10	6	1	3	5	15	40
13-15 -vuotiaat	5	7	0	0	8	22	42
16-17 -vuotiaat	39	13	6	0	74	62	194
18 vuotta täyttäneet	984	365	138	248	159	193	2 087
Vuoden aikana päättäneet avohuollon asiakkuudet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	3 801	1 919	1 422	1 250	1 836	1 934	12 162
0-2 -vuotiaat	502	209	160	170	255	343	1 639
3-6 -vuotiaat	808	396	300	262	436	373	2 575
7-12 -vuotiaat	1 215	481	416	338	554	551	3 555
13-15 -vuotiaat	731	499	244	197	344	371	2 386
16-17 -vuotiaat	545	334	302	283	247	296	2 007
Läheisverkostoratkaisut	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
	63	4	21	3	0	0	91

3E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2013

Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	1 983	716	776	613	589	610	5 287
0-2 -vuotiaat	158	61	66	61	25	60	431
3-6 -vuotiaat	253	78	120	83	76	103	713
7-12 -vuotiaat	555	200	220	168	144	151	1 438
13-15 -vuotiaat	516	199	221	136	210	146	1 428
16-17 -vuotiaat	501	178	149	165	134	150	1 277
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-17 -vuotiaat yhteensä	846	264	376	294	191	341	2 312
0-2 -vuotiaat	140	38	59	43	26	62	368
3-6 -vuotiaat	135	33	74	46	21	46	355
7-12 -vuotiaat	202	67	85	56	31	78	519
13-15 -vuotiaat	204	69	92	65	35	100	565
16-17 -vuotiaat	165	57	66	84	78	55	505
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut sijoitusmuodon mukaan	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Avohuollon tukitoimena sijoitetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	437	113	159	104	71	196	1 080
0-2 -vuotiaat	110	30	34	31	15	37	257
3-6 -vuotiaat	76	12	35	18	8	30	179
7-12 -vuotiaat	115	26	38	19	17	51	266
13-15 -vuotiaat	75	24	33	16	5	56	209
16-17 -vuotiaat	61	21	19	20	26	22	169
Kiireellisesti sijoitetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	541	191	247	173	178	198	1 528
0-2 -vuotiaat	60	17	31	33	24	34	199
3-6 -vuotiaat	79	22	39	28	20	17	205
7-12 -vuotiaat	126	41	60	32	34	33	326
13-15 -vuotiaat	162	54	70	48	46	71	451
16-17 -vuotiaat	114	57	47	32	54	43	347
Huostaanotetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	226	95	89	66	42	76	594
0-2 -vuotiaat	26	8	10	9	1	11	65
3-6 -vuotiaat	24	7	12	9	2	17	71
7-12 -vuotiaat	41	19	18	11	10	22	121
13-15 -vuotiaat	64	28	22	22	11	17	164
16-17 -vuotiaat	71	33	27	15	18	9	173
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Sijoitettujen 0-17 -vuotiaiden lukumäärä	1 495	0	481	443	478	443	3 340
Sijoituspäätökset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	1 558	449	495	466	328	594	3 890
Avohuollon tukitoimena sijoitetut	621	135	159	197	80	286	1 478
Kiireellisesti sijoitetut (lkm)	685	219	247	204	206	232	1 793
Huostaanotetut (lkm)	252	95	89	65	42	76	619
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	182	79	76	42	26	39	444
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	62	16	13	24	16	37	168
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	8	0	3	2	0	0	13
<i>Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Avohuollon tukitoimena sijoitetut</i>	<i>39,9</i>	<i>30,1</i>	<i>32,1</i>	<i>42,3</i>	<i>24,4</i>	<i>48,1</i>	<i>38,0</i>
<i>Kiireellisesti sijoitetut</i>	<i>44,0</i>	<i>48,8</i>	<i>49,9</i>	<i>43,8</i>	<i>62,8</i>	<i>39,1</i>	<i>46,1</i>
<i>Huostaanotetut</i>	<i>16,2</i>	<i>21,2</i>	<i>18,0</i>	<i>13,9</i>	<i>12,8</i>	<i>12,8</i>	<i>15,9</i>

3F Sijoitusten hoitomuodot 2013

Sijoitusten hoitomuodot (0 - 17-vuotiaat)	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
Laitoshiito	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.
Laitoksiin sijoitetut vuoden aikana	700	630	1 330	217	403	620	290	313	603	264	256	520	174	149	323	155	96	251	1 800	1 847	3 647
Laitoksiin sijoitetut 31.12.	327	426	753	64	207	271	62	236	298	105	175	280	56	120	176	28	47	75	642	1 614	2 256
Laitosten hoitovuorokaudet	175 704	136 047	311 751	22 557	76 661	99 218	25 879	75 265	101 144	39 594	58 782	98 376	18 186	44 314	62 500	9 433	20 229	29 662	291 353	411 505	702 858
<i>Hoitovuorokaudet/laitoksiin sijoitetut</i>	251,0	215,9	234,4	103,9	190,2	160,0	89,2	240,5	167,7	150,0	229,6	189,2	104,5	297,4	193,5	60,9	210,7	118,2	161,9	222,8	192,7
Kunnallisten lastensuojelulaitosten paikat			355			68			73			92			40			28			190
<i>joista vastaanottopaikkoja</i>			95			0			34			38			23			28			0
<i>vastaanottopaikkojen osuus laitospaikoista (%)</i>			26,8			0,0			46,6			41,3			57,5			100,0			0,0
Lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lkm			6			0			0			1			10			6			23
Luvanvarainen perhehoito	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut vuoden aikana	38	76	114	0	81	81	0	62	62	0	21	21	0	28	28	0	11	11	38	279	317
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut 31.12.	4	72	76	0	65	65	0	40	40	0	20	20	0	25	25	0	11	11	4	314	318
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet			33 402			25 373			21 256			7 360			10 069			3 598	0	65	101 058
<i>Hoitovuorokaudet/luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut</i>			293,0			313,2			342,8			350,5			359,6			327,1			318,8
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.
Sijaisperhehoidon asiakkaat vuoden aikana			1 261			254			304			204			352			419			2 794
<i>Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat</i>	759	0	759	0	0	192	200	0	200	163	22	185	271	0	271	0	0	334			1 941
<i>Päivystys- ja vastaanottoerheiden asiakkaat</i>	499	3	502	0	0	62	104	0	104	0	0	19	81	0	81	0	0	85			853
<i>Päivystys- ja vastaanottoerheissä olleiden osuus (%) sijaisperheasiakkaista</i>			39,8			24,4			34,2			9,3			23,0			20,3			30,5
Sijaisperhehoidon asiakkaat 31.12.			712			176			143			161			286			360			1 838
<i>Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat</i>			657			?			128			159			250			317			1 511
<i>Päivystys- ja vastaanottoerheissä olleet</i>			55			18			15			2			36			43			169
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet vuoden aikana			297 377			66 044			62 437			57 040			101 469			117 286			701 653
<i>Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet</i>			270 151			60 953			0			0			91 444			108 659			531 207
<i>Päivystys- ja vastaanottoerheissä olleiden hoitovuorokaudet</i>			27 226			5 091			0			715			10 025			8 627			51 684
<i>Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin sijoitetut</i>			235,8			260,0			205,4			279,6			288,3			279,9			251,1
<i>Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin pitkäaikaisesti sijoitetut</i>			355,9			317,5			0,0			0,0			337,4			325,3			273,7
<i>Hoitovuorokaudet/päivystys- ja vastaanottoerheisiin sijoitetut</i>			54,2			82,1			0,0			37,6			123,8			101,5			60,6
Läheisverkostoon sijoitettujen lasten määrä			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo sijoitettujen lasten lkm			61			37			49			32			48			60			287
Vankilaan sijoitetut			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.
Vankilaan sijoitettujen lasten lkm			1			1			1			0			1			1			5
Ympäri- ja vuorokautinen laitoshoidon perhekuntoutus	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.
Perheet vuoden aikana	35	23	58	11	14	25	38	1	39	0	30	30	67	0	67	10	0	10	161	68	229
Lapset vuoden aikana	67	44	111	16	26	42	65	1	66	0	39	39	81	0	81	16	2	18	245	126	371
Lasten vuorokaudet vuoden aikana	4 942	6 420	11 362	1 895	2 427	4 322	4 207	59	4 266	0	5 828	5 828	5 581	0	5 581	689	62	751	17 314	14 822	32 136
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet (yhteenveto)			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä (lkm)			642 530			190 635			184 837			162 776			174 038			150 546			1 505 362
<i>Laitoshiito (%)</i>			48,5			52,0			54,7			60,4			35,9			19,7			46,7
<i>Luvanvarainen perhehoito (%)</i>			5,2			13,3			11,5			4,5			5,8			2,4			6,7
<i>Toimeksiantoon perustuva perhehoito (%)</i>			46,3			34,6			33,8			35,0			58,3			77,9			46,6
<i>Hoitovuorokaudet/vuoden aikana sijoitettuna olleet 0-17-vuotiaat</i>			324,0			266,3			238,2			265,5			295,5			246,8			284,7

3G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2010 – 2013.

		Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Läheisverkostoon	2010	63	16	32
sijoitetut	2011	56	29	47	13	44	44	233
lapset	2012	45	34	43	37	47	45	251
	2013	61	37	49	32	48	60	287

Liite 4: Lastensuojelun aikasarjoja 2009 – 2013
4A Lastensuojelun asiakkaat 2009 – 2013

	Vuosi	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
		Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen	Muutos (%) ed. vuoteen
Lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (sisältäen avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon, henkilötunnus kertaalleen)								
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	7 848 10,6	3 184 7,1	4 791 22,9	2 357 6,9	2 854 1,9	2 505 6,7	23 539 10,5
	2010	8 690 10,7	3 461 8,7	4 863 1,5	2 648 12,3	3 219 12,8	2 544 1,6	25 425 8,0
	2011	9 210 6,0	3 930 13,6	4 816 -1,0	2 781 5,0	3 360 4,4	2 803 10,2	26 900 5,8
	2012	9 427 2,4	4 376 11,3	5 280 9,6	2 888 3,8	3 539 5,3	2 821 0,6	28 331 5,3
	2013	9 828 4,3	4 501 2,9	4 956 -6,1	2 942 1,9	3 740 5,7	3 706 31,4	29 673 4,7
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	8,1	5,5	10,9	8,4	8,1	8,8	8,1
	2010	9,0	6,0	11,0	9,4	9,1	8,8	8,7
	2011	9,4	6,7	10,9	9,9	9,5	9,6	9,2
	2012	9,6	7,4	11,9	10,3	10,0	9,5	9,6
	2013	9,8	7,5	11,1	10,5	10,4	8,3	9,5
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0 - 20-vuotiaat)	2009	8 961 11,8	3 457 -2,8	5 010 14,1	2 659 9,9	3 016 3,5	2 756 6,9	25 859 8,5
	2010	10 022 11,8	3 768 9,0	5 141 2,6	2 979 12,0	3 333 10,5	2 824 2,5	28 067 8,5
	2011	10 564 5,4	4 223 12,1	5 069 -1,4	3 073 3,2	3 699 11,0	3 045 7,8	29 673 5,7
	2012	10 773 2,0	4 698 11,2	5 514 8,8	3 065 -0,3	3 936 6,4	3 041 -0,1	31 027 4,6
	2013	11 194 3,9	4 860 3,4	5 065 -8,1	3 145 2,6	4 110 4,4	4 011 31,9	32 385 4,4
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten ja nuorten (0 - 20-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	7,6	5,2	9,7	7,5	6,8	7,8	7,4
	2010	8,5	5,6	9,9	8,4	7,5	7,9	7,9
	2011	8,9	6,2	9,7	8,7	8,3	8,4	8,3
	2012	9,0	6,8	10,5	8,6	8,8	8,3	8,6
	2013	9,2	7,0	9,6	8,8	9,1	7,6	8,6
Avohuollon tietoja								
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	6 948 9,1	2 851 1,7	4 450 26,9	2 015 1,9	2 739 -1,9	2 275 7,9	21 278 5,7
	2010	7 987 15,0	3 081 8,1	4 863 9,3	2 471 22,6	2 950 7,7	2 743 20,6	24 095 13,2
	2011	8 331 4,3	3 572 15,9	4 678 -3,8	2 476 0,2	3 244 10,0	2 747 0,1	25 048 4,0
	2012	8 277 -0,6	4 150 16,2	5 171 10,5	2 416 -2,4	3 499 7,9	2 812 2,4	26 325 5,1
	2013	8 721 5,4	4 016 -3,2	4 832 -6,6	2 427 0,5	3 480 -0,5	3 664 30,3	27 140 3,1
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2010	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2011	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2012	8,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2013	8,7	6,7	10,8	8,7	9,7	8,2	8,7
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet (0 - 17-vuotiaat)	2009	2 388 46,3	1 336 12,4	0 -1,7	1 243 104,4	1 138 27,2	967	7 072
	2010	2 983 24,9	1 390 4,0	0 0,0	1 251 0,6	1 367 20,1	856 -11,5	7 847 11,0
	2011	3 668 23,0	1 920 38,1	2 506 0,0	1 383 10,6	1 499 9,7	1 023 19,5	11 999 52,9
	2012	4 376 19,3	1 974 2,8	2 820 12,5	1 440 4,1	1 526 1,8	946 -7,5	13 082 9,0
	2013	4 848 10,8	2 050 3,9	2 051 -27,3	1 268 -11,9	1 481 -2,9	1 562 65,1	13 260 1,4
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista avohuollon asiakkaista (0 - 17-vuotiaat)	2009	34,4	46,9	0,0	61,7	41,5	42,5	33,2
	2010	37,3	45,1	0,0	50,6	46,3	31,2	32,6
	2011	44,0	53,8	53,6	55,9	46,2	37,2	47,9
	2012	52,9	47,6	54,5	59,6	43,6	33,6	49,7
	2013	55,6	51,0	42,4	52,2	42,6	42,6	48,9
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista lastensuojelun asiakkaista (0 - 17-vuotiaat)	2009	30,4	42,0	0,0	52,7	39,9	38,6	30,0
	2010	34,3	40,2	0,0	47,2	42,5	33,6	30,9
	2011	39,8	48,9	52,0	49,7	44,6	36,5	44,6
	2012	46,4	45,1	53,4	49,9	43,1	33,5	46,2
	2013	49,3	45,5	41,4	43,1	39,6	42,1	44,7

	Vuosi	HELSINKI	Muutos (%) ed. vuoteen	ESPOO	Muutos (%) ed. vuoteen	VANTAA	Muutos (%) ed. vuoteen	TURKU	Muutos (%) ed. vuoteen	TAMPERE	Muutos (%) ed. vuoteen	OULU	Muutos (%) ed. vuoteen	KUUSIKKO	Muutos (%) ed. vuoteen
Sijoitukset															
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	1 927	0,0	614	0,3	634	7,3	472	-13,2	623	14,5	462	11,9	4 732	2,2
	2010	1 958	1,6	625	1,8	631	-0,5	530	12,3	621	-0,3	485	5,0	4 850	2,5
	2011	1 995	1,9	678	8,5	698	10,6	567	7,0	614	-1,1	479	-1,2	5 031	3,7
	2012	1 958	-1,9	710	4,7	710	1,7	585	3,2	603	-1,8	515	7,5	5 081	1,0
	2013	1 983	1,3	716	0,8	776	9,3	613	4,8	589	-2,3	610	18,4	5 287	4,1
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	2,0		1,1		1,4		1,7		1,8		1,6		1,6	
	2010	2,0		1,1		1,4		1,9		1,8		1,7		1,7	
	2011	2,0		1,2		1,6		2,0		1,7		1,6		1,7	
	2012	2,0		1,2		1,6		2,1		1,7		1,7		1,7	
	2013	2,0		1,2		1,7		2,2		1,6		1,4		1,7	
31.12.2011 sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	1 672	1,3	469	.	444	.	406	.	447	8,8	337	4,3	3 775	.
	2010	1 581	-5,4	505	7,7	406	-8,6	403	-0,7	614	37,4	341	1,2	3 850	2,0
	2011	1 547	-2,2	553	9,5	438	7,9	424	5,2	458	-25,4	357	4,7	3 777	-1,9
	2012	1 549	0,1	500	-9,6	459	4,8	440	3,8	480	4,8	368	3,1	3 796	0,5
	2013	1 495	-3,5	0	-100,0	481	4,8	443	0,7	478	-0,4	443	20,4	3 340	-12,0
31.12.2011 sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	1,7		0,8		1,0		1,4		1,3		1,2		1,3	
	2010	1,6		0,9		0,9		1,4		1,7		1,2		1,3	
	2011	1,6		0,9		1,0		1,5		1,3		1,2		1,3	
	2012	1,6		0,8		1,0		1,6		1,4		1,2		1,3	
	2013	1,5		0,0		1,1		1,6		1,3		1,0		1,1	
Jälkihuollossa olleet nuoret															
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet nuoret (18 vuotta täytäneet)	2009	749	0,0	199	-12,7	189	.	242	21,6	172	6,8	106	12,8	1 657	.
	2010	803	7,2	238	19,6	192	1,6	237	-2,1	169	-1,7	134	26,4	1 773	7,0
	2011	941	17,2	273	14,7	241	25,5	232	-2,1	166	-1,8	167	24,6	2 020	13,9
	2012	950	1,0	239	-12,5	220	-8,7	249	7,3	168	1,2	162	-3,0	1 988	-1,6
	2013	984	3,6	365	52,7	138	-37,3	248	-0,4	159	-5,4	193	19,1	2 087	5,0
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet 0 - 20-vuotiaat	2009	780	8,3	218	-11,7	249	.	261	19,7	186	7,5	120	9,1	1 814	.
	2010	845	8,3	247	13,3	234	-6,0	255	-2,3	188	1,1	184	53,3	1 953	7,7
	2011	997	18,0	283	14,6	292	24,8	250	-2,0	188	0,0	200	8,7	2 210	13,2
	2012	992	-0,5	259	-8,5	263	-9,9	256	2,4	248	31,9	248	24,0	2 266	2,5
	2013	1 040	4,8	394	52,1	145	-44,9	254	-0,8	247	-0,4	298	20,2	2 378	4,9
Väestö 31.12.															
		Helsinki		Espoo		Vantaa		Turku		Tampere		Oulu		Kuusikko	
0-17-vuotiaat	2009	96 590	.	57 591	.	43 946	.	28 064	.	35 414	.	28 541	.	290 146	.
	2010	96 932	0,4	57 982	0,7	44 099	0,3	28 053	0,0	35 467	0,1	29 012	1,7	291 545	0,5
	2011	97 545	0,6	58 558	1,0	44 311	0,5	28 047	0,0	35 479	0,0	29 280	0,9	293 220	0,6
	2012	98 529	1,0	59 243	1,2	44 487	0,4	27 933	-0,4	35 546	0,2	29 750	1,6	295 488	0,8
	2013	100 023	1,5	59 843	1,0	44 790	0,7	28 053	0,4	35 943	1,1	44 453	49,4	313 105	6,0
0-20-vuotiaat	2009	118 021	.	66 933	.	51 655	.	35 387	.	44 365	.	35 122	.	351 483	.
	2010	118 454	0,4	67 757	1,2	51 956	0,6	35 467	0,2	44 503	0,3	35 781	1,9	353 918	0,7
	2011	119 100	0,5	68 629	1,3	52 178	0,4	35 515	0,1	44 710	0,5	36 456	1,9	356 588	0,8
	2012	120 106	0,8	69 396	1,1	52 370	0,4	35 571	0,2	44 877	0,4	36 816	1,0	359 136	0,7
	2013	121 158	0,9	69 845	0,6	52 579	0,4	35 572	0,0	45 229	0,8	53 048	44,1	377 431	5,1

4B/1 Sijoitetut lapset 2009 – 2013: sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	1 927	0,0	614	0,3	634	7,3	472	-13,2	623	14,5	462	11,9	4 732	2,2
	2010	1 958	1,6	625	1,8	631	-0,5	530	12,3	621	-0,3	485	5,0	4 850	2,5
	2011	1 995	1,9	678	8,5	698	10,6	567	7,0	614	-1,1	479	-1,2	5 031	3,7
	2012	1 958	-1,9	710	4,7	710	1,7	585	3,2	603	-1,8	515	7,5	5 081	1,0
	2013	1 983	1,3	716	0,8	776	9,3	613	4,8	589	-2,3	610	18,4	5 287	4,1
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	2,0		1,1		1,4		1,7		1,8		1,6		1,6	
	2010	2,0		1,1		1,4		1,9		1,8		1,7		1,7	
	2011	2,0		1,2		1,6		2,0		1,7		1,6		1,7	
	2012	2,0		1,2		1,6		2,1		1,7		1,7		1,7	
	2013	2,0		1,2		1,7		2,2		1,6		1,4		1,7	
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	2009	616 918	1,4	171 527	2,2	153 074	.	152 425	1,7	158 298	2,0	107 273	1,0	1 359 515	.
	2010	607 390	-1,5	180 874	5,4	151 360	-1,1	152 011	-0,3	177 010	11,8	115 249	7,4	1 383 894	1,8
	2011	598 625	-1,4	179 914	-0,5	161 525	6,7	156 589	3,0	178 547	0,9	122 132	6,0	1 397 332	1,0
	2012	599 292	0,1	188 658	4,9	172 408	6,7	167 877	7,2	179 439	0,5	132 141	8,2	1 439 815	3,0
	2013	642 530	7,2	190 635	1,0	184 837	7,2	162 776	-3,0	174 038	-3,0	150 546	13,9	1 505 362	4,6
Laitoksiin sijoitetut lapset (0 - 17-vuotiaat)															
Laitoksiin sijoitetut lapset vuoden aikana	2009	1 504	.	514	-12,4	512	5,3	441	-0,9	397	.	269	-4,9	3 637	-2,8
	2010	1 468	-2,4	534	3,9	506	-1,2	187	-57,6	419	5,5	235	-12,6	3 349	-7,9
	2011	1 276	-2,4	606	3,9	600	-1,2	201	-57,6	394	5,5	283	-12,6	3 360	-7,9
	2012	1 180	-13,1	637	13,5	555	18,6	430	7,5	368	-6,0	242	20,4	3 412	0,3
	2013	1 330	4,2	620	2,3	603	0,5	520	158,7	323	-18,0	251	-11,3	3 647	8,5
Laitoksiin sijoitetut lapset 31.12.	2009	863	.	228	-0,4	250	3,3	246	1,7	201	.	79	1,3	1 867	.
	2010	820	-5,0	254	11,4	0	-100,0	0	-100,0	208	3,5	70	-11,4	1 352	-27,6
	2011	713	-5,0	283	11,4	250	-100,0	137	-100,0	199	3,5	84	-11,4	1 666	-27,6
	2012	693	-13,0	286	11,4	294	0,0	260	0,0	195	-4,3	93	20,0	1 821	23,2
	2013	753	5,6	271	-4,2	298	19,2	280	104,4	176	-11,6	75	-10,7	1 853	11,2
Laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2009	320 960	0,7	85 562	4,0	91 457	1,3	97 081	2,0	72 106	-4,9	27 765	-8,9	694 931	0,3
	2010	299 899	-6,6	91 571	7,0	88 725	-3,0	97 781	0,7	75 079	4,1	21 348	-23,1	674 403	-3,0
	2011	281 182	-6,2	92 409	0,9	98 959	11,5	97 627	-0,2	70 022	-6,7	28 381	32,9	668 580	-0,9
	2012	266 225	-5,3	99 303	7,5	96 898	-2,1	98 557	1,0	68 707	-1,9	25 739	-9,3	655 429	-2,0
	2013	311 751	17,1	99 218	-0,1	101 144	4,4	98 376	-0,2	62 500	-9,0	29 662	15,2	702 651	7,2
Kunnallisten laitosten hoitovuorokaudet	2009	144 840	-4,4	27 154	6,3	25 170	2,5	50 532	2,1	19 502	-3,1	13 529	-9,8	280 727	-1,9
	2010	141 317	-2,4	26 756	-1,5	23 636	-6,1	46 508	-8,0	21 847	12,0	11 605	-14,2	271 669	-3,2
	2011	143 198	1,3	24 429	-8,7	25 026	5,9	45 343	-2,5	20 049	-8,2	12 171	4,9	270 216	-0,5
	2012	136 946	-4,4	23 591	-3,4	24 796	-0,9	41 718	-8,0	19 863	-0,9	8 251	-32,2	255 165	-5,6
	2013	175 704	28,3	22 557	-4,4	25 879	4,4	39 594	-5,1	18 186	-8,4	9 433	14,3	291 353	14,2
Ostopalvelulaitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2009	176 120	5,2	58 408	3,0	66 287	0,9	46 549	2,0	52 604	-5,6	14 236	-8,9	414 204	1,8
	2010	158 582	-10,0	64 815	11,0	65 089	-1,8	51 273	10,1	53 232	1,2	9 743	-31,6	402 734	-2,8
	2011	137 984	-13,0	67 980	4,9	73 933	13,6	52 284	2,0	49 973	-6,1	16 210	66,4	398 364	-1,1
	2012	129 279	-6,3	75 712	11,4	72 102	-2,5	56 839	8,7	48 844	-2,3	17 488	7,9	400 264	0,5
	2013	136 047	5,2	76 661	1,3	75 265	4,4	58 782	3,4	44 314	-9,3	20 229	15,7	411 298	2,8
Hoitovuorokausia laitokseen sijoitettuna ollutta lasta kohden	2009	213		166		179		220		182		103		191	
	2010	204	-4,3	171	3,0	175	-1,8	523	137,5	179	-1,3	91	-12,0	201	5,4
	2011	220	7,9	152	-11,1	165	-5,9	486	-7,1	178	-0,8	100	10,4	199	-1,2
	2012	226	2,4	156	2,2	175	5,9	229	-52,8	187	5,1	106	6,1	192	-3,5
	2013	234	3,9	160	2,7	168	-3,9	189	-17,5	193	3,6	118	11,1	193	0,3

4B/2 Sijoitetut lapset 2009 – 2013: luvanvaraiseen perhehoitoon ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut sekä ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus

	Vuosi	HELSINKI Muutos, %	ESPOO Muutos, %	VANTAA Muutos, %	TURKU Muutos, %	TAMPERE Muutos, %	OULU Muutos, %	KUUSIKKO Muutos, %
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset								
Luvanvaraiseen perhehoitoon vuoden aikana sijoitetut lapset	2009	96	89	41	27	32	7	292
	2010	119 24,0	87 -2,2	45 9,8	24 -11,1	32 0,0	7 0,0	314 7,5
	2011	82 24,0	89 -2,2	55 9,8	0 -11,1	31 0,0	7 0,0	264 7,5
	2012	101 -31,1	84 2,3	53 22,2	24 -100,0	33 -3,1	22 0,0	317 -15,9
	2013	114 39,0	81 -9,0	62 12,7	21 0,0	28 -9,7	11 57,1	317 20,1
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset 31.12.	2009	77	77	37	25	29	6	251
	2010	73 -5,2	75 -2,6	0 -100,0	21 -16,0	29 0,0	6 0,0	204 -18,7
	2011	75 -5,2	68 -2,6	36 -100,0	20 -16,0	29 0,0	3 0,0	231 -18,7
	2012	84 2,7	0 -9,3	43 0,0	23 -4,8	30 0,0	6 -50,0	186 13,2
	2013	76 1,3	65 -4,4	40 11,1	20 0,0	25 -13,8	11 266,7	237 2,6
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet	2009	29 621	30 017	13 184	9 035	10 723	2 127	94 707
	2010	27 417 -7,4	27 979 -6,8	13 739 4,2	7 950 -12,0	10 743 0,2	2 138 0,5	89 966 -5,0
	2011	27 244 -0,6	26 681 -4,6	13 126 -4,5	6 846 -13,9	9 534 -11,3	1 459 -31,8	84 890 -5,6
	2012	31 640 16,1	26 379 -1,1	14 795 12,7	8 155 19,1	10 272 7,7	2 913 99,7	94 154 10,9
	2013	33 402 5,6	25 373 -3,8	21 256 43,7	7 360 -9,7	10 069 -2,0	3 598 23,5	101 058 7,3
Hoitovuorokausia luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2009	309	337	322	335	335	304	324
	2010	230	322	305	331	336	305	287
	2011	332	300	239	0	308	208	322
	2012	313	314	279	340	311	132	297
	2013	293	313	343	350	360	327	319
Toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut lapset								
Sijaisperheisiin sijoitetut vuoden aikana	2009	1 131	183	253	202	247	303	2 319
	2010	1 187 5,0	206 12,6	246 -2,8	183 -9,4	335 35,6	293 -3,3	2 450 5,6
	2011	1 258 5,0	207 12,6	270 -2,8	165 -9,4	362 35,6	324 -3,3	2 586 5,6
	2012	1 248 6,0	208 0,5	279 9,8	0 -9,8	361 8,1	346 10,6	2 442 5,6
	2013	1 261 0,2	254 22,7	304 12,6	204 23,6	352 -2,8	419 29,3	2 794 8,0
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleet	2009	408	17	80	60	29	72	666
	2010	408 0,0	27 58,8	72 -10,0	48 -20,0	89 206,9	43 -40,3	687 3,2
	2011	453 11,0	30 11,1	82 13,9	11 -77,1	90 1,1	58 34,9	724 5,4
	2012	539 19,0	36 20,0	93 13,4	0 -100,0	92 2,2	59 1,7	819 13,1
	2013	502 -6,9	62 72,2	104 11,8	19 0,0	81 -12,0	85 44,1	853 4,2
Pitkäaikaisessa sijaisperhehoidossa olleet	2009	723	166	173	142	218	231	1 653
	2010	779 7,7	179 7,8	174 0,6	135 -4,9	246 12,8	250 8,2	1 763 6,7
	2011	805 3,3	177 -1,1	188 8,0	154 14,1	272 10,6	266 6,4	1 862 5,6
	2012	709 -11,9	172 -2,8	186 -1,1	0 -100,0	269 -1,1	287 7,9	1 623 -12,8
	2013	759 7,1	192 11,6	200 7,5	185 0,0	271 0,7	334 16,4	1 941 19,6
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet	2009	266 337	55 948	48 433	46 309	75 469	77 381	569 877
	2010	280 074 5,2	61 324 9,6	48 896 1,0	46 280 -0,1	91 188 20,8	91 763 18,6	619 525 8,7
	2011	290 199 3,6	60 824 -0,8	49 440 1,1	52 116 12,6	98 991 8,6	92 292 0,6	643 862 3,9
	2012	301 427 3,9	62 976 3,5	60 715 22,8	61 165 17,4	100 460 1,5	103 489 12,1	690 232 7,2
	2013	297 377 -1,3	66 044 4,9	62 437 2,8	57 040 -6,7	101 469 1,0	117 286 13,3	701 653 1,7
Hoitovuorokausia sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden (toimeksiantoon perustuva perhehoito)	2009	235	306	191	229	306	255	246
	2010	236	298	199	253	272	313	253
	2011	231	294	183	316	273	285	249
	2012	242	303	218	0	278	299	283
	2013	236	260	205	280	288	280	251
Vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettujen hoitovuorokaudet	2009	21 083	666	2 487	1 344	5 886	5 724	37 190
	2010	24 819 17,7	2 185 228,1	3 875 55,8	1 384 3,0	10 486 78,2	4 966 -13,2	47 715 28,3
	2011	25 717 3,6	2 723 24,6	3 147 -18,8	1 310 -5,3	8 567 -18,3	5 555 11,9	47 019 -1,5
	2012	30 994 20,5	2 537 -6,8	0 -100,0	0 -100,0	7 459 -12,9	6 221 12,0	47 211 0,4
	2013	27 226 -12,2	5 091 100,7	0 0,0	715 0,0	10 025 34,4	8 627 38,7	51 684 9,5
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet	2009	245 254	55 282	45 946	44 965	69 583	71 657	532 687
	2010	255 255 4,1	59 139 7,0	45 021 -2,0	44 896 -0,2	80 702 16,0	86 797 21,1	571 810 7,3
	2011	264 482 3,6	58 101 -1,8	46 293 2,8	50 806 13,2	90 424 12,0	86 737 -0,1	596 843 4,4
	2012	270 433 2,3	60 439 4,0	0 -100,0	61 165 20,4	93 001 2,8	97 268 12,1	582 306 -2,4
	2013	270 151 -0,1	60 953 0,9	0 0,0	0 -100,0	91 444 -1,7	108 659 11,7	531 207 -8,8
Hoitovuorokausia vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettuna ollutta lasta kohden	2009	52	39	31	22	203	80	56
	2010	61	81	54	29	118	115	69
	2011	57	91	38	119	95	96	65
	2012	58	70	0	0	81	105	58
	2013	54	82	0	38	124	101	61
Hoitovuorokausia pitkäaikaiseen sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2009	339	333	266	317	319	310	322
	2010	328	330	259	333	328	347	324
	2011	329	328	246	330	332	326	321
	2012	381	351	0	0	346	339	359
	2013	356	317	0	0	337	325	274
Ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus								
Hoitovuorokaudet vuoden aikana	2009	6 803	3 190	1 993	3 952	3 649	2 941	22 528
	2010	9 030 32,7	3 102 -2,8	2 342 17,5	0 -100,0	7 106 94,7	2 370 -19,4	23 950 6,3
	2011	8 239 -8,8	0 -100,0	4 064 73,5	2 515 0,0	6 747 -5,1	6 773 185,8	28 338 18,3
	2012	10 372 25,9	6 306 0,0	3 956 -2,7	5 171 105,6	6 662 -1,3	2 591 -61,7	35 058 23,7
	2013	11 362 9,5	4 322 -31,5	4 266 7,8	5 828 12,7	5 581 -16,2	751 -71,0	32 110 -8,4

4C Kokovuotiset hoitopaikat 2009-2013

Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitusten kokovuotisten hoitopaikkojen määrä	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %	Määrä	Muutos, %
Pitkäaikaisen perhehoidon kokovuotiset hoitopaikat	2009	672	1,6	151	2,3	126	5,9	123	3,1	191	3,9	196	0,2	1 459	2,3
	2010	699	4,1	162	7,0	123	-2,0	123	-0,2	221	16,0	238	21,1	1 567	7,3
	2011	725	3,6	159	-1,8	127	2,8	139	13,2	248	12,0	238	-0,1	1 635	4,4
	2012	741	2,3	166	4,0	0	-100,0	168	20,4	255	2,8	266	12,1	1 595	-2,4
	2013	740	-0,1	167	0,9	0	0,0	0	-100,0	251	-1,7	298	11,7	1 455	-8,8
Kunnallisen laitoshoidon kokovuotiset hoitopaikat	2009	397	-4,4	74	6,3	69	2,5	138	2,1	53	-3,1	37	-9,8	769	-1,9
	2010	387	-2,4	73	-1,5	65	-6,1	127	-8,0	60	12,0	32	-14,2	744	-3,2
	2011	392	1,3	67	-8,7	69	5,9	124	-2,5	55	-8,2	33	4,9	740	-0,5
	2012	375	-4,4	65	-3,4	68	-0,9	114	-8,0	54	-0,9	23	-32,2	699	-5,6
	2013	481	28,3	62	-4,4	71	4,4	108	-5,1	50	-8,4	26	14,3	798	14,2
Ostopalvelulaitosten kokovuotiset hoitopaikat	2009	483	.	160	.	182	.	128	.	144	.	39	.	1 135	.
	2010	434	-10,0	178	11,0	178	-1,8	140	10,1	146	1,2	27	-31,6	1 103	-2,8
	2011	378	-13,0	186	4,9	203	13,6	143	2,0	137	-6,1	44	66,4	1 091	-1,1
	2012	354	-6,3	207	11,4	198	-2,5	156	8,7	134	-2,3	48	7,9	1 097	0,5
	2013	373	5,2	210	1,3	206	4,4	161	3,4	121	-9,3	55	15,7	1 127	2,8
Kokovuotiset hoitopaikat yhteensä	2009	1 551	-0,7	386	3,6	376	4,7	389	2,6	388	2,3	272	-1,5	3 363	0,8
	2010	1 521	-2,0	413	7,0	366	-2,7	391	0,4	427	9,9	296	8,8	3 414	1,5
	2011	1 495	-1,7	412	-0,1	398	8,6	407	4,0	440	3,0	315	6,4	3 467	1,5
	2012	1 470	-1,7	438	6,1	265	-33,3	438	7,6	443	0,8	337	6,9	3 391	-2,2
	2013	1 594	8,4	439	0,3	277	4,4	270	-38,4	422	-4,8	379	12,4	3 380	-0,3
Kokovuotisia hoitopaikkoja / 1000 alle 18-vuotiasta lasta	2009	16,1		6,7		8,6		13,9		11,0		9,5		11,6	
	2010	15,7		7,1		8,3		13,9		12,0		10,2		11,7	
	2011	15,3		7,0		9,0		14,5		12,4		10,8		11,8	
	2012	14,9		7,4		6,0		15,7		12,5		11,3		11,5	
	2013	15,9		7,3		6,2		9,6		11,7		8,5		10,8	

4F Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset 2009-2013 sekä lastensuojelutarpeen selvitykset 2009-2013

	Vuosi	HELSINKI		Espoo		Vantaa		Turku		Tampere		Oulu		KUUSIKKO	
		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen	
Lastensuojeluilmoitukset															
Vuoden aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset (0 - 17-vuotiaat)	2009	10 442	-11,4	3 180	8,0	5 861	23,8	4 441	-16,2	1 762	-20,9	2 178	7,8	27 864	-3,6
	2010	11 706	12,1	3 797	19,4	6 041	3,1	4 711	6,1	2 261	28,3	2 512	15,3	31 028	11,4
	2011	12 440	6,3	4 294	13,1	7 120	17,9	5 866	24,5	3 029	34,0	2 923	16,4	35 672	15,0
	2012	13 263	6,6	4 681	9,0	7 986	12,2	5 970	1,8	3 182	5,1	3 060	4,7	38 142	6,9
	2013	14 194	7,0	5 234	11,8	7 743	-3,0	5 945	-0,4	3 101	-2,5	4 788	56,5	41 005	7,5
Ilmoitusten kohteena olleet lapset															
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2009	6 116	-6,4	2 496	16,3	3 511	26,6	2 559	3,5	1 344	-9,7	1 553	14,6	17 579	4,7
	2010	6 710	9,7	2 413	-3,3	3 537	0,7	2 615	2,2	1 682	25,1	1 761	13,4	18 718	6,5
	2011	6 904	2,9	2 639	9,4	4 006	13,3	2 843	8,7	2 030	20,7	2 027	15,1	20 449	9,2
	2012	7 324	6,1	2 798	6,0	4 245	6,0	2 785	-2,0	2 119	4,4	2 023	-0,2	21 294	4,1
	2013	7 699	5,1	3 013	7,7	4 150	-2,2	2 625	-5,7	2 083	-1,7	3 066	51,6	22 636	6,3
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2009	6,3		4,3		8,0		9,1		3,8		5,4		6,1	
	2010	6,9		4,2		8,0		9,3		4,7		6,1		6,4	
	2011	7,1		4,5		9,0		10,1		5,7		6,9		7,0	
	2012	7,4		4,7		9,5		10,0		6,0		6,8		7,2	
	2013	7,7		5,0		9,3		9,4		5,8		6,9		7,2	
Lastensuojelutarpeen selvitykset															
0 - 17-vuotiaille tehdyt ja valmiiksi saadut lastensuojelutarpeen selvitykset vuoden aikana yhteensä	2009	2 167	146,0	1 082	-1,1	946	196,6	885	74,6	806	4,5	872	224,2	6 758	75,9
	2010	2 213	2,1	1 137	5,1	962	1,7	1 087	22,8	1 276	58,3	903	3,6	7 578	12,1
	2011	2 722	23,0	1 609	41,5	1 220	26,8	1 245	14,5	1 308	2,5	930	3,0	9 034	19,2
	2012	3 682	35,3	1 858	15,5	1 727	41,6	1 284	3,1	1 424	8,9	949	2,0	10 924	20,9
	2013	3 513	-4,6	1 978	6,5	1 823	5,6	1 248	-2,8	1 616	13,5	1 324	39,5	11 502	5,3
Selvitykseen päätyneiden asiakkaiden lukumäärä	2009	843		564	38,9	488	107,7	314	67,0	279		..	
	2010	1 313	55,8	592	5,0	559	14,5	700	0,0	383	22,0	385	38,0	3 932	0,0
	2011	1 586	20,8	752	27,0	668	19,5	892	27,4	296	-22,7	604	56,9	4 798	22,0
	2012	2 316	46,0	973	29,4	904	35,3	733	-17,8	590	99,3	658	8,9	6 174	28,7
	2013	2 739	18,3	950	-2,4	873	-3,4	580	-20,9	656	11,2	1 003	52,4	6 801	10,2
Selvitykseen päätyneiden asiakkaiden osuus lastensuojelutarpeen selvityksistä	2009	38,9		52,1		51,6		0,0		39,0		32,0		0,0	
	2010	59,3		52,1		58,1		64,4		30,0		42,6		51,9	
	2011	58,3		46,7		54,8		71,6		22,6		64,9		53,1	
	2012	62,9		52,4		52,3		57,1		41,4		69,3		56,5	
	2013	78,0		48,0		47,9		46,5		40,6		75,8		59,1	
Vuoden aikana valmiiksi saatujen lastensuojelutarpeen selvitysten osuus (%) uusista avohuollon asiakkaista	2009	90,7		81,0		0,0		71,2		70,8		90,2		95,6	
	2010	74,2		81,8		0,0		86,9		93,3		105,5		96,6	
	2011	74,2		83,8		48,7		90,0		87,3		90,9		75,3	
	2012	84,1		94,1		61,2		89,2		93,3		100,3		83,5	
	2013	72,5		96,5		88,9		98,4		109,1		84,8		86,7	

5 Asiakaspalaute

Kunta	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Kyselyn/Julkaisun nimi	Sijaishuollon asiakaskysely 2013 siakaskysely sijoitettuna olevien 12 vuotta täyttäneiden lasten kokemuksia sijaishuollosta	Ei asiakaskyselyä vuonna 2013. Suunnitteilla sähköinen asiakaspalautejärjestelmä.	Ei asiakaskyselyä vuonna 2013. Seuraava sosiaali- ja terveys-toimen asiakas palvelukysely toteutetaan vuonna 2014.	Sosiaalityön asiakastytyväisyyskysely 2013	Avopalvelujen asiakaspalautekysely	Asiakastytyväisyyskysely
Selvityksen kohde	12 vuotta täyttäneiden lasten kokemukset sijaishuollosta				Avopalvelujen asiakkaiden asiakastytyväisyys	Hyvinvointipalvelut
Kyselyn toteutusajankohta	Syysy 2013				28.10.2013 - 17.11.2013	6.5.-19.5.2013
Tulosten julkaisu vuosi					2013	2013
Kyselyn kohderyhmä	Laitos- ja perhehoitoon sijoitettuna olleet 12 vuotta täyttäneet lapset			Sosiaalityön tulosalueen yksikköjen asiakkaat	Lapsiperheiden sosiaalipalvelut	Hyvinvointipalveluiden (sote) asiakkaat/ omaiset sekä omassa tuotannossa että yksityisissä ostopalveluissa , ko.kahden viikon aikana asioineet
Tavoiteltu vastaajamäärä					Ei asetettua tavoitetta	5157 kaikki vastaajat/ lastensuojelupalveluista 91 vastaajaa
Kyselyyn vastanneiden määrä				1041	75, koko kysely 2274	
Vastausprosentti						
Kuusikon yhteisen palvelumittarin kysymys						
1. Olen saanut riittävästi tietoa ja neuvontaa				3,79	4,1	oma 3,5 / yksityiset 4,2
2. Olen saanut asiallista kohtelua				3,98	4,3	oma 3,8/ yksityiset 3,8
3. Saamani palvelu on ollut asiantuntevaa				3,78	4,1	oma 3,8 / yksityiset 3,8
4. Saamani palvelu on vastannut tarpeitani				3,71	4,2	0
5. Olen saanut palvelua riittävän nopeasti				3,55	4,1	oma 3,7 / 3,8
6. Olen voinut osallistua nykyisen palveluni suunnitteluun ja arviointiin				3,6	3,8	oma 3,7 / yksityiset 3,6
7. Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani				3,6	4	oma 3,4 / yksityiset 3,4
Yleisarvioni palvelusta				7,89	8,6	Kaikkien kysymysten keskiarvo 1- 5 asteikolla oma 3,6 / yksityiset

Liite 6: Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä 2014

Puheenjohtaja

Markku Itkonen

Vastaava ohjaaja

Tampereen hyvinvointipalvelut

Sosiaali- ja terveystyö

markku.itkonen@tampere.fi

HELSINKI

Riitta Vartio

Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Perhe- ja sosiaalipalvelut

riitta.vartio@hel.fi

Pirkko Turpeinen

Lastenkotitoiminnan päällikkö

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Perhe- ja sosiaalipalvelut

pirkko.turpeinen@hel.fi

Marko Kettunen

Suunnittelija

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Tietohuolto- ja tilastopalvelut

marko.kettunen@hel.fi

Anne Siipola (vara)

Suunnittelija

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Tietohuolto- ja tilastopalvelut

anne.siipola@hel.fi

Anita Lindfors (vara)

Lastensuojelupalvelujen päällikkö

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Perhe- ja sosiaalipalvelut

anita.lindfors@hel.fi

Sanna Teiro (vara)

Johtava sosiaalityöntekijä

Helsingin sosiaali- ja terveystyö

Perhe- ja sosiaalipalvelut

sanna.teiro@hel.fi

ESPOO

Leena Wilen

Lasten erityispalvelujen päällikkö

Espoon sosiaali- ja terveystyö

Lastensuojelupalvelut

leena.wilen@espoo.fi

Ann-Christin Sovijärvi

Varajärjestelmäkoordinaattori

Espoon sosiaali- ja terveystyö

ann-christin.sovijarvi@espoo.fi

VANTAA

Leena Kaijala

Suunnittelija

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Perhepalvelut

leena.kaijala@vantaa.fi

Kati Villgren

Sosiaalityön esimies

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Perhepalvelut

kati.villgren@vantaa.fi

Päivi Sihvo

Sosiaalityön esimies

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Perhepalvelut

paivi.sihvo@vantaa.fi

TURKU

Arja Ahonen

Johtava sosiaalityöntekijä

Turun hyvinvointitoimiala

Sosiaalityön tulosalue

arja.ahonen@turku.fi

Kaarina Katas

Johtava sosiaalityöntekijä

Turun hyvinvointitoimiala

Sosiaalityön tulosalue

kaarina.katas@turku.fi

Jaana Kössi-Ahti

Järjestelmäkoordinaattori
Turun hyvinvointitoimiala
Sosiaalityön tulosalue
jaana.kossi-ahti@turku.fi

Mirjam Jarhio

Suunnittelija
Turun hyvinvointitoimiala
Hyvinvointitoimialan hallinto
mirjam.jarhio@turku.fi

TAMPERE**Ari Maijanen**

Palveluvastaava
Tampereen hyvinvointipalvelut
Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut
ari.maijanen@tampere.fi

Irene Rinne

Asiakasohjauspäällikkö
Tampereen hyvinvointipalvelut
Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut
irene.rinne@tampere.fi

OULU**Teija Sulisalo**

Palvelupäällikkö
Hyvinvointipalvelut
Lastensuojelupalvelu
teija.sulisalo@ouka.fi

Merja Heikkinen

Suunnittelija
Hyvinvointipalvelut
Lastensuojelupalvelu
merja.heikkinen@ouka.fi

Työryhmän sihteeri

Hanna Ahlgren-Leinvuo

Projektisuunnittelija
Helsingin kaupungin tietokeskus
Tilastot ja tietopalvelu
hanna.ahlgren-leinvuo@hel.fi
gsm. 040 3347382

